EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.3.1.
COM(2022) 75 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról

1. Bevezetés 3

2. Hol tartunk az eszköz végrehajtásával? 5

2.1. A végrehajtási folyamat aktuális helyzete 5

2.2. Az eszköz finanszírozásának aktuális helyzete 11

3. Mit tartalmaznak az aktuális helyreállítási és rezilienciaépítési tervek? 13

3.1. A benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek – bevezető áttekintés 13

3.2. Az eszköz hozzájárulása a zöld átálláshoz (1. pillér) 15

3.3. Az eszköz hozzájárulása a digitalizációhoz (2. pillér) 24

3.4. Az eszköz hozzájárulása az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez (3. pillér) 32

3.5. Az eszköz hozzájárulása a társadalmi és területi kohézióhoz (4. pillér) 37

3.6. Az eszköz hozzájárulása az egészségügyhöz, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából (5. pillér) 42

3.7. Az eszköz hozzájárulása a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikákhoz (6. pillér) 51

3.8. Biztonsági önértékelés 54

4. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási kerete 56

4.1. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása a reformok és más uniós szakpolitikák végrehajtásához 56

4.2. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása a több országra kiterjedő projektekhez 63

4.3. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása és valamennyi érdekelt fél bevonása 66

4.4. Kontrollrendszer és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme 70

4.5. Más uniós finanszírozást kiegészítő jelleg 72

5. Következtetés 74

Táblázatok és ábrák

1. táblázat: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának aktuális helyzete ... 6

1. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése és az előfinanszírozás fő lépései 7

2. táblázat: A kifizetési kérelmek feldolgozása ... 8

2. ábra: A mérföldkövek és célok elérésének becsült ütemterve ... 13

3. ábra: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközhöz tartozó, az egyes szakpolitikai pillérekhez hozzájáruló alapok aránya ... 14

4. ábra: Éghajlati és kiegészítő környezetvédelmi címke tagállamok szerint ... 16

5. ábra: A zöld átállást támogató kiadások bontása (1. pillér) ... 17

6. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti arányos hozzájárulás a digitális célkitűzésekhez ... 25

7. ábra: A digitális átállást támogató kiadások bontása (2. pillér) ... 26

8. ábra: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést (3. pillér) támogató kiadások megoszlása ... 32

9. ábra: A társadalmi és területi kohéziót támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (4. pillér) ... 37

10. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (5. pillér) ... 42

11. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató intézkedések számának megoszlása szakpolitikai területek szerint (5. pillér) ... 43

12. ábra: A következő generációra vonatkozó szakpolitikákat támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (6. pillér) ... 52

13. ábra: Reformok száma pillérenként ... 56

14. ábra: Reformok/beruházások tagállamonként ... 57

15. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő országspecifikus ajánlások szakpolitikai területek szerinti részesedése (a CESAR meghatározása szerint) ... 57

16. ábra: Az NGEU GDP-re gyakorolt hatása (%) a QUEST szimulációkban, uniós országok 59

17. ábra: Az NGEU GDP-re gyakorolt hatása (%) a QUEST szimulációkban ... 60

3. táblázat: Több országra kiterjedő zöld projektek az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben ... 64

4. táblázat: Több országra kiterjedő digitális projektek ... 65

1. Bevezetés

A 2021. február 19-i (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a „Next Generation EU" központi eleme, a Covid19-világjárványból való kilábalást és megerősödést célzó uniós válaszintézkedések együttese. Egy év elteltével e jelentés célja, hogy áttekintse e rendkívüli reform- és beruházási menetrend végrehajtását. Egy év alatt jelentős lépések történtek, és a végrehajtás erőteljesen halad előre.

A tagállamok 2021 áprilisában megkezdték helyreállítási és rezilienciaépítési terveik benyújtását, amelyek kidolgozása a minden eddiginél átfogóbb és hatókörükben is példa nélküli jellegük miatt több hónapos intenzív munkát igényelt. A Bizottság gyorsan elvégezte az értékelést, és a Tanács 2021 júliusában elfogadta az első tanácsi végrehajtási határozatokat. Eddig szinte valamennyi tagállam benyújtotta a helyreállítási és rezilienciaépítési tervét, amelyek közül 22-t a Bizottság először pozitívan értékelt, majd a Tanács elfogadott. A Bizottság emellett megbeszéléseket kezdeményezett a tagállamokkal, hogy megállapodjanak a tervek végrehajtásának nyomon követésére szolgáló keretet meghatározó operatív szabályokról. A Bizottság forrásokat vont be a tőkepiacokról és kibocsátotta első zöldkötvényeit, amelyekből eddig 66,6 milliárd EUR-t folyósított. Ebből 56,6 milliárd EUR-t előfinanszírozás formájában, támogatva a tagállamokat és az Uniót egy olyan időszakban, amikor a koronavírus-világjárvány továbbra is hatással van gazdaságukra.

Az eszköz a végrehajtási szakaszba lépett, és a tagállamok által meghatározott reformok és beruházások ütemtervének megfelelően gyorsan halad. Az első kifizetési kérelem 2021-ben teljes mértékben feldolgozásra került: 2021 decemberében 10 milliárd EUR-t folyósítottak Spanyolországnak, míg 2022-ben több mint 30 kifizetési kérelem benyújtása várható. A kifizetések ütemezése összhangban van az eszköz várható végrehajtási szakaszával. Ezt az eredményt a Bizottság és a tagállamok szoros együttműködésével sikerült elérni. A tervek végrehajtása terén elért eredményeket élőben nyomon lehet követni a Bizottság által 2021 decemberében létrehozott „helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla" elnevezésű platformon.

Ez a jelentés az eszköz végrehajtásáról szóló éves jelentések közül az első[1]. A rendelet 31. cikkében előírtaknak megfelelően áttekintést nyújt az eszköz és elfogadott tervek végrehajtásának jelenlegi állásáról, és részletezi, hogy az eszköz milyen módon járul hozzá az éghajlat-politikai és digitális célokhoz. Ebben a fázisban, mivel az eszköz még a végrehajtás korai szakaszában van, ez a jelentés azt ismerteti, hogy az eszköz a tervekben előirányzott intézkedések szerint – az eszköz élettartama alatt fokozatosan – várhatóan mikét járul hozzá a hat pillérhez. A jelentés ezt követően megvizsgálja az eszköz teljesítményét, figyelembe véve az ebben az egyedi eszközben foglalt beruházások és reformok iránti elkötelezettséget, továbbá az összes érdekelt fél bevonásának kérdéskörét is tárgyalja. Ezen túlmenően ismerteti az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló mechanizmusokat, valamint az eszköz és az egyéb uniós források közötti – a kettős finanszírozás elkerülését célzó – kapcsolatot. Az

[1] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 31. cikkében előírtak szerint.

ebben a jelentésben szereplő információk az elfogadott terveknek a Bizottság értékelése szerinti tartalmán, a tagállamok által 2021. november végéig a féléves jelentéstételi kötelezettségük részeként bejelentett adatokon, valamint az eszköz 2022. január végéig megvalósult végrehajtásán alapulnak. A jelentés – tekintettel arra, hogy az eszköz még a végrehajtás korai szakaszában van – nem tér ki részletesen sem az egyes tervek végrehajtásának helyzetére, sem a közös mutatókra. A közölt példák, nevezetesen a 3. szakasz háttérmagyarázatai szemléltetésként szerepelnek, és nem teljes körűek.

2. Hol tartunk az eszköz végrehajtásával?

2.1. A végrehajtási folyamat aktuális helyzete[2]

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elfogadása

A tagállamok többsége 2021 nyaráig benyújtotta helyreállítási és rezilienciaépítési tervét. A Bizottság, annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat terveik elkészítésében, 2020 októberétől informális kapcsolatokat alakított ki a tagállamokkal, és 2021 januárjában iránymutatást[3] tett közzé a tervekben szerepeltetendő információkról. Az eszköz keretében nyújtott pénzügyi támogatáshoz való hozzáférés érdekében a tagállamoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kellett készíteniük, amelyek meghatározzák a 2026. augusztus 31-ig végrehajtandó reformok és beruházások nemzeti menetrendjét. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló rendelet[4] 2021. február 19-én lépett hatályba. Ez idáig a Bizottsághoz hivatalosan 26 helyreállítási és rezilienciaépítési terv érkezett (lásd: 1. táblázat és 1. melléklet).

A Bizottság – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet[5] 19. cikkének (3) bekezdésében meghatározott 11 kritérium alapján – **minden tervet gyorsan, következetes és átlátható módon értékelt**. Az értékelési folyamat átfogó jellegét a Bizottság és a tagállamok szoros kapcsolata biztosította. A Bizottság támogatta a tagállamokat abban, hogy olyan ambiciózus terveket terjesszenek elő, amelyek végrehajtásának előrehaladása világos és reális mérföldkövekkel, illetve célokkal követhető nyomon.

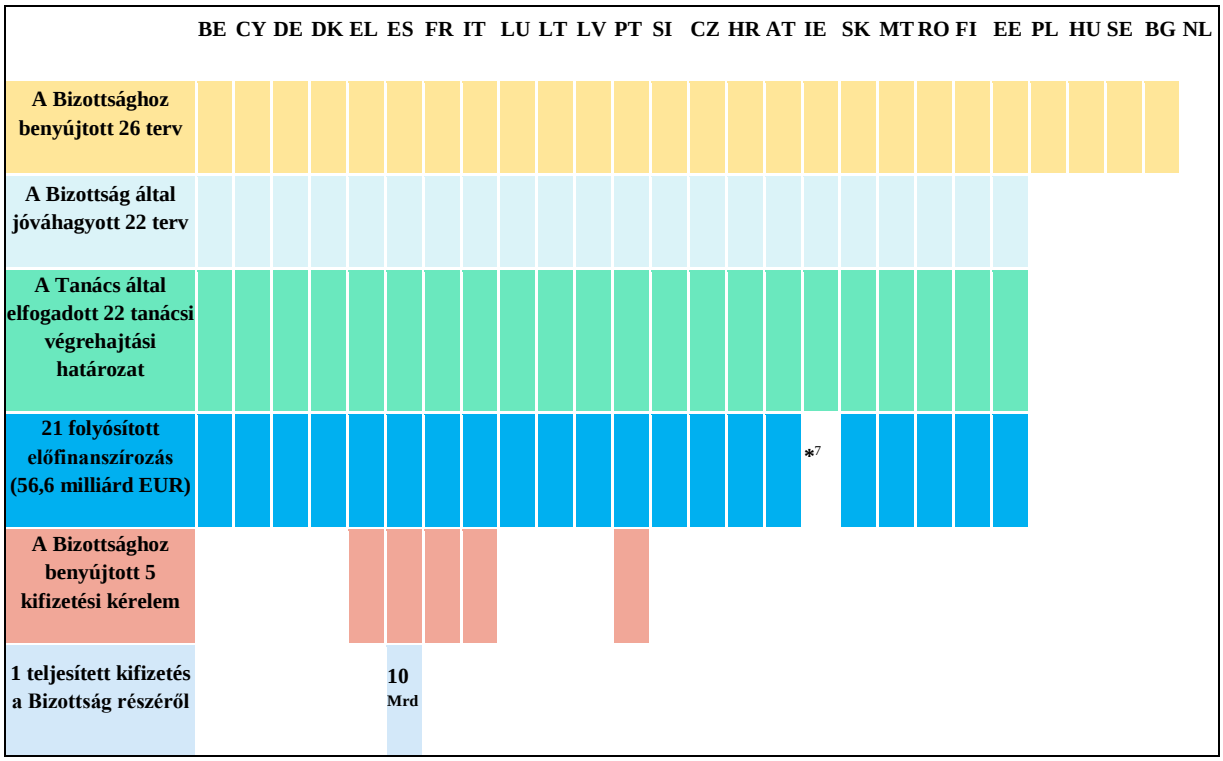
A Bizottság 22 helyreállítási és rezilienciaépítési tervet pozitívan értékelt, és mindegyikre vonatkozóan tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot terjesztett elő, amelyet az adott terv tartalmát elemző bizottsági szolgálati munkadokumentum kísér. A tanácsi végrehajtási határozatok és a bizottsági szolgálati munkadokumentumok mindegyike megtalálható a Bizottság honlapján[6]. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 19. cikkének (1) bekezdésében előírtaknak megfelelően a Bizottság négy terv esetében – az érintett tagállamokkal (Bulgária, Magyarország, Lengyelország és Svédország) együttműködve – jelenleg végzi az értékelést.

A 22 tanácsi végrehajtási határozat elfogadása összeségében gyorsan és zökkenőmentesen zajlott. A Bizottság és a tagállamok között a tervek kidolgozásának szakaszában folytatott intenzív megbeszéléseket követően a Bizottság gyorsan lefolytatta értékelést. A legtöbb terv esetében a Bizottság a hivatalos benyújtást követően a rendelet 19. cikkének (1) bekezdésében előírt két hónapos értékelési időszaknál rövidebb idő alatt fogadta el pozitív értékelését (lásd: 1. táblázat). A Tanács ezt követően kevesebb mint egy hónapon belül jóvá tudta hagyni a legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési terv pozitív

[2] E jelentés alkalmazásában minden adat és számadat a 2022. február 28-i állapotokat tükrözi.
[3] SWD(2021) 12 final.
[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.).
[5] https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html
[6] Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz |Európai Bizottság (europa.eu).

értékelését (lásd: 1. táblázat). A tervek elfogadását követően a Bizottság finanszírozási megállapodást – és adott esetben hitelmegállapodást – kötött az érintett tagállammal, amely meghatározza a Felek jogait és kötelezettségeit, többek között az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét és a tagállamok kontrollrendszerére vonatkozó követelményeket, valamint a pénzügyi hozzájárulás rendelkezésre bocsátandó összegére vonatkozó kötelezettségvállalást.

1. táblázat: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának aktuális helyzete

Előfinanszírozás

A Bizottság a finanszírozási megállapodás és adott esetben a hitelmegállapodás aláírását követően **a pénzügyi hozzájárulás és hitel 13 %-áig terjedő előfinanszírozási kifizetést hajtott végre azon 21 tagállam számára, amelyek azt igényelték**. A 13. cikk (1) bekezdésének megfelelően az előfinanszírozási kifizetés csak azokat a tagállamokat érinti, amelyek helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Tanács 2021-ben jóváhagyta.

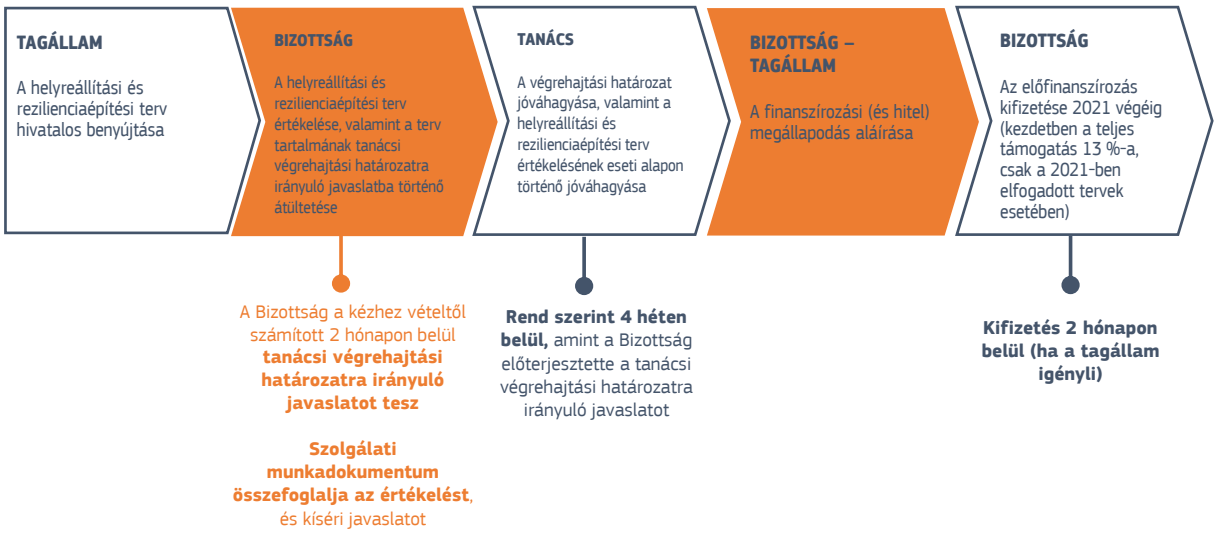
A Bizottság összesen 56,6 milliárd EUR összegű előfinanszírozást folyósított. Az előfinanszírozás kifizetésére a finanszírozási (és/vagy hitel) (adott esetben) megállapodások aláírását követő 6 munkanapon belül került sor, jóval a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírt két hónapos időtartam lejárta előtt (lásd: 1. táblázat). Tekintettel arra, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítményalapú eszköz, a későbbi folyósítások teljesítése a kifizetési kérelem benyújtásának időpontjáig meghatározott reformok és beruházások teljesítését igazoló mérföldkövek és célok elérésének függvénye.

[7] Nem igényeltek előfinanszírozást.

Operatív szabályok

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírtaknak megfelelően a Bizottság ezt követően mind a 22 érintett tagállammal megvitatta a nyomon követés és az együttműködés módozatait finomító és a végrehajtás alapvető szempontjaira kiterjedő operatív szabályokat. Az operatív szabályok rendszeres információcserét írnak elő a Bizottság és a tagállamok között, amelynek keretében legalább negyedévente áttekintik a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén elért eredményeket, valamint éves rendezvény keretében – amely horizontális platformként szolgálhat a tervek végrehajtásának megvitatására és az összes érintett szereplő közötti szoros együttműködés biztosítására – megvitatják a helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós programok végrehajtását. Az operatív szabályok pontosítják továbbá az egyes mérföldkövekre és célokra vonatkozó ellenőrzési mechanizmust, és szükség esetén nyomonkövetési intézkedéseket vezetnek be a terv végrehajtásának figyelemmel kísérésére. Az operatív szabályok elfogadására eddig a következő nyolc ország esetében került sor: Spanyolország, Franciaország, Szlovákia, Görögország, Olaszország, Portugália, Horvátország, Lettország (lásd 1. mellékletet). Az operatív szabályok elfogadása kulcsfontosságú lépés, mivel ez a feltétele annak, hogy a tagállam benyújthassa első kifizetési kérelmét.

1. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése és az előfinanszírozás fő lépései

Folyósítási folyamat

Azt követően, hogy egy tagállam teljesítette a vonatkozó tanácsi végrehajtási határozatban részletezett, a folyósításhoz szükséges valamennyi releváns mérföldkövet és célt, és kellően megalapozott kifizetési kérelmet nyújt be, a Bizottságnak két hónap áll rendelkezésére, hogy értékelje a vonatkozó mérföldkövek és célok teljesítésének megfelelőségét, valamint a teljesítésüket alátámasztó, az érintett tagállam által benyújtott információkat. Az értékelés lezárásaként a Bizottság **kedvező előzetes értékelést** terjeszt a **Gazdasági és Pénzügyi Bizottság** elé. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak ezt követően négy hét áll rendelkezésére, hogy véleményt nyilvánítson ezekről a megállapításokról, majd ezt követően

kerül sor a folyósítást engedélyező bizottsági végrehajtási határozatnak a bizottsági eljárásrendről szóló rendeletben leírt vizsgálóbizottsági eljárással összhangban történő elfogadására. E célból a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 35. cikkének megfelelően létrehozták a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottságot**, amelynek feladata a tagállamok kifizetési kérelméről szóló bizottsági végrehajtási határozat tervezetének megvitatása[8]. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottság az összes tagállam képviselőiből áll. A bizottsági eljárásrend szerinti eljárás végén a Bizottság a tagok véleményét figyelembe vevő bizottsági végrehajtási határozatot fogad el.

Kifizetési kérelmek

A Bizottsághoz eddig öt kifizetési kérelem érkezett. Az alábbi táblázat ismerteti az aktuális helyzetet.

2. táblázat: A kifizetési kérelmek feldolgozása

	Kifizetési kérelem dátuma	A mérföldkövek és célok száma	Az előfinanszírozás nettó összege[9]	Állapot
Spanyolország	2021.11.11.	52 mérföldkő és cél	10 milliárd EUR	• A Bizottság előzetes pozitív értékelése: 2021.12.03. • A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság kedvező véleménye: 2021.12.21. • A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottság kedvező véleménye: 2021.12.22. • A Bizottság általi folyósítás: 2021.12.27.
Franciaország	2021.11.26.	38 mérföldkő és cél	7,4 milliárd EUR	• A Bizottság előzetes pozitív értékelése: 2022.01.26. • A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság kedvező véleménye: 2022.02.11. • A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottság kedvező véleménye: 2022.02.21.
Görögország	2021.12.29.	15 mérföldkő és cél	3,6 milliárd EUR	• A Bizottság előzetes pozitív értékelése: 2022.02.28.
Olaszország	2021.12.30.	51 mérföldkő és cél	21 milliárd EUR	• A Bizottság előzetes pozitív értékelése: 2022.02.28.
Portugália	2022.01.25.	38 mérföldkő és cél	1,16 milliárd EUR	A Bizottság értékelése folyamatban van

[8] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 35. cikke értelmében ez a komitológiai bizottság az 182/2011/EU rendelet értelmében létrehozott bizottság.

[9] Az előfinanszírozás nettó összege a kifizetett előfinanszírozási összegek arányosan csökkentett része.

A Bizottság eddig Spanyolország számára folyósította az első kifizetést. Az operatív szabályok elfogadását követően Spanyolország volt az első tagállam, amely – 2021. november 11-én – kifizetési kérelmet nyújtott be. Spanyolország első kifizetési kérelme 52 mérföldkő kielégítő teljesítésén alapul, főként a 2021 második negyedévéig már végrehajtott reformokhoz kapcsolódóan. Tekintettel a legtöbb mérföldkő visszatekintő jellegére, valamint arra, hogy Spanyolország megosztotta a Bizottsággal a kifizetési kérelem hivatalos benyújtása előtti értékelés elvégzéséhez szükséges információk többségét, a Bizottság gyorsan elvégezhette a kifizetési kérelem értékelését[10], és 2021. december 27-én (előfinanszírozás nélkül számítva) 10 milliárd EUR összegű pénzügyi hozzájárulást folyósított Spanyolországnak.

Elismerve a helyreállítási és rezilienciaépítési terv intézkedéseit alátámasztó mérföldkövek és célok teljesítését, a Spanyolországnak teljesített első kifizetés már jól szemlélteti a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása terén elért eredményeket. A kifizetést megalapozó mérföldkövek azt mutatják, hogy jelentős lépések történtek Spanyolország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének, valamint átfogó reformtervének végrehajtásában. Ezek közé tartoznak olyan fontos intézkedések, mint az éghajlatváltozásról és az energetikai átállásról szóló törvény (a klímasemlegesség 2050-ig történő biztosítása), a minimáljövedelem-támogatás reformja, a kkv-k digitalizációját támogató és a digitális készségek fejlesztését célzó intézkedések, valamint a kiadások felülvizsgálatának elvégzésére és nyomon követésére irányuló kapacitás megerősítésére irányuló reformok. Ez a példa azt mutatja, hogy az Eszköznek már most is kézzelfogható gyakorlati hatásai vannak, támogatva a jelentős reformok végrehajtását.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásáról szóló tagállami jelentéstétel kerete

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jelenleg a végrehajtási szakaszba lépett, és a tagállamok megkezdték a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtásáról szóló jelentéstételt. A tagállamok egyes jelentéstételi kötelezettségeit kiegészítő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok 2021. december 2-án léptek hatályba. Az első felhatalmazáson alapuló jogi aktus – (EU) 2021/2106[11] – közös jelentéstételi mutatókat határoz meg, valamint előírja a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla részletes elemeit. Előírja, hogy a tagállamok minden év áprilisáig és október közepéig jelentést tesznek a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik megvalósítása terén elért eredményekről. E féléves jelentéstétel keretében a jelentéstételt megelőző negyedévig esedékes mérföldkövek és célok elérésével, valamint a jelentéstételi időszakot követő négy negyedévben esedékes mérföldkövek és célok megvalósításának helyzetével kapcsolatos összefoglaló információkat kell benyújtani. A

[10] A Bizottság 2021. december 3-án fogadta el a kedvező előzetes értékelést. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság (EFC) december 21-i és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottság december 22-i gyors kedvező véleményét követően a Bizottság 2021. december 27-én teljesíteni tudta a kifizetést.

[11] A Bizottság (EU) 2021/2106 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. szeptember 28.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla közös mutatóinak és részletes elemeinek meghatározása révén történő kiegészítéséről (HL L 429/83.).

tagállamoknak tájékoztatást kell nyújtaniuk arról, hogy a vonatkozó mérföldkövek és célok teljesültek-e, megfelelően haladnak-e vagy késedelmet szenvednek-e. A tagállamoknak továbbá évente kétszer (februárig és augusztusig) jelenteniük kell a meghatározott közös mutatók értékét. Az első jelentéstételre 2022 februárjában kerül sor. A második felhatalmazáson alapuló jogi aktus – (EU) 2021/2105[12] – meghatározza a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben szereplő szociális kiadásokkal kapcsolatos jelentéstétel módszertanát. Ez a felhatalmazáson alapuló jogi aktus fontos egy olyan közös módszertan meghatározásához, amely tájékoztatást nyújt az eszköz által finanszírozott szociális – többek között a gyermekekre és a fiatalokra fordított –, valamint a nemek közötti egyenlőséget célzó kiadásokról. A módszertan a jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő becsült kiadásokon alapul. Minden egyes – elsődleges szociális dimenzióval rendelkező – reform és beruházás a felhatalmazáson alapuló jogi aktusban meghatározott kilenc konkrét szociálpolitikai terület[13] egyikéhez kapcsolódik, amelyek mindegyike négy tágabb szociális kategóriához (foglalkoztatás és készségek, oktatás és gyermekgondozás, egészségügy és tartós ápolás-gondozás vagy szociálpolitika) kötődik. Külön jelölnek minden olyan szociális jellegű intézkedést, amely a gyermekekre és a fiatalokra, illetve a nemek közötti egyenlőségre összpontosít.

A Bizottság FENIX néven informatikai rendszert hozott létre, amelynek célja, hogy a tagállamok beszámoljanak a tervek végrehajtására vonatkozó releváns információkról. A féléves jelentéstétel[14] részeként a tagállamok első alkalommal 2021. november végéig jelentették be a FENIX-ben az előírt információkat (mivel ez volt a tagállamok első féléves jelentéstétele, a határidő kivételesen egy hónappal meghosszabbításra került). Ez a rendszer lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy bármikor frissítsék a mérföldkövek és célok elérésére vonatkozó információkat, és hogy a féléves jelentéstétel vagy a kifizetési kérelem benyújtása céljából ne kerüljön sor hasonló információk többszöri közlésére. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében történő jelentéstétel immár teljes mértékben működőképes.

A féléves jelentéstételi információk felülvizsgálata máris pozitív képet mutat a mérföldkövek és célok végrehajtásáról. Ez a jelentéstétel a 2020 első negyedévétől 2022 harmadik negyedévéig esedékes valamennyi mérföldkövet és célt érintette. Összességében a 2021 harmadik negyedévéig (legutóbbi jelentéstételi negyedév) teljesítendő visszatekintő mérföldkövek és célok 91 %-át (266) „teljesítettnek”, 9 %-át (25) pedig „nem teljesítettnek” jelentették. A 2021 negyedik negyedéve és 2022 harmadik negyedéve között esedékes

[12] A Bizottság (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. szeptember 28.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szociális kiadások bejelentésére szolgáló módszertan meghatározása révén történő kiegészítéséről (HL L 429/79.).

[13] i. felnőttkori tanulás, ii. foglalkoztatási támogatás és munkahelyteremtés, iii. a munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése, iv. koragyermekkori nevelés és gondozás, v. általános képzés, szakképzés és felsőoktatás, vi. egészségügyi ellátás, vii. tartós ápolás-gondozás, viii. szociális lakhatás és egyéb szociális infrastruktúra, ix) szociális védelem.

[14] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2021/241 rendeletnek az európai szemeszter keretében történő tagállami jelentéstételről szóló 27. cikke értelmében a tagállamoknak évente kétszer jelentést kell tenniük a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük megvalósítása terén elért előrehaladásról.

előretekintő mérföldkövek és célok 4,4 %-át (41) késedelmesnek, 79,7 %-át (741) „folyamatban levőnek” 14,9 %-át (139) pedig már teljesítettnek jelentették. A következő féléves jelentéstételre 2022 áprilisában kerül sor. A féléves jelentéstételhez kapcsolódó adatokat a tagállamok saját maguk jelentik, és azok nem befolyásolják a kifizetési kérelmekkel összefüggésben a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésére vonatkozóan végzett bizottsági értékelést.

A Bizottság az eszköz teljesítményjelentési eszközeként létrehozta a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblát[15], egy nyilvános online platformot, amely átlátható módon megjeleníti a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásáról rendelkezésre álló információkat. A Bizottság honlapján minden polgár könnyen hozzáférhető módon nyomon követheti a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának előrehaladását, valamint az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előrehaladásának részleteit. Az eredménytábla az eszköznek a hat szakpolitikai pilléren belüli hatását mutatja be. Tartalmazza továbbá a közös mutatókra vonatkozó adatokat és a szociális kiadásokra vonatkozóan bejelentett információkat. Az eredménytábla 2021. december 15-én közzétett első változata a Tanács által az említett időpontig jóváhagyott 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv adatait tartalmazza.

2.2. Az eszköz finanszírozásának aktuális helyzete

A Next Generation EU finanszírozásának aktuális helyzete

A Bizottságnak a tőkepiacon aktív kibocsátóként betöltött új szerepe[16] kulcsfontosságú mérföldkő a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásában. A saját forrásokról szóló határozat 2021. június 1-jén lépett hatályba, lehetővé téve, hogy a Bizottság megkezdje a Next Generation EU (NGEU) ideiglenes helyreállítási eszköz számára történő hitelfelvételt (az első tranzakcióra 2021 júniusában került sor). A Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy a 2021–2026-os időszakban legfeljebb 806,9 milliárd EUR összegű hitelt vegyen fel (folyó árakon). Ez az összeg 2021 közepe és 2026 között évente átlagosan mintegy 150 milliárd EUR összegű kötvénykibocsátást jelent, így az EU az euróban denominált kötvények egyik legnagyobb kibocsátójává válik. A feltüntetett összegből legfeljebb 250 milliárd EUR-t zöldkötvények formájában bocsátanak ki (lásd alább).

A Bizottság eddig kötvénykibocsátással 78,5 milliárd EUR hosszú távú, három hónapos és hat hónapos uniós kincstárjegyek formájában pedig 33 milliárd EUR rövid távú finanszírozást biztosító tőkebevonást hajtott végre (a kincstárjegyekből 12 milliárd EUR már lejárt). Az EU magas hitelminősítése alapján a Bizottság előnyös feltételek mellett vehet fel kölcsönt, és így minimalizálhatja a Helyreállítási Alaphoz kapcsolódó adósságok költségét. Az NGEU keretében kibocsátott kötvények jegyzése sikeres volt, és az új kibocsátások iránti kereslet erőteljes volt.

[15] Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla (europa.eu).
[16] Egy uniós kiadási programba történő átcsoportosítás céljából.

A Bizottság képes volt az összes tervezett kifizetés/beérkező kérelem igen gyors finanszírozására. Eddig a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 66,6 milliárd EUR-t folyósítottak 21 tagállamnak. Az előfinanszírozás kifizetésére a vonatkozó finanszírozási és/vagy hitel megállapodások aláírását követő néhány napon belül került sor, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírtnál jóval rövidebb idő alatt. A Spanyolországnak történő első kifizetést is gyorsan teljesítették (3 munkanappal a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Bizottság kedvező véleményét követően).

Zöldkötvény-kibocsátási keret

A Bizottság a Next Generation EU keretében történő kibocsátásaira vonatkozóan a legkorszerűbb átfogó zöldkötvény-keretet hozta létre, és az NGEU-hoz szükséges források legfeljebb 30 %-át zöldkötvény-kibocsátással kívánja biztosítani, megerősítve ezzel a fenntartható finanszírozás melletti uniós elkötelezettséget. A keretrendszer a piaci standardokhoz igazodik, és hiteles zöldkötvényeket biztosít a befektetők számára. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő valamennyi intézkedésnek tiszteletben kell tartania a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet az egyéb környezetvédelmi célkitűzések tekintetében. Ezen eredmény elérése érdekében a tagállamok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának részeként aláírt finanszírozási és hitelmegállapodásokban megállapodtak abban, hogy rendszeresen jelentést tesznek az éghajlat-politikai célkitűzésekhez hozzájáruló beruházásokkal kapcsolatos kiadásaikról. A Bizottság a 2021. október 12-én lebonyolított első zöldkötvény-kibocsátása révén 14,5 milliárd EUR forrásbevonást hajtott végre.

3. Mit tartalmaznak az aktuális helyreállítási és rezilienciaépítési tervek?

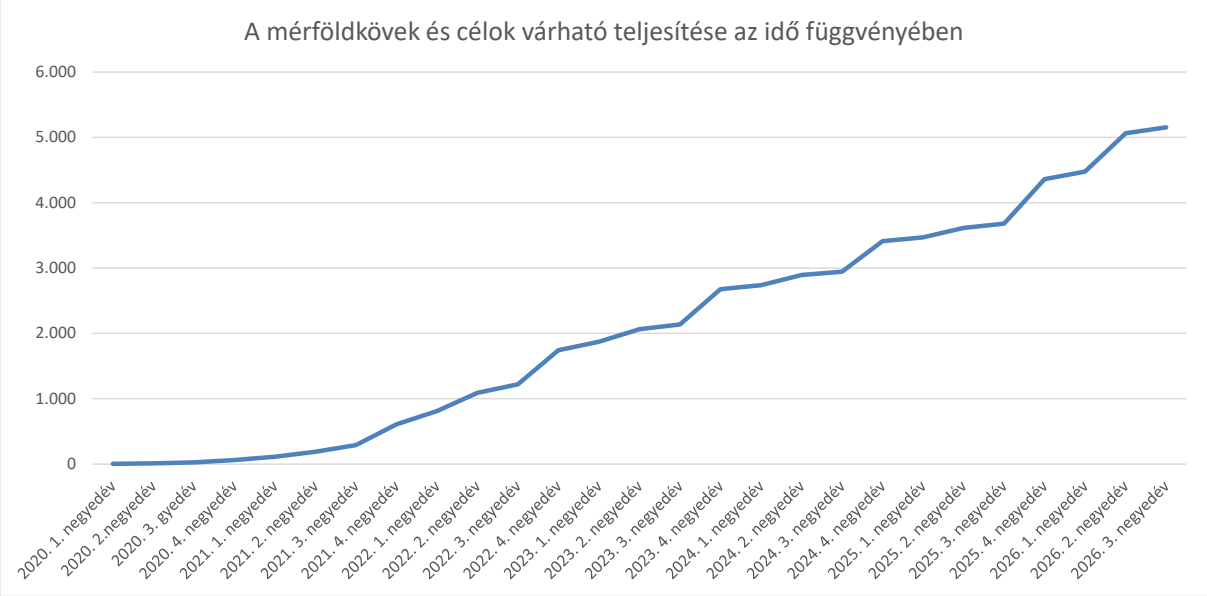
3.1. A benyújtott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek – bevezető áttekintés

Általános áttekintés

A Tanács által eddig jóváhagyott 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv összesen 291 milliárd EUR vissza nem térítendő finanszírozást és 154 milliárd EUR kölcsönt irányoz elő. Hat tagállam fogadott el kölcsönt is tartalmazó tervet (Ciprus, Görögország, Olaszország, Portugália, Románia, Szlovénia).

Ez a 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv a reformok mintegy egyharmadát és a beruházások kétharmadát foglalja magában, valamint összesen 5 155 mérföldkövet és célt tartalmaznak, amelyeket 2026-ig kell teljesíteni.

2. ábra: A mérföldkövek és célok elérésének becsült ütemterve

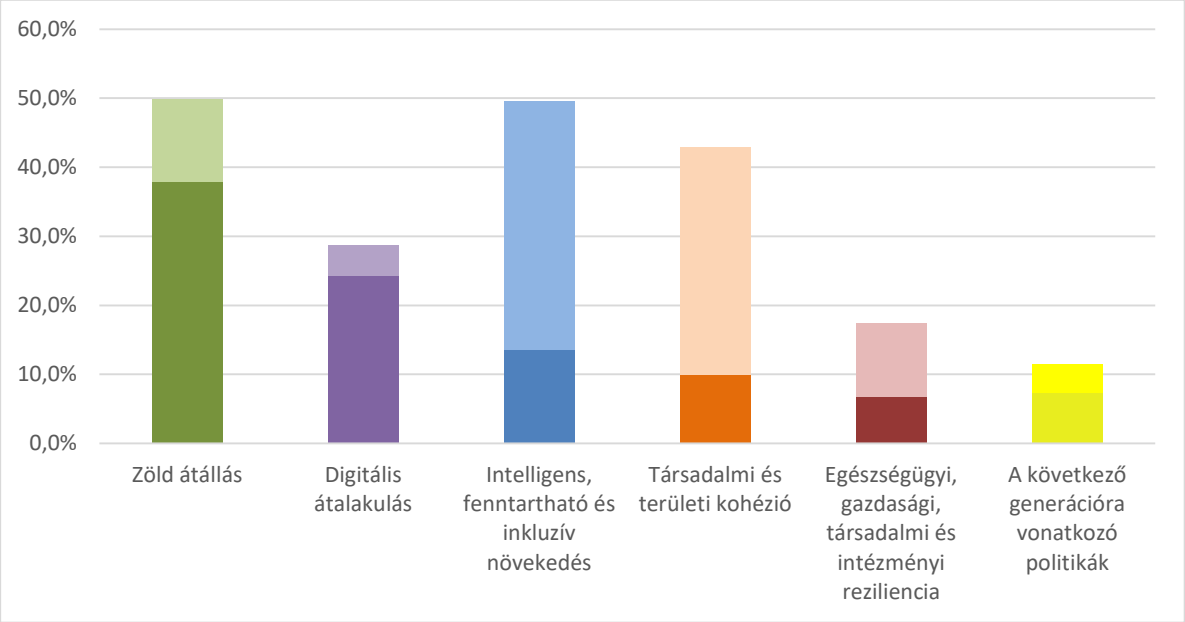
Hozzájárulás a hat pillérhez: módszertani bevezetés

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 3. cikke értelmében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformoknak és beruházásoknak hozzá kell járulniuk az eszköz alkalmazási körét meghatározó hat szakpolitikai pillérhez[17], figyelembe véve az érintett tagállam sajátos helyzetét és kihívásait.

[17] A hat pillér a következő: i. zöld átállás; ii. digitális transzformáció; iii. intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, beleértve a gazdasági kohéziót, a foglalkoztatást, a termelékenységet, a versenyképességet, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, valamint az erős kkv-kat magában foglaló, jól működő belső piacot; iv. társadalmi és területi kohézió; v. egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából; és vi. a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikák.

A Bizottság módszertant dolgozott ki az egyes terveknek az eszköz hat pilléréhez való hozzájárulásáról szóló jelentéstételhez, ahol minden egyes (al)intézkedést egy elsődleges és egy másodlagos szakpolitikai terület alá soroltak (a szakpolitikai területek Bizottság által meghatározott listája[18] alapján), amelyek a hat pillér valamelyikéhez kapcsolódnak, tükrözve, hogy egy reform vagy beruházás több pillérhez is kapcsolódhat. A lehetséges mértékben és az alábbiakban leírtak szerint a pillérrel kapcsolatos jelentéstétel összhangban van más besorolási módszerekkel (éghajlati, digitális, szociális kiadások). Mivel így mindegyik intézkedés a hat szakpolitikai pillér közül kettőhöz járul hozzá, az összes pillérhez való, a 2. ábrán látható becsült teljes hozzájárulás a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tagállamok számára elkülönített forrásainak 200 %-át teszi ki.

3. ábra: A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközhöz tartozó, az egyes szakpolitikai pillérekhez hozzájáruló alapok aránya

Magyarázatok: Az oszlopok sötétebb színű részei azokat az intézkedéseket jelölik, amelyeket elsődleges szakpolitikai területként soroltak be és rendeltek a vonatkozó pillérhez, míg a világosabb színű részek másodlagos szakpolitikai területként besorolt intézkedéseket jelölnek.

Ezen túlmenően a Bizottság az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben módszertant fogadott el a szociális kiadások bejelentéséről (lásd az 1. szakaszt). A szociális dimenzióval rendelkező reformok és beruházások a kilenc szociálpolitikai terület egyikéhez vannak hozzárendelve, és e területek mindegyike a felhatalmazáson alapuló rendelet mellékletében meghatározott négy szociális kategória (nevezetesen a foglalkoztatás és készségek, az oktatás és gyermekgondozás, az egészségügy és tartós ápolás-gondozás, valamint a szociálpolitika) egyikéhez kapcsolódik. Ennek kiegészítésként a jóváhagyott tervekben megjelölik a gyermekekre és a fiatalokra, illetve a nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedéseket. Annak érdekében azonban, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek által támogatott valamennyi (a szociálpolitikai területeken kívüli)

[18] További információkért lásd a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz eredménytábláját, amely a következő címen érhető el: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html

szakpolitikai területen fennmaradjon a következetesség, ez a jelentés a pilléreken alapuló módszertannak megfelelően mutatja be az intézkedéseket és a kiadásokat.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet azt is előírta, hogy a tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervük teljes allokációjának legalább 37 %-át éghajlat-politikai célkitűzésekhez hozzájáruló intézkedésekre, a teljes allokáció legalább 20 %-át pedig digitális célkitűzésekre fordítsák. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek meghatározták és megindokolták, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %) az éghajlat-politikai és/vagy digitális célkitűzésekhez. Az éghajlat-politikai és digitális célkitűzésekhez való hozzájárulás kiszámítása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet VI. melléklete (éghajlatpolitikai nyomonkövetés) és VII. melléklete (digitális címkézés) alapján történt, amelyek releváns „beavatkozási területeket" határoznak meg, valamint megadják az éghajlat-politikai vagy digitális célkitűzésekhez nyújtott támogatás kiszámítására szolgáló együtthatót (0 %, 40 % vagy 100 %). A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek minden intézkedését e beavatkozási területeknek megfelelően jelölték meg. Az együtthatók és az egyes intézkedések költségbecsléseinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá az éghajlat-politikai és a digitális célokhoz.

3.2. Az eszköz hozzájárulása a zöld átálláshoz (1. pillér)

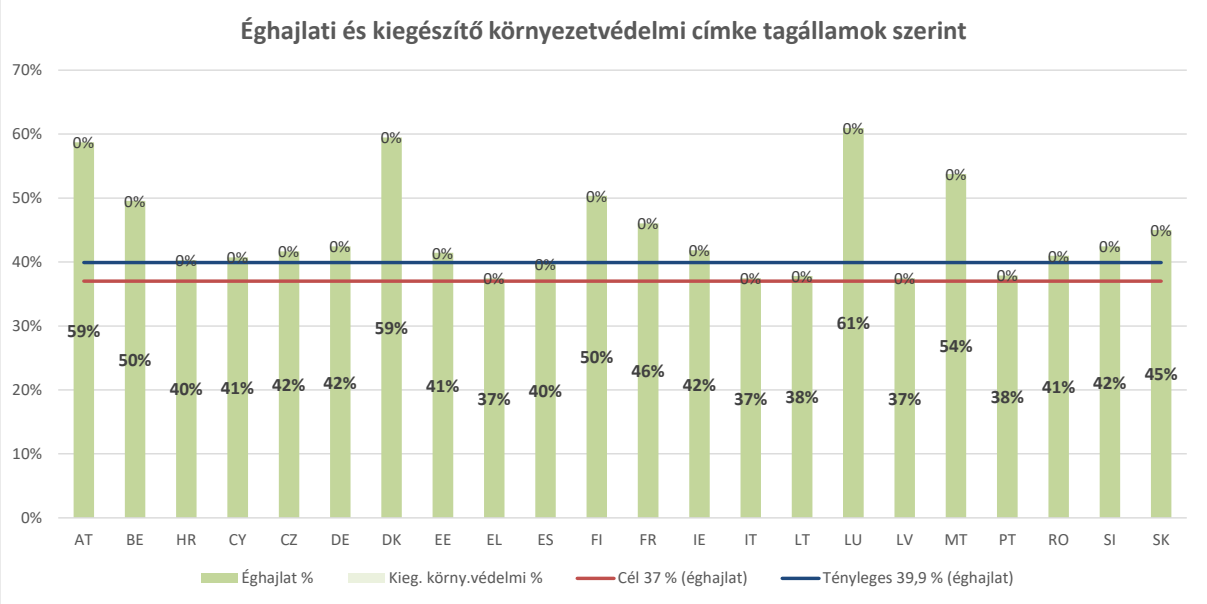
Éghajlat-politikai célkitűzések

A tervek teljes allokációjának mintegy 40 %-a az éghajlat-politikai célkitűzéseket támogató intézkedésekhez kapcsolódik, és számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv jelentősen meghaladja a rendeletben meghatározott 37 %-os éghajlat-politikai célt (lásd: 4. ábra). A 22 elfogadott tervben szereplő összes éghajlat-politikai kiadás 177,4 milliárd EUR-t tesz ki. Emellett a tervek további 16,3 milliárd EUR összegű környezetvédelmi kiadást[19] is tartalmaznak, így az éghajlat-politikai vagy környezetvédelmi célkitűzésekhez való hozzájárulásként megjelölt kiadások teljes összege – az éghajlat-politikai nyomonkövetési módszertan szerint számítva – 193,7 milliárd EUR[20] (azaz a teljes allokáció 43,5 %-a).

[19] Ide tartoznak azok a beruházások, amelyek környezetvédelmi nyomonkövetési együtthatója a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet VI. melléklete értelmében 40 vagy 100 %-os, és amelyek még nem szerepelnek az éghajlat-politikai hozzájárulásban.

[20] Ez az összeg alacsonyabb, mint a „Zöld átállás" pillérhez rendelt összes kiadás, mivel ez utóbbi magában foglalja a beruházáshoz kapcsolódó összes költséget, és nem csak a címkézés szerinti megjelölt kiadásokat (például egy 40 %-os éghajlati együtthatóval rendelkező beruházás költségeit jellemzően 100 %-osan a zöld átállás pillérhez számolnák).

4. ábra: Éghajlati és kiegészítő környezetvédelmi címke tagállamok szerint

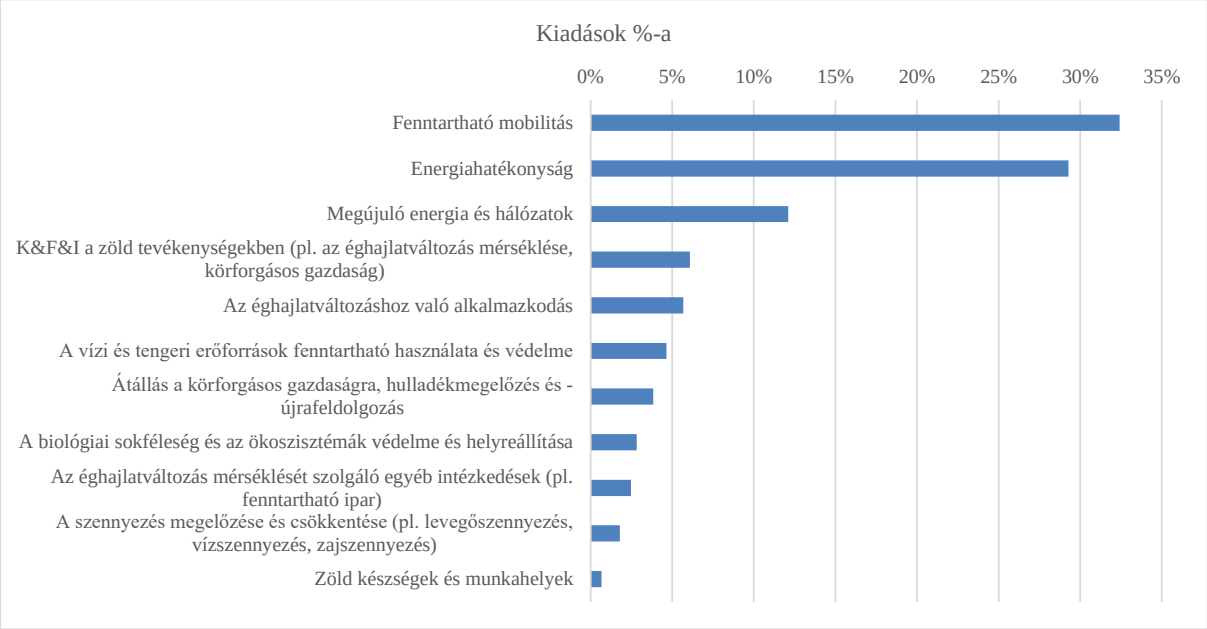

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő, zöld átállásra fordított összes kiadás

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz elő fogja segíteni a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig legalább 55 %-kal történő csökkentésre, valamint a klímasemlegességnek 2050-re történő elérésére vonatkozó uniós célok teljesítését. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott intézkedések amellett, hogy hozzájárulnak az éghajlatvédelmi törekvések megvalósításához, biztosítani fogják az előrelépést más környezetvédelmi célkitűzések, például a légszennyezés csökkentése, a körforgásos gazdaság előmozdítása vagy a biológiai sokféleség helyreállítása és védelme, illetve az energiahatékonyság előmozdítása és a megújuló energiaforrások szélesebb körű alkalmazása terén is. A pillérekre vonatkozó jelentéstételi módszertanon alapuló becslések szerint összesen 224,1 milliárd EUR kiadást különítenek el a zöld átállás pillérére (ami a 22 tervben szereplő összes kiadás 50 %-ának felel meg).

A hatpilléres megközelítés alapján a zöld pillér alá tartozó kiadások teljes összege 11 szakpolitikai területre bontható, amint azt az alábbi 5. ábra mutatja. Összességében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések számos területet érintenek, például a fenntartható mobilitást, az energiahatékonyságot, a megújuló energiát és a hálózatokat, a biológiai sokféleséget, a körforgásos gazdaságot, a zöld készségeket és munkahelyeket, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást.

5. ábra: A zöld átállást támogató kiadások bontása (1. pillér)

Ez az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást a szakpolitikai területek Európai Bizottság által meghatározott listája szerinti bontásban mutatja be. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területeken a zöld átállás pillérének arányában kifejezett összes kiadásra vonatkozik.

Fenntartható mobilitás

A fenntartható mobilitás a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 32 %-át teszi ki (71,3 milliárd EUR összköltség). Jelentős beruházások irányulnak a vasúti infrastruktúra korszerűsítésére és bővítésére, különösen a transzeurópai hálózaton (TEN-T), valamint modern vasúti járművek beszerzésére. Ezek döntő szerepet játszanak a környezetbarát közlekedés megvalósítását célzó modális váltásban, és mind a személy-, mind a teherszállítást támogatják. Korlátozottabb számú intézkedés szolgálja a vízi és a légi közlekedési ágazat környezetbarátabbá tételét, amelyek között megtalálhatók olyan zöldítést célzó beruházások, amelyek a kikötőkben például a szárazföldi áramellátás kiépítésére, a repülőterek esetében pedig a földi kiszolgálási rendszerek villamosítására irányulnak.

Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési terve az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszernek (ERTMS) 3 400 km hosszú vasúti pályaszakaszon történő kiépítését tartalmazza. Az ERTMS kiépítése lehetővé teszi a határokon átnyúló, zökkenőmentes vasúti áru- és személyszállítási műveleteket. Az ERTMS-beruházások a zöld és a digitális átálláshoz egyaránt hozzájárulnak.

A jelentős beruházások célja a közúti közlekedés fenntarthatóságának javítása is, többek között az alternatív üzemanyagokkal kapcsolatos infrastruktúra kiépítéséhez és az alternatív üzemanyagokkal működő járművek üzembe állításához, valamint a környezetbarát tömegközlekedés fejlesztéséhez nyújtott támogatás révén. E beruházások egy része arra irányul, hogy pénzügyi ösztönzők révén segítse a fogyasztókat nulla kibocsátású járművek vásárlásában azáltal, hogy hozzájárulást biztosít az elektromos járművek vásárlásának magas kezdeti költségeihez.

Németország helyreállítási és rezilienciaépítési terve 560 000 dekarbonizált jármű megvásárlásához nyújtott pénzügyi támogatás révén segíteni fogja a polgárokat a tiszta elektromos járművekre való átállásban. Az intézkedés csökkenteni fogja az elektromos járművek beszerzési árát, és élénkíteni fogja a piacot. Ezt egyéb intézkedések egészítik ki, például 50 000 nyilvánosan hozzáférhető elektromos töltőállomás és további 400 000, lakóépületekben létesített elektromos töltőállomás telepítésének finanszírozása.

A közlekedési ágazat reformjai a legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési terv fontos részét képezik. Ezek a reformok az átfogó szabályozási keretet érintik, és a fenntartható városi mobilitást, illetve a kollektív közlekedést támogató stratégiákat, valamint a töltőinfrastruktúra kiépítését vagy a tiszta üzemű járművek beszerzését támogató intézkedéseket foglalnak magukban. A tervek a kikötői szolgáltatások terén versenyt bevezető reformokat, valamint a tengeri ágazat és a belvízi hajózás reformját is magukban foglalják.

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve magában foglalja a kibocsátásmentes közúti közlekedés ösztönzését célzó kulcsfontosságú szabályozási változtatásokat, a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek használatának ösztönzését, a legszennyezőbb járművek leselejtezését célzó elképzeléseket, a közlekedési ágazatban működő állami tulajdonú vállalatok irányításának és hatékonyságának javítását, szigorúbb közúti közlekedésbiztonsági szabályokat és végrehajtási intézkedéseket, valamint a fenntartható városi közlekedés ösztönzését. Jelentős beruházásokat irányoz elő továbbá annak érdekében, hogy kibocsátásmentes és korszerűsített vasúti járművek működhessenek, a vasúti infrastruktúra – különösen a TEN-T folyosók mentén – korszerűsítésre és felújításra kerüljön, jobb minőségű és hatékonyabb legyen a közúti infrastruktúra a TEN-T törzshálózat egyes szakaszain, javuljon a közúti közlekedésbiztonság, valamint jobb minőségűek és hatékonyabbak legyenek Bukarest nagyváros és Kolozsvár település föld alatti közlekedési hálózatának egyes szakaszai.

Energiahatékonyság

Az energiahatékonyság a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 29 %-át teszi ki (64,4 milliárd EUR összköltség). Az e területen végrehajtott beruházások többsége a lakóépületek energiahatékonyságát érinti (teljes költség 28,4 milliárd EUR), ami jellemzően a primerenergia-igény 30 %-os vagy azt meghaladó csökkentését célozza. A szóban forgó beruházások némelyike olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek célja az energiaszegénység kezelése azáltal, hogy olyan kiszolgáltatott csoportokat céloznak meg, amelyek esetében a jelentős kezdeti költségek miatt szinte lehetetlen beruházni otthonaik energiahatékonyságába. A középületek – például iskolák, sportcsarnokok és történelmi épületek – felújítása a tervek többségében (teljes költség: 20,2 milliárd EUR) megfelelő arányban szerepel. Végezetül a tervekben szerepelnek új, nagy energiahatékonyságú köz- és magánépületek építésére irányuló beruházások is. Az épületeken kívül, a más ágazatokban végrehajtott energiahatékonysági beruházások hozzá fognak járulni a kkv-k, a nagyobb vállalkozások és a távfűtési rendszerek termelési folyamatainak dekarbonizációjához, például azáltal, hogy a gyártási folyamatok és a központosított hőtermelés terén előmozdítják a

tisztább és energiahatékonyabb technológiák integrálását, amelynek összes költsége 6,5 milliárd EUR.

Spanyolország 2026-ig a lakóépületek energetikai felújítására irányulóan több mint félmillió intézkedést fog támogatni. Ezek az energetikai felújítások átlagosan legalább 30 %-kal csökkentik a primerenergia-igényt. A beruházásokat koherens reformcsomag egészíti ki, amely magában foglal adókedvezményeket és a felújítások megkönnyítését célzó felújítási irodák létesítését („egyablakos ügyintézés”) is.

Belgium helyreállítási és rezilienciaépítési terve több mint 1 milliárd EUR össztámogatással ösztönözni fogja az épületek energiahatékony felújítását. A felújítási hullám több mint 200 000 magán- és szociális lakást, valamint több mint egymillió négyzetméter középületet érint. Belgiumban az éghajlat-politikai célkitűzések teljesítése jelentős mértékű felújítást igényel. A magán- és szociális lakások energiahatékony felújítása szintén segíteni fogja az energiaszegénység kezelését.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek számos olyan reformot tartalmaznak, amelyek valamennyi ágazatban ösztönzik az épületfelújítást: a magán- és középületek, a lakóépületek és a vállalatok épületeinek felújítását. A reformok célja, hogy a felújításhoz nyújtott pénzügyi támogatás hatékonyabban legyen elérhető (pl. egyablakos ügyintézés) és környezetbarátabb megoldásokat támogasson. A reformok különösen az elavult fűtési rendszerek cseréjének feltételeire irányulnak, és ösztönzik e rendszerek megújuló energiával vagy távfűtéssel való helyettesítését.

Megújuló energia és hálózatok

Összességében a tiszta energiákkal – megújuló energia és hálózatok – kapcsolatos teljes becsült kiadás a **zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 12 %-át teszi ki (26,7 milliárd EUR összköltség)**[21]. Az e területre irányuló teljes beruházási költség mintegy kétharmadát megújuló technológiákra fordítják, a fennmaradó összegből pedig az energiahálózatokat és az infrastruktúrát érintő beruházásokat finanszíroznak (például az energiatárolás és az intelligens hálózatok kiépítése). Az intézkedések a tengeri vagy szárazföldi szélerőműparkok (és a kapcsolódó infrastruktúra, például az energetikai szigetek) és fotovoltaikus panelek létrehozására, valamint megújuló energiát felhasználó ipari létesítmények építésére összpontosítanak.

Litvánia terve támogatni fogja a magánvállalkozásokat, a mezőgazdasági termelőket és a megújulóenergia-közösségeket a szárazföldi nap- és szélerőműparkok, valamint a tárolólétesítmények beszerzésében és telepítésében. A tervben szerepelnek biomassza alapú megújulóenergia-rendszerek, valamint bioüzemanyag- és biometán-létesítmények is.

[21] E szakpolitikai területtel kapcsolatban további részletek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz eredménytáblájában közzétett „Tiszta energiák” adatlapon találhatók.

15 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz részben vagy kizárólag hidrogénnel kapcsolatos intézkedéseket, hiszen a hidrogén várhatóan fontos szerepet fog játszani a klímasemlegesség hosszú távú elérésében. Ennek fényében a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési tervei hozzá fognak járulni a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénbe történő beruházások legalább 9,3 milliárd EUR-val történő növeléséhez (beleértve a hálózatból származó villamos energia használatát is, amelyet ezzel párhuzamosan dekarbonizálni kell). A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek számos beruházása a teljes hidrogén-értékláncot érinti – a termeléstől a szállításig, a tárolásig és végül az olyan ipari ágazatokban, illetve a közlekedésben történő végfelhasználásig, ahol a széndioxid-kibocsátás nehezen csökkenthető.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek magukban foglalják a megújuló energiát támogató szakpolitikai keret reformját is, például új támogatási rendszerek elfogadását vagy a meglévők meghosszabbítását, illetve az olyan adminisztratív eljárások egyszerűsítését, mint a bevezetés megkönnyítését célzó engedélyezés vagy területrendezés. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok célja általában a stabil szabályozási környezet, valamint a köz- és magánberuházások közötti megfelelő szinergiák megteremtése.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan célzott reformokat is tartalmaznak, amelyek célja a villamosenergia-piacok hatékony működésének észszerűsítése és új megújulóenergia-erőművek fejlesztése a nemzeti energia- és klímatervekben meghatározott célok elérése érdekében. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok felgyorsítják az új megújulóenergia-erőművek fejlesztését a nemzeti energia- és klímatervben meghatározott célok elérése érdekében, különösen a megújulóenergia-projektek engedélyezésének megkönnyítése és a megerősített pénzügyi támogatási mechanizmusok révén. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a villamosenergia-piacok hatékony működésének észszerűsítését célzó célzott reformokat is magukban foglalnak, különösen a rugalmasabb energiarendszer kialakításának elősegítése érdekében. Ez elengedhetetlen a megújuló energia elvárt magas arányának támogatásához. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szerepel a villamosenergia-piaci jogszabályok reformja, hogy megvalósulhasson különösen a hálózatok kiépítése, az energiatárolás, és lehetővé váljanak a rendszer megbízhatóságát növelő keresletoldali válaszintézkedések. A reformok a piaci versenyt is javítják, és hozzájárulnak a stabil szabályozási környezet megteremtéséhez. Ezek a reformok végső soron hozzájárulnak egy megbízhatóbb, önellátóbb európai energiapiac kialakításához, amely képes kezelni a növekvő energiaigényt.

A megújuló hidrogén bevezetésének támogatása és megkönnyítése érdekében Románia módosítani fogja a meglévő jogszabályi és szabályozási keretet, különös tekintettel a közlekedésre és az energia (gáz- és villamosenergia) ágazatra. A reform nemzeti hidrogénstratégia és cselekvési terv elfogadását irányozza elő, megszünteti a megújulóhidrogén-technológia fejlesztése előtt álló jogszabályi és adminisztratív akadályokat, és hozzájárul a megújuló hidrogén termelésére, tárolására, szállítására és felhasználására vonatkozó jövőbeli nemzeti és európai célok 2030-ig történő eléréséhez.

Biológiai sokféleség, körforgásos gazdaság, fenntartható vízellátás, valamint szennyezésmegelőzés és -csökkentés

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a környezetvédelmi politikák szempontjából releváns intézkedéseket tartalmaznak, elsősorban az alábbi négy területen: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák; körforgásos gazdaság, hulladékmegelőzés és -újrafeldolgozás; a vízi és tengeri erőforrások; valamint a szennyezés megelőzése és csökkentése. Ez a négy szakpolitika a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 13 %-át teszi ki (28,8 milliárd EUR összköltség).

A biológiai sokféleséget illetően az intézkedések a szárazföldi és tengeri biológiai sokféleség megőrzésére, az ökoszisztémák és a környezetbarát infrastruktúra helyreállítására, a természetalapú megoldásokon alapuló ökológiai folytonosságra, a fenntartható erdőgazdálkodásra, valamint az idegenhonos invazív fajok elleni küzdelemre irányulnak.

Írország támogatni fogja például a tőzeglápok helyreállítását, amely intézkedés elősegítheti és ösztönözheti a növény- és állatvilág visszatérését ezeken a területeken. Az ír terv becslései szerint 30 év alatt – a fokozott helyreállítási intézkedések végrehajtásának köszönhetően – 3,3 millió tonna szén-dioxid-kibocsátás kerülhető el.

A körforgásos gazdaság és a hulladékgazdálkodás területén a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előirányoznak mind rövid távú intézkedésekhez, mind K+F tevékenységekhez kapcsolódó beruházásokat. Példaként említhetők azok a beruházások, amelyek célja egyes ágazatok – például a műanyagipar, az építőipar vagy a textilipar – körforgásos jellegének erősítése, míg a K+F tevékenységek célja a műanyaghulladék csökkentésére és a biogazdaság előmozdítására irányuló hosszabb távú megoldások kidolgozása. Számos beruházás és reform célja, hogy a hulladékválogatási és hulladékgazdálkodási létesítmények utólagos átalakításával javuljon a hulladékgazdálkodás, különös figyelemmel a biohulladék kezelésére. Több tagállam például kötelezettséget vállalt arra, hogy a hulladéklerakás vagy a hulladékégetés megadóztatása, valamint az elektromos berendezések vagy műanyag élelmiszer-tárolók újrahasználatának előmozdítása révén, a körforgásos gazdaság előmozdítása érdekében fejleszti nemzeti jogszabályi keretrendszerét.

Belgium demonstrációs projektek keretében alkalmazott dekontaminálási technikák révén fogja elősegíteni a belga atomerőművek leszerelése során keletkező radioaktív hulladék minimalizálását.

Olaszország egy-egy nemzeti programot kíván elfogadni a körforgásos gazdaságra, illetve a hulladékgazdálkodásra vonatkozóan. Az újrafeldolgozási tevékenységek támogatása és ösztönzése érdekében Olaszország új digitális hulladék-nyomonkövetési rendszert vezet be, és felülvizsgálja a környezetvédelmi adókat annak érdekében, hogy az újrafeldolgozás olcsóbbá váljon, mint a hulladéklerakás. A terv a hulladékgazdálkodást érintő közbeszerzési eljárásokban a helyi hatóságokat technikai támogatás bevezetésével segíti, például a hulladékgazdálkodási tervek kidolgozása vagy a közbeszerzési eljárások átláthatósága terén.

A fenntartható vízhasználatot és -védelmet illetően az intézkedések jelentős része a vízgazdálkodásra összpontosít, többek között vízkivételt mérő eszközök létesítésével, ötvözve ezáltal az éghajlat-politikai és a digitális célkitűzéseket. A vízgazdálkodás egyéb típusai közé tartoznak a biztonságos, tiszta és bőséges ivóvízellátásra, valamint a szennyvízgyűjtés megoldására irányuló intézkedések. Néhány intézkedés az öntözés hatékonyabbá tételével is összefüggésben van. A környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére irányuló intézkedések az alacsony kibocsátású zónák létrehozásához vagy a kikötői szennyezés csökkentéséhez kapcsolódnak.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, a zöld tevékenységek közé tartozó intézkedések a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás mintegy 6 %-át teszi ki (12,5 milliárd EUR becsült összköltség). A tervekben szereplő intézkedések főként az árvízkockázatok enyhítéséhez, az erdőgazdálkodáshoz és a tüzek megelőzéséhez kapcsolódnak.

Ciprus, mivel különösen kiszolgáltatott az éghajlatváltozás hatásaival szemben, az árvizek és az erdőtüzek elleni védintézkedések és megelőző intézkedések megvalósítását tervezi. Magában foglal egy vízkészlet-gazdálkodási cselekvési tervet, amely alkalmazkodási intézkedéseket tartalmaz. Az árvizek elleni védekezést szolgáló, és a vízgyűjtésre vonatkozó intézkedések révén létrejön vagy korszerűbbé válik a meglévő árvízvédelmi infrastruktúra. Átfogó célja a vízhasználat javítása, valamint a vízinfrastruktúrák biztonságosabbá tétele és fenntarthatóbb üzemeltetése. Más intézkedések tűzoltó járművek és felszerelések rendelkezésre bocsátásával kívánják fokozni az ország erdőtüzekre való reagálási képességét, és az a céljuk, hogy csökkenjen az erdőtüzek kockázata és kiterjedése, valamint a polgárok, az infrastruktúra és az erdők jobban védve legyenek az ilyen incidensekből eredő kockázatokkal szemben.

Görögország konkrét intézkedéseket tesz egyes kulturális örökségi helyszínek és műemlékek védelmére, amelyek keretében célzott projekteket hajt végre, továbbá testreszabott infrastruktúrákat épít ki az éghajlatváltozással kapcsolatos konkrét éghajlati kockázatok és kapcsolódó veszélyek megelőzése érdekében.

Egyéb, éghajlatváltozással kapcsolatos beruházások (K+F+I, zöld készségek és zöld munkahelyek, valamint az ipar dekarbonizációja)

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a zöld tevékenységekkel kapcsolatos K+F+I-re vonatkozó, a zöld átállás pilléréhez tartozó összes kiadás 6 %-át kitevő (13,4 milliárd EUR teljes becsült kiadás) intézkedéseket, például a zöld hidrogén energiatermeléshez, a szén-dioxid-leválasztáshoz és -tároláshoz, a körforgásos gazdasághoz és az űrrepüléshez kapcsolódóan, különös tekintettel az alacsony és nulla kibocsátásra.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a zöld készségekkel és a zöld munkahelyekkel kapcsolatos reformokat is tartalmaznak (1,5 milliárd EUR). Ide tartoznak az átképzési és továbbképzési kezdeményezésekhez hozzájáruló beruházások, valamint a zöld átállás

szükségleteire irányuló új, célzott aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések kidolgozására és végrehajtására irányuló reformok. Ez utóbbiak foglalkoztatástámogatást, oktatási intézkedéseket és további aktív munkaerőpiaci intézkedéseket foglalnak magukban.

Horvátország célja a zöld átálláshoz kapcsolódó foglalkoztatás fellendítését célzó új keretrendszer elfogadása, amelynek keretében – többek között zöld készségek elsajátítása céljából – támogatást nyújtanak zöld szakmai gyakorlatokhoz, továbbá a zöld munkahelyeken történő foglalkoztatáshoz és önfoglalkoztatáshoz, valamint készségfejlesztési képzésekre felhasználható utalványokat hoznak létre a tartósan munkanélküliek és a kiszolgáltatott csoportokból származó, kevésbé foglalkoztatható személyek számára.

Spanyolország az ifjúsági munkanélküliség elleni cselekvési tervet kíván elfogadni, amely három innovatív programot vezet be a fiatal álláskeresők számára, többek között az állami iskolák tanműhelyeiben történő munkaalapú képzést, a közigazgatásban szerzett első szakmai tapasztalatot és a fiatal kutatók számára biztosított szakmai lehetőségeket.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan egyéb beruházásokat is tartalmaznak, amelyek célja az éghajlatváltozás mérséklése (5,4 milliárd EUR), de nem szerepelnek a fent felsorolt kategóriákban, mint például az iparra kivetett kibocsátási adók bevezetése, az átfogó nemzeti éghajlat-politikai tervek hatálybalépése, a hidrogén- és szén-dioxid-piacok keretszabályainak kialakítása, valamint a biogazdálkodás előmozdítása.

A jelentős károkozás elkerülését célzó elv (DNSH)

A DNSH-elv a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet kulcsfontosságú tervezési eleme, amely biztosítja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz olyan ambiciózus terveket eredményezzen, amelyek hozzájárulnak a zöld átálláshoz és a fenntartható helyreállításhoz, ugyanakkor megakadályozzák a fenntarthatatlan eszközöktől és tevékenységektől való függőséget. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet előírja, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő egyetlen intézkedés sem sértheti jelentősen a taxonómiai rendelet 17. cikke szerinti hat környezetvédelmi célkitűzés egyikét sem. Ez a hat környezetvédelmi célkitűzés a következő: az éghajlatváltozás mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme, a körforgásos gazdaságra való átállás, a szennyezés megelőzése és csökkentése, valamint a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A tagállam minden egyes intézkedés esetében a Bizottság által közzétett DNSH technikai iránymutatáson[22] alapuló részletes DNSH önértékelést végzett, és azt bemutatta a tervben annak biztosítása érdekében, hogy a terv szerinti intézkedések nem sértik jelentős mértékben a hat környezetvédelmi célkitűzés egyikét sem. A Bizottság az önértékelés alapján végezte el a tervek DNSH-értékelését. Több intézkedés esetében a Bizottság széles körű megbeszéléseket folytatott a tagállamokkal a DNSH-elvnek való megfelelésnek a tervek

[22] C(2021) 1054 final.

jóváhagyását megelőző meghatározása és értékelése, valamint a DNSH-elv tiszteletben tartásának biztosításához szükséges konkrét feltételek meghatározása céljából.

A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveket jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozat részletes mérföldköveket és célokat tartalmaz a terv végrehajtásának ellenőrzésére. Az eszköz keretében történő kifizetések feltétele e végrehajtási lépések kielégítő teljesítése. A tanácsi végrehajtási határozatok a mérföldkövek és célok keretében konkrét DNSH-rendelkezéseket tartalmaznak az egyes intézkedésekhez (pl. energetikai felújítások; energiatermelés; vízgazdálkodás; közlekedés; a dekarbonizáció támogatása; horizontális rendszerek és pénzügyi eszközök) igazodóan. Ezek a rendelkezések biztosítják, hogy a tagállamok kötelesek legyenek igazolni, hogy egy adott mérföldkő vagy cél tekintetében teljesítik a DNSH-feltételeket.

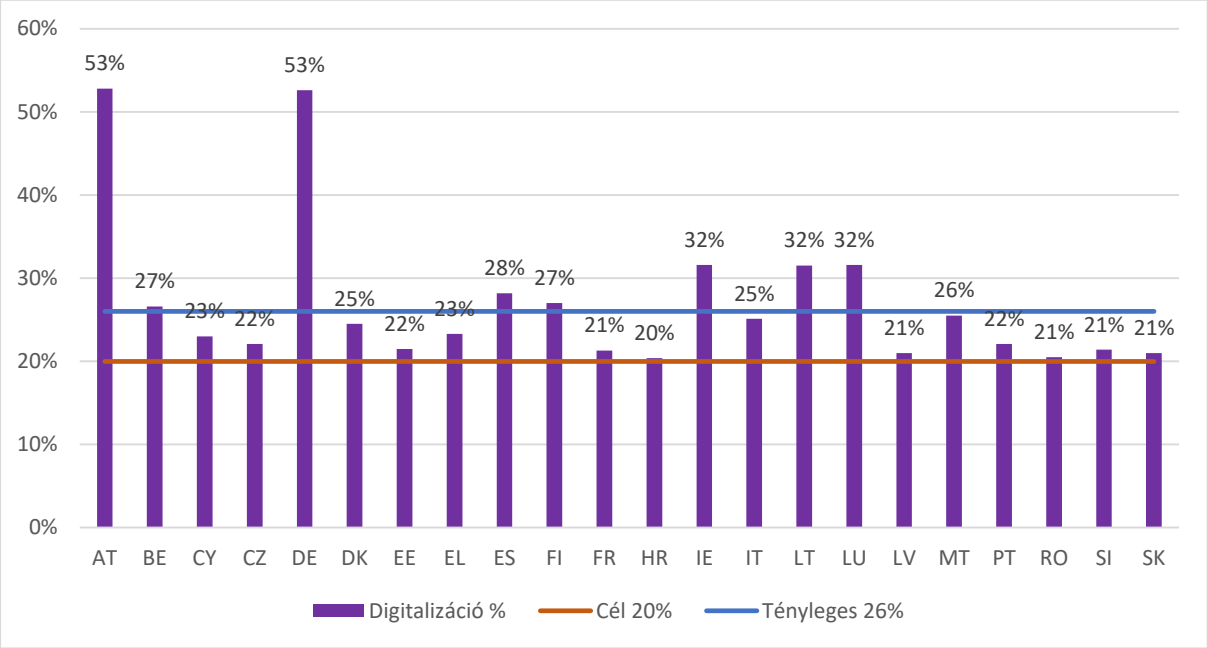
3.3. Az eszköz hozzájárulása a digitalizációhoz (2. pillér)

Digitális cél

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet előírja, hogy az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes allokációjának legalább 20 %-át digitális célkitűzések támogatására kell fordítani. A tagállamok által javasolt reformok és beruházások meghaladták a 20 %-os célt; az elfogadott tervekben szereplő összes digitális célú kiadás 117 milliárd EUR-t tesz ki, ami a digitális címkézés módszertana szerint kiszámított teljes tervallokáció mintegy 26 %-a[23].

[23] A helyreállítási és rezilienciaépítési rendelet VII. melléklete alapján a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben meg kellett határozni és meg kellett indokolni, hogy az egyes intézkedések milyen mértékben járulnak hozzá teljesen (100 %), részben (40 %) vagy egyáltalán nem (0 %) a digitális célkitűzésekhez. Az együtthatók és az egyes intézkedések költségbecsléseinek ötvözése lehetővé teszi annak kiszámítását, hogy a tervek milyen mértékben járulnak hozzá a digitális célhoz.

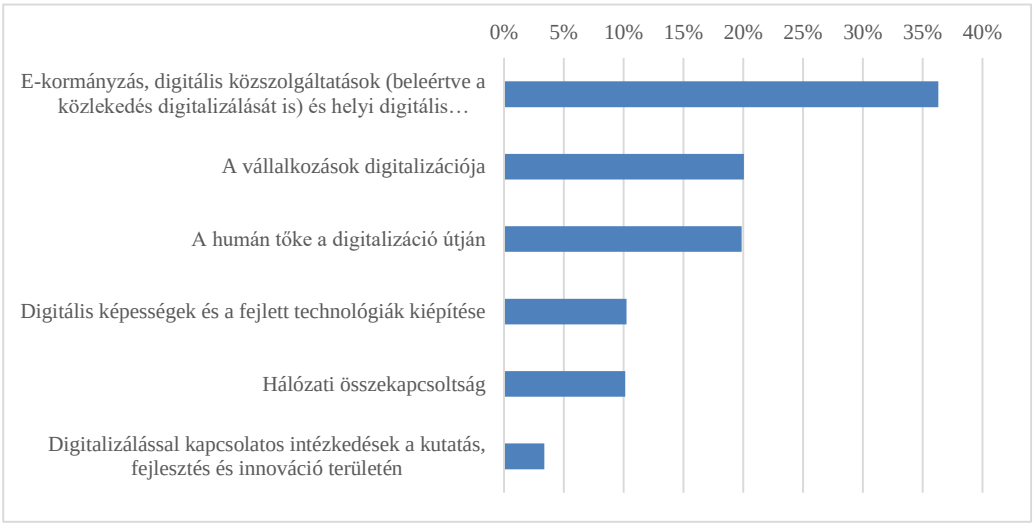
6. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti arányos hozzájárulás a digitális célkitűzésekhez

Digitális átállás

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek számos, a digitális átalakulás pillérét támogató intézkedést tartalmaznak, mint például a nagyon nagy kapacitású és az 5G hálózat kiépítése, a lakosság és a munkaerő digitális készségeinek fejlesztése, a digitális technológiák integrálása a kormányzati folyamatokba, a kkv-k digitalizációjának támogatása, valamint a K+F és a fejlett technológiák bevezetése. A pillérekre vonatkozó jelentéstételi módszertan szerint összesen csaknem 130 milliárd EUR kiadást különítenek el a digitális átalakulás pillérére (a 22 tervben szereplő összes kiadás 29 %-a). A digitális célú kiadások több mint egyharmadát a közszolgáltatások digitalizálására fordítják, beleértve a közlekedés digitalizálását (36 %, 47 milliárd EUR), amelyet a vállalkozások digitalizálását (20 %, 26 milliárd EUR) és a humán tőke fejlesztését (20 %, 26 milliárd EUR) támogató intézkedések követnek, lásd az alábbi 7. ábrát.

7. ábra: A digitális átállást támogató kiadások bontása (2. pillér)

Ez az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást a szakpolitikai területek Európai Bizottság által meghatározott listája szerinti bontásban mutatja be. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területeken digitális átalakulás pillérének arányában kifejezett összes kiadásra vonatkozik.

E-kormányzás és digitális közszolgáltatások

A közszolgáltatások digitalizálását és az e-kormányzást támogató intézkedések a 22 elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében az eszköz által finanszírozott digitális kiadások több mint egyharmadát teszik ki (47 milliárd EUR, ami a digitális átállás pillérének 36 %-a). Ezen intézkedések célja a közigazgatási folyamatok modernizálása és javítása annak érdekében, hogy azok felhasználóbarátabbá, polgárközpontúbbá és interoperábilisabbá váljanak, valamint, hogy az egyének és a vállalkozások könnyebben hozzáférjenek a digitális közszolgáltatásokhoz, és jobban igénybe tudják venni azokat. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan reformokat, amelyek célja az e-kormányzati megoldások bevezetése vagy javítása, például az elektronikus személyazonosítás bevezetése, a nyilvános digitális platformok interoperabilitásának biztosítása, valamint az adatgyűjtés és -kezelés fejlesztése.

Horvátország terve olyan beruházást tartalmaz, amely egy digitális mobil e-szolgáltatási platform létrehozásával lehetővé teszi a polgárok számára, hogy okostelefonjukon könnyen igénybe vehessék az online közszolgáltatásokat. Előmozdítja az elektronikus aláírások használatát a polgárok és a közigazgatás közötti kapcsolatokban, egyik beruházási eleme pedig a horvátországi digitális személyazonosító igazolvány bevezetésére irányul, amely lehetővé teszi az elektronikus személyazonosítók felhasználói számára, hogy mobil platformokon dokumentumokat írjanak alá. Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szerepel továbbá egy olyan „egyablakos” rendszer létrehozása, amely harmonizálja és központosítja a közigazgatások online szolgáltatásainak ügyfélszolgálati rendszerét, lehetővé teszi a közigazgatásokkal való jobb kommunikációt, az információkhoz való gyorsabb hozzáférést, valamint visszajelzések küldése útján a köztisztviselőkkel való kapcsolattartás minőségének értékelését.

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan beruházásokat, amelyek célja a fejlett technológiák (például a kormányzati felhő) kormányzati folyamatokba való integrálása, valamint a közszféra kiberbiztonsági kapacitásának megerősítése. A kormányzati felhők az információfeldolgozási idő csökkentése, a kormányzati szolgáltatások költségeinek mérséklése és az érzékeny adatok biztonságának fokozása révén várhatóan egyszerűsítik a polgárok és a hatóságok közötti interakciót. Számos terv kellően figyelembe veszi az állam kiberbiztonsági kapacitásának megerősítését is, mivel a kiberbűnözés bebizonyította, hogy képes megakadályozni a kritikus közszolgáltatásokat.

Görögország terve tartalmaz egy, a közigazgatási intézmények digitális átállásának szentelt komponenst, amely széles körű kiberbiztonsági és adatkormányzási stratégiákat foglal magában, valamint a fejlett technológiák – például a felhőalapú számítástechnika és a nagy adathalmazokra épülő technológia – szélesebb körű használatára irányul.

Málta helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szerepel a máltai kereskedelmi hajózási igazgatóság további digitalizálására irányuló beruházás, amelynek keretében számos informatikai eszközt és rendszert (például a 15 000 fizikai hajózási fájl digitalizálását is magában foglaló dokumentumkezelő rendszert, a hajókezelési rendszert, a digitális tengeri interfészt, a tengerészek irányítási rendszerét és a tengerészeti elemzési eszközt) fejlesztenek ki. A digitális szolgáltatásokba és a felhőalapú infrastruktúrába történő beruházás hozzá fog járulni a hatékonyabb szabályozási gyakorlatok kialakításához, valamint az igazgatóságon belüli belső műveletek, ügyfélkapcsolatok és adminisztráció javításához egy olyan ágazatban, amely rendkívül fontos Málta gazdasága számára.

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a nemzeti egészségügyi rendszerek digitalizálására irányuló intézkedéseket, beleértve a távorvoslási szolgáltatások körének kiterjesztését, a széttagolt nemzeti egészségügyi nyilvántartások egységes rendszerbe történő összevonását, valamint a digitális egészségügyi platformok interoperabilitásának és biztonságának biztosítását.

Szlovénia tervében új digitális szolgáltatások egészségügyi ellátásba való integrálására, a betegekkel és az érdekelt felekkel való kommunikációra szolgáló információs technológia használatának előmozdítására, a valós idejű adatokon alapuló minőségellenőrzés bevezetésére, a kapacitás- és betegmenedzsment-tervezés javítására, valamint a kórházi létesítmények, az orvosi szolgáltatások és az anyagi követelmények tervezésének javítására irányuló intézkedések szerepelnek.

A közszolgáltatások digitalizációja számos szakpolitikai területet érint, és szinergiákat teremt az eszköz által támogatott öt másik pillérrel. Például a zöld pillér támogatása révén egyes beruházások tükrözik a digitalizáció kulcsszerepét az uniós közlekedési rendszerek fenntarthatóbbá és ellenállóbbá tételében, például intelligens közlekedési rendszer (ITS) technológiák, városi mobilitásirányítási eszközök, multimodális jegyértékesítés és multimodális utastájékoztatórendszerek, valamint az európai vasúti közlekedésirányítási rendszer hatókörének kiterjesztése révén.

Finnország helyreállítási és rezilienciaépítési terve támogatja a Digirail projektet, amelynek célja, hogy 2040-ig bevezessék az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszert a teljes nemzeti vasúthálózaton, valamint a 4G és 5G alapú jövőbeli vasúti mobilkommunikációs rendszert.

A humán tőke a digitalizáció útján

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a digitális készségek fejlesztését támogató számos intézkedést tartalmaznak, amelyek összes becsült költsége 26 milliárd EUR, vagyis a digitális átalakulás pillérének 20 %-a. A legtöbb tervben szerepelnek a lakosság és a munkaerő digitáliskészség- szintjének növelését célzó intézkedések. Egyes tervek a fejlett digitális készségek előmozdítására és az IKT-szakemberek képzésére irányuló intézkedéseket is tartalmaznak, amelyeket kiegészít a felsőoktatásban és a szakképzésben alkalmazásra kerülő fejlett digitális technológiák képzésére irányuló modulok kidolgozása. A Covid19-világjárvány rávilágított az oktatás digitalizálásának szükségességére, és számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz erre vonatkozó intézkedéseket.

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szerepel egy „Digitális Akadémia” elnevezésű beruházás, amely a digitálisan képzett munkavállalók számának növelése érdekében testre szabott képzést kínál a portugál munkaerő számára. Összesen 800 000 főre kiterjedően személyre szabottan felmérik a digitális készségek iránti igényeket, majd a résztvevők digitális készségekre irányuló célzott képzésben részesülnek.

Lettország helyreállítási és rezilienciaépítési terve a fejlett digitális készségekkel rendelkező szakemberek számának jelentős növelésére irányuló intézkedést tartalmaz. Az intézkedés fejlett technológiák – például a kvantumtechnológia, a nagy teljesítményű számítástechnika és a nyelvi technológiák – számára szükséges fejlett digitális készségeket oktató mintegy 20 képzési modul kifejlesztésére irányul. A képzési modulok a felsőoktatási programok (alapképzés, mesterképzés és doktori képzés), valamint a vállalkozások szakembereinek szóló oktatási programok részét fogják képezni. A beruházás a kifejlesztett modulok keretében 3 000 résztvevőt támogat.

Írország helyreállítási és rezilienciaépítési terve tartalmaz egy olyan intézkedést, amely az ír oktatás és képzés minden szintre (iskolák, felsőfokú oktatás, egész életen át tartó tanulás) kiterjedő digitális átalakulását támogatja, továbbá elősegíti az alapvető digitális készségek általános alkalmazását valamennyi környezetben, valamint kezeli a digitális szakadék kockázatát.

A vállalkozások digitalizációja

Valamennyi elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a vállalkozások digitalizálását támogató intézkedéseket, összesen 26 milliárd EUR értékben, ami a digitális átalakulás pillérének 20 %-át teszi ki. Az e területre vonatkozó intézkedések közé kulcsfontosságú reformok tartoznak, amelyek közül a legfontosabbak a vállalkozások adminisztratív eljárásainak egyszerűsítése és a digitális üzleti környezet alapjainak

megteremtése, továbbá a vállalkozások digitális úton történő létrehozásával és nyilvántartásba vételével, a bizalommal és a kiberbiztonsággal kapcsolatos intézkedések. Ezek az intézkedések várhatóan növelni fogják a digitális technológiák bevezetésébe vetett bizalmat, pozitív hatást gyakorolva mind a technológiák elterjedésére, mind használatuk intenzitására. A számlázás digitalizálásával kapcsolatos reformok várhatóan szintén pozitív hatással lesznek a vállalkozások digitalizációjára.

Németország végrehajtja az online hozzáférésről szóló törvényt és korszerűsíti a nyilvántartásokat, így várhatóan csökkennek a vállalatok és különösen a kkv-k adminisztratív terhei. Ezek a reformok előkészítik az „egyszeri adatszolgáltatás” elvének bevezetését és digitális eszközökkel történő hatékony alkalmazását.

Spanyolország szabályozói tesztkörnyezeteket fog elfogadni a mesterséges intelligencia használatának szabályozására, beleértve az adatok felhasználására, a magánélet védelmére és az etikai kérdésekre vonatkozó jogalkotási intézkedéseket is.

Számos terv tartalmaz olyan beruházásokat, amelyek támogatják a fejlett digitális technológiák és a vállalatok termelési folyamatainak integrálását (pl. automatizálás, mesterséges intelligencia). Az ilyen típusú támogatás számos formát ölthet, például általános támogatást, például coaching- és tanácsadási szolgáltatásokat (többek között az európai digitális innovációs központokon keresztül), tárgyi eszközök (gépek/műszaki berendezések) és immateriális eszközök (szoftverek/képzések) vásárlásához nyújtott kölcsönöket, vissza nem térítendő támogatásokat vagy adójóváírásokat, illetve strukturális intézkedéseket (ideértve a szabályozói tesztkörnyezeteket is)[24]. Emellett számos terv tartalmaz területspecifikus (például a kereskedelmi tevékenységek új folyamataira vonatkozó) és ágazatspecifikus beruházásokat (például az idegenforgalom vagy a járműgyártó/beszállító ágazat esetében).

Ausztria terve olyan hatékony intézkedéscsomagot tartalmaz, amelynek célja a vállalatok digitalizációjának támogatása és megkönnyítése. A terv különösen olyan célzott beruházásokat ír elő, amelyek segítik a kkv-kat a termelékenység növekedése szempontjából szűk keresztmetszetnek bizonyult digitális technológiák bevezetésében.

Dánia terve a kkv-k digitalizációjának előmozdítására irányuló intézkedéseket tartalmaz, ezek keretében meghosszabbítja a meglévő „Kkv-k: Digitalizáció” programot, amely támogatást nyújt a kkv-knak a vállalkozásuk digitalizálásához, valamint az új és fejlett technológiák, illetve az e-kereskedelmi megoldások használatának kiterjesztéséhez.

Olaszország számos meglévő intézkedést az úgynevezett „Átmenet 4.0” rendszerbe szervezett és dolgozott át, amely adójóváírást biztosít az Ipar 4.0 keretében tárgyi eszközökbe (digitális és automatizált gépek) és immateriális javakba (szoftverek) beruházó

[24]A szabályozói tesztkörnyezet a pénzügyi ágazat szabályozója által létrehozott keret, amely lehetővé teszi az innovációk magánvállalkozások általi kisléptékű, élő tesztelését ellenőrzött környezetben, a szabályozó felügyelete mellett.

vállalkozások számára azzal a céllal, hogy felgyorsítsa a termelési ágazat korszerűsítését és digitalizálását.

A vállalkozások digitalizációját támogató beruházások összességében mind a nagyvállalatok, mind a kisvállalkozások számára előnyösek. Emellett azonban a tervek többsége kifejezetten a kkv-kat célzó intézkedéseket is tartalmaz, mivel a kisebb vállalkozások nagyobb kihívásokkal szembesülnek a digitális technológiák bevezetése terén.

Hálózati összekapcsoltság

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek túlnyomó többségében szerepelnek hálózati összekapcsoltságra irányuló beruházások, amelyek becsült költsége 13 milliárd EUR, a digitális átalakulás pillérének 10 %-a. Számos olyan intézkedés tartozik ebbe a körbe, amelyek célkitűzései hozzájárulnak a nagyon nagy kapacitású vezetékes és vezeték nélküli hálózatok kiépítéséhez, összhangban a digitális évtizedre vonatkozó azon uniós célkitűzésekkel, hogy 2025-re minden európai háztartás számára nagy sebességű internet-lefedettség, 2030-ra pedig gigabit alapú internetkapcsolat legyen elérhető. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv a digitális szakadék csökkentése érdekében tartalmaz 5G vagy vezetékes ultragyors, illetve nagyon nagy kapacitású hálózatok kiépítését támogató beruházásokat.

Az Ausztria helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő „Broadband Austria 2030” olyan beruházásokat irányoz elő, amelyek az osztrák háztartások fele számára legalább 100 Mbit/s letöltési és feltöltési sebességet biztosító, gigabit alapú hálózatot tesznek elérhetővé, valamint biztosítják a főleg vidéki területek számára előnyös új, szimmetrikus gigabit alapú hálózatok kiépítését.

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve 700 000 lakos számára kívánja biztosítja a széles sávú infrastruktúra fejlesztését azokon a területeken, ahol ez üzletileg nem vonzó beruházás, ami hozzá fog járulni a horvátországi digitális szakadék csökkentéséhez.

Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szerepelnek továbbá üvegszálas optikai infrastruktúrák épületekben történő telepítésére irányuló beruházások, valamint határokon átnyúló dimenzióval is rendelkező – például az 5G folyosókra és a tenger alatti üvegszálas kábelekre irányuló – beruházások. Emellett számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv – az 5G és a gyors széles sávú hálózatok időben történő kiépítésére vonatkozó bevált gyakorlatokkal összhangban – kísérő reformokat is tartalmaz, amint azt a „konnektivitási eszköztár” előirányozza[25]. Ezek a reformok várhatóan megkönnyítik a magánüzemeltetők által a nagyon nagy kapacitású hálózatokba történő beruházásokat,

[25] Lásd: A Bizottság ajánlása (2020. szeptember 18.) az Unió Covid19-válság utáni gazdasági fellendülésének támogatása érdekében a hálózati összekapcsoltságot elősegítő, a nagyon nagy kapacitású hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére, valamint az 5G rádióspektrumhoz való időben történő és beruházásbarát hozzáférés biztosítására szolgáló közös uniós eszköztárról (C(2020) 6270 final).

különösen azáltal, hogy megszüntetik a hálózatokba történő beruházások előtt álló szükségtelen adminisztratív akadályokat, felgyorsítják a vezeték nélküli és helyhez kötött VHCN-hálózatok kiépítésére irányuló beruházásokra vonatkozó engedélyezési eljárásokat, valamint csökkentik a kiépítési költségeket és megkönnyítik a hálózatkiépítési folyamatokat.

Ciprus helyreállítási és rezilienciaépítési terve előirányozza a Ciprust a görög rendszerrel összekötő új tenger alatti kábelek telepítésének finanszírozását, hogy Ciprus hozzáférhessen a régió legfontosabb internetes kapcsolataihoz, és javuljon a sziget hálózati elérhetősége.

Olaszország helyreállítási és rezilienciaépítési terve az alábbi öt olyan intézkedést finanszírozza, amelyek várhatóan hozzájárulnak ahhoz, hogy az ultragyors és 5G távközlési hálózat az ország egész területén kiépüljön: Itália 1 Giga, Itália 5G, Iskolahálózat, Egészségügyi létesítmények hálózata és Kisebb szigetek hálózata.

Ami a kísérő reformokat illeti, Ausztria és Görögország tervei összhangban vannak a konnektivitási eszköztárral, és magukban foglalnak például olyan reformokat, amelyek – különösen a szükségtelen adminisztratív akadályok felszámolása, az engedélyezési eljárások felgyorsítása és a kiépítési költségek csökkentése révén – a széles sávú hálózatok kiépítésére vonatkozó eljárások egyszerűsítésére irányulnak.

Digitális K&F, digitális képességek és a fejlett technológiák kiépítése

A legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szerepelnek a digitális technológiákkal kapcsolatos kutatást és fejlesztést és/vagy a digitális kapacitásokba való beruházásokat, illetve a fejlett technológiák bevezetését támogató intézkedések, összesen mintegy 18 milliárd EUR értékben, ami a digitális átállás pilléréhez való teljes hozzájárulás körülbelül 14 %-át teszi ki. Ezek az intézkedések főként K+F+I tevékenységekbe történő beruházásokra irányulnak olyan területeken, mint a mikroelektronika, a számítástechnikai felhő, a kiberbiztonság és a mesterséges intelligencia, valamint az infrastruktúrák, különösen a szuperszámítógépek és a kvantumkommunikációs hálózatok. Ezeket a beruházásokat időnként több országra kiterjedő projektek keretében hajtják végre (lásd az alábbi szakaszt). Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek az ilyen beruházásokat kiegészítő reformokat is tartalmaznak azzal a céllal, hogy az érintett technológiai területek fejlesztésének jobb támogatása érdekében kiigazítsák a K+I szakpolitikai eszközöket, illetve a megfelelő technológiák bevezetésének lehetővé tétele érdekében kiigazítsák a jogi és igazgatási keretet (különösen az adatkormányzás és -kezelés tekintetében).

Németország terve tartalmaz egy nagyszabású, határokon átnyúló európai kezdeményezést, amelynek célja a felhőalapú szolgáltatások és infrastruktúra következő generációjába való beruházás, valamint a rendkívül innovatív, rendkívül biztonságos, energiahatékony és az adatvédelemnek teljes mértékben megfelelő intelligens számításifelhő- és pereminformatikai megoldások ipari alkalmazásának előmozdítása.

Az osztrák helyreállítási és rezilienciaépítési terv kutatási infrastruktúrák és együttműködések finanszírozását írja elő, többek között a technológiai koncepciók

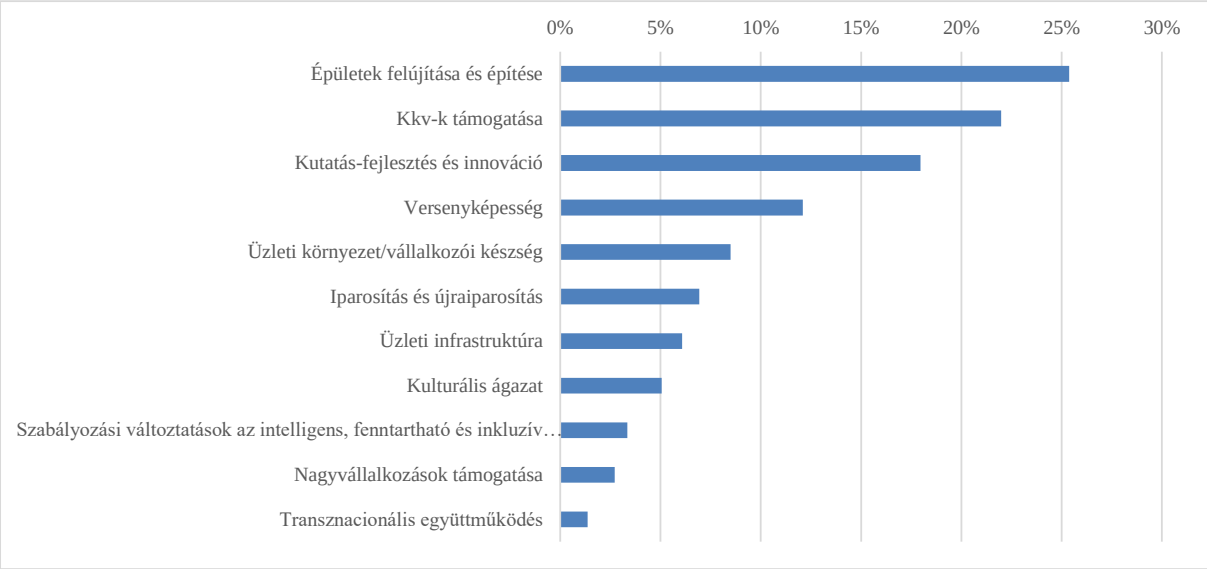
(tovább)fejlesztéséhez szükséges tudásbázis, valamint a kvantum-számítástechnika, szimuláció és kommunikáció hardverének és szoftverének bővítése érdekében.

Belgium, Spanyolország és Szlovénia támogatni fogja a kulturális és médiaágazat digitalizálását. A jelentős beruházások a digitalizációhoz szükséges technológiai eszközökkel látják el a kulturális és médiaszolgáltatókat, valamint támogatják és előmozdítják a főbb kulturális intézmények digitális átalakulását, ezáltal növelve a kulturális örökség hozzáférhetőségét.

3.4. Az eszköz hozzájárulása az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez (3. pillér)

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés pilléréhez hozzájáruló intézkedések a 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv több mint ezer intézkedését érintik, összesen mintegy 223 milliárd EUR értékben. Ezek az intézkedések nagyon különböző területeket érintenek, a kkv-knak nyújtott támogatástól a kutatás-fejlesztésen és innováción át az üzleti környezet vagy a versenyképesség javítását célzó reformokig. Emellett magukban foglalnak az intelligens és fenntartható növekedést támogató nagy beruházásokat is, mint például Spanyolország digitalizációhoz és innovációhoz nyújtott támogatását (3 milliárd EUR), az olaszországi Transizione 4.0-át (10,8 milliárd EUR) vagy a portugál nemzeti fejlesztési bank (*Banco Nacional de Fomento*) feltőkésítését (1,5 milliárd EUR). Ezek az intézkedések egyben a reformok széles körét lefedik, különösen az egységes piac kulcsfontosságú területein, mint például a szabályozott szakmák (Portugália, Horvátország), a művészek és a kulturális dolgozók jogállása (Cseh Köztársaság, Görögország, Spanyolország vagy Románia), a szellemi tulajdon (Olaszország, Görögország), a piacfelügyelet (Olaszország), a fizetésképtelenség (Olaszország, Spanyolország, Portugália, Görögország, Szlovákia) és a közbeszerzés (Olaszország, Görögország, Szlovákia, Szlovénia Románia és Lettország).

8. ábra: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést (3. pillér) támogató kiadások megoszlása

Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területekre fordított teljes kiadás részesedését jelenti az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés pilléréből.

K+F+I

Valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz kutatással, fejlesztéssel és innovációval kapcsolatos intézkedéseket, összesen 44 milliárd EUR értékben.[26] A K+I beruházások összege jellemzően egy tagállam Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott támogatásainak 4–13 %-át teszi ki, néhány kiugró érték e tartomány alatt vagy felett van, az átlag pedig 10 % körüli.

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan beruházásokat és reformokat, amelyek valódi átalakító hatást gyakorolhatnak a tagállamok K+I rendszerének fejlődésére, formálva azt az elkövetkező években. Például számos keleti és déli tagállamban, amelyekben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások magas allokációja és az alacsony K+F-intenzitás ötvöződik, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő beruházások több mint egy évnyi (Covid előtti) K+I-be történő közberuházásnak felelnek meg. Ezen túlmenően néhány ilyen országban ezek a beruházások fontos K+I szakpolitikai reformokhoz kapcsolódnak. A javasolt reformok tervei között gyakran szerepel a tudományos kutatási rendszer széttagoltságának csökkentése a tudományos kutatóintézetek konszolidálása révén, illetve a kutatói életpálya vonzerejének növelése a közintézményekben a munkaerő-felvételi, bérezési és karriermenedzsment-politikák módosítása révén.

Szlovákia helyreállítási és rezilienciaépítési terve tartalmaz egy olyan reformot, amely elősegíti a kiváló oktatási és kutatási kapacitások koncentrációját azáltal, hogy az egyetemeket nagyobb egységekbe tömöríti. A reformnak lehetővé kell tennie a tudományos kutatóintézetek és az üzleti szféra közötti együttműködés fokozását is.

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve olyan reformprogramot tartalmaz, amelynek célja a közfinanszírozású tudományos bázis megerősítése az egyetemek és állami kutatóhelyek új, teljesítményalapú finanszírozási rendszerének bevezetésével, valamint a kutatói életpálya vonzerejének növelésével és a kutatók szakmai előmeneteli keretének felülvizsgálatával.

A reformok célja továbbá a K+I tevékenységek közfinanszírozásához való hozzáféréssel kapcsolatos **adminisztratív terhek csökkentése**, valamint a tudás- és technológiatranszfer támogatása (az állami kutatóintézetektől a magánvállalatok felé) megfelelő szervezetek (irodák, ügynökségek) létrehozásával és a tudományos és az üzleti szféra közötti együttműködés akadályainak felszámolásával. Végül, de nem utolsósorban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok célja a K+I különböző irányítási szintjei és az oktatási politikák közötti koordináció javítása is, hogy megfeleljenek a készségigényeknek és javítsák a foglalkoztathatóságot, különösen a fiatalok esetében.

[26] Idetartoznak a kutatás-fejlesztéssel és innovációval kapcsolatos általános intézkedések, valamint kifejezetten a zöld vagy digitális átállással kapcsolatos kutatás-fejlesztésre és innovációra irányuló intézkedések.

Számos helyreállítási és innovációs program tartalmaz olyan tematikus K+I beruházásokat, amelyek lehetővé teszik a K+I-kapacitások mozgósítását a zöld és digitális átállás felgyorsítása és a reziliencia fokozása érdekében, összhangban az uniós szintű menetrendekkel (a K+F+I-hez kapcsolódó intézkedések becsült költségének mintegy 37 %-át, illetve 22 %-át valóban a zöld, illetve a digitális célkitűzésekhez való hozzájárulásként jelölték meg). Ezek a tematikus beruházások főként a K+I tevékenységek és infrastruktúrák pénzügyi támogatásából állnak majd. Néhány tagállam programjában szerepelnek olyan beruházások is, amelyek a Horizont Európa keretében létrejövő partnerségek támogatására, valamint a „kiválósági pecsétet" annak keretében elnyerő kiváló projektek finanszírozására irányulnak.

Dánia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének célja, hogy négy köz-magán társulás, úgynevezett „zöld partnerségek" létrehozása révén ösztönzőket biztosítson a köz- és a magánszektor számára a K+F fellendítéséhez, különösen az innovatív zöld technológiák terén, hogy küldetésalapú struktúrában megoldásokat dolgozzanak ki a közlekedési, mezőgazdasági, élelmiszer- és hulladékágazat kibocsátáscsökkentésével kapcsolatos négy kihívásra.

A vállalkozások támogatása (beleértve a kkv-kat, a finanszírozási eszközökhöz és a pénzügyi eszközökhöz való hozzáférést)

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek többsége (22-ből 19) tartalmaz a kkv-knak közvetlen támogatást nyújtó intézkedéseket, amelyek összege 44 milliárd EUR-t, a 3. pillér teljes becsült kiadásainak körülbelül 22 %-át teszi ki.[27] Ugyanakkor a kkv-k a tágabb szakpolitikai fókuszú intézkedések szélesebb körének előnyeit is élvezhetik. Például olyan pályázati felhívások, amelyek a zöld és digitális területeket célzó K+I-t támogató projektekre, a valamennyi vállalkozás számára nyitott pénzügyi eszközökre, az üzleti környezet kkv-kra és a nagyobb vállalkozásokra is hatást gyakorló reformjaira, vagy olyan átfogó intézkedésekre irányulnak, mint a közigazgatási szolgáltatások digitalizációja, ami pozitív hatást gyakorol számos kkv működésére és költségeire, de nem kizárólag a kkv-k számára elérhető. E kiegészítő intézkedéseket figyelembe véve valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a kkv-k számára releváns intézkedéseket, amelyek becsült összköltsége mintegy 109 milliárd EUR, a teljes becsült kiadás közel 24 %-a.[28]

Összességében a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő, kkv-kra vonatkozó intézkedések hatálya számos területre kiterjed, az üzleti környezet javításától és a közbeszerzéshez való hozzáféréstől kezdve a kkv-k digitalizációjáig és környezeti fenntarthatóságuk javításáig. Számos intézkedés célja továbbá a kkv-k növekedésének és ellenálló képességének javítása a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésük javítása,

[27] Ez a becslés a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla pillércímkézési módszertanán alapul, és megfelel a „Kkv-k támogatása" szakpolitikai területekhez mint elsődleges vagy másodlagos szakpolitikai területekhez rendelt intézkedéseknek.

[28] Ezek az adatok a pillércímkézési módszertanon és a „Kkv-k támogatása" szakpolitikai területekhez mint elsődleges vagy másodlagos szakpolitikai területekhez rendelt intézkedéseken alapulnak, tovább bővítve az egyéb, kkv-k számára is releváns szakpolitikai pillérek vagy szakpolitikai területek alá tartozó további intézkedések figyelembevételével. A kizárólag kkv-kat támogató intézkedéseket a vonatkozó CID-mellékletekben szereplő leírásuk alapján azonosították.

alkalmazottaik átképzése és továbbképzése, illetve kutatási és fejlesztési kapacitásaik megerősítése révén. A kifejezetten – és bizonyos esetekben kizárólag – a kkv-kat célzó intézkedések mellett a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek számos intézkedése várhatóan közvetetten a kkv-k javát is szolgálja majd. Ez a helyzet a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által olyan ágazatokban támogatott nagy beruházások esetében, amelyekben magas a kkv-k aránya, például az építőiparban és az idegenforgalomban, vagy a K+F tevékenységekkel kapcsolatos olyan pályázati felhívások esetében, amelyekben az innovatív kkv-k részt vehetnek.

Horvátország számos pénzügyi eszközt hoz létre a kedvezőbb finanszírozási feltételek biztosítása érdekében, azzal a céllal, hogy 1 300 kölcsönt/kamattámogatást nyújtson kkv-k számára. Horvátország a kkv-k irányítási kapacitásába is befektet azáltal, hogy üzleti tanácsadási támogatást nyújt számukra.

Lettország a digitális készségekkel, az átképzéssel és a továbbképzéssel kapcsolatos intézkedésekkel, valamint az innovatív digitális infrastruktúrák, például az Ipar 4.0 megoldások támogatásával fogja támogatni a kkv-kat.

Franciaország helyreállítási és rezilienciaépítési terve adójóváírással, valamint a kézművesek, a kiskereskedők és az önfoglalkoztatók energetikai célú felújítási munkálatainak támogatására irányuló egyedi programmal támogatja a kkv-k energetikai célú felújításait.

Finnország terve kifejezetten a kkv-kat célozza meg azáltal, hogy a finn mikro- és kisvállalkozások növekedésének felgyorsítására, valamint vállalkozásfejlesztési támogatások nyújtása révén nemzetközivé válási képességük fokozására összpontosít.

Spanyolország tervében a kkv-knak nyújtott támogatás jelentős mértékben a digitalizációra összpontosít egy széles körű (3 milliárd EUR összegű) rendszerrel, amelynek célja, hogy a kkv-k jelentős része számára alapvető és fejlettebb digitalizálási csomagokat biztosítson (digitális eszköztár).

Görögország terve több olyan beruházást is tartalmaz, amelyek célja a görög vállalkozások, köztük a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférésének előmozdítása egy ambiciózus hitelprogram révén. Ezek a beruházások összhangban lesznek a hiteleszköz öt stratégiai pillérével, nevezetesen a zöld átállással, a digitalizációval, az extroverzióval, a fúziók és felvásárlások révén megvalósuló méretgazdaságossággal és az innovációval (K+F).

A helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtása során a tagállamok bőséges mozgástérrel rendelkeznek ahhoz, hogy előmozdítsák a kkv-k részvételét a nagyszabású projektekben, valamint a kis- és nagyvállalatok és a tudományos szféra közötti együttműködést.

A Spanyolország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében előirányzott, elektromos és hálózatba kapcsolt járművekre vonatkozó, PERTE nevű stratégiai projekt több nagy, integrált projekt végrehajtását irányozza elő, amelyek az elektromos és a hálózatba kapcsolt járművek teljes értékláncát lefedik, és amelyeket „vontató projekteknek” neveznek. A feltételek szerint a „vontató projektek” résztvevői legalább 40 %-ának kkv-nak kell lennie, és az összes támogatás legalább 30 %-ának kkv-kat kell támogatnia. Az intézkedés várhatóan hozzájárul a kkv-k gépjárműipari értékláncban való részvételének fenntartásához és fejlesztéséhez, valamint új üzleti lehetőségeket teremt az induló innovatív vállalkozások és a kkv-k számára.

Üzleti környezet

A legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz az üzleti környezet javítását célzó intézkedéseket, a reformok és a beruházások ezen a területen pedig 17,2 milliárd EUR-t, a becsült kiadások 8,5 %-át teszik ki. Az intézkedések célja különösen az üzleti tevékenység megkönnyítése a vállalkozások és a vállalkozók adminisztratív terheinek csökkentése, az üzleti szabályozás liberalizációja és a nagymértékben szabályozott szakmákra vonatkozó korlátozások csökkentése révén. Az intézkedések célja továbbá a külföldi befektetések és tehetségek vonzása, illetve az olyan kulcsfontosságú ágazatok fejlesztése, mint a kultúra és az idegenforgalom. Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek reformcsomagokat vezetnek be az állami koncessziós szerződések és a közbeszerzés versenyképességének növelése érdekében.

Görögország helyreállítási és rezilienciaépítési terve a vállalkozásokra nehezedő adminisztratív és szabályozásból eredő terhek csökkentését célzó reformot is magában foglal. A reform számos olyan beavatkozást tartalmaz, amelyek egyszerűsítik az olyan eljárásokat, mint a hitelszerzés, a villamos energia bekötése, az ingatlanok nyilvántartásba vétele és az építési engedély megszerzése.

Spanyolország az induló innovatív vállalkozásokról szóló új törvény elfogadását tervezi, amely kedvező feltételeket teremt az innovatív induló vállalkozások létrehozásához és növekedéséhez.

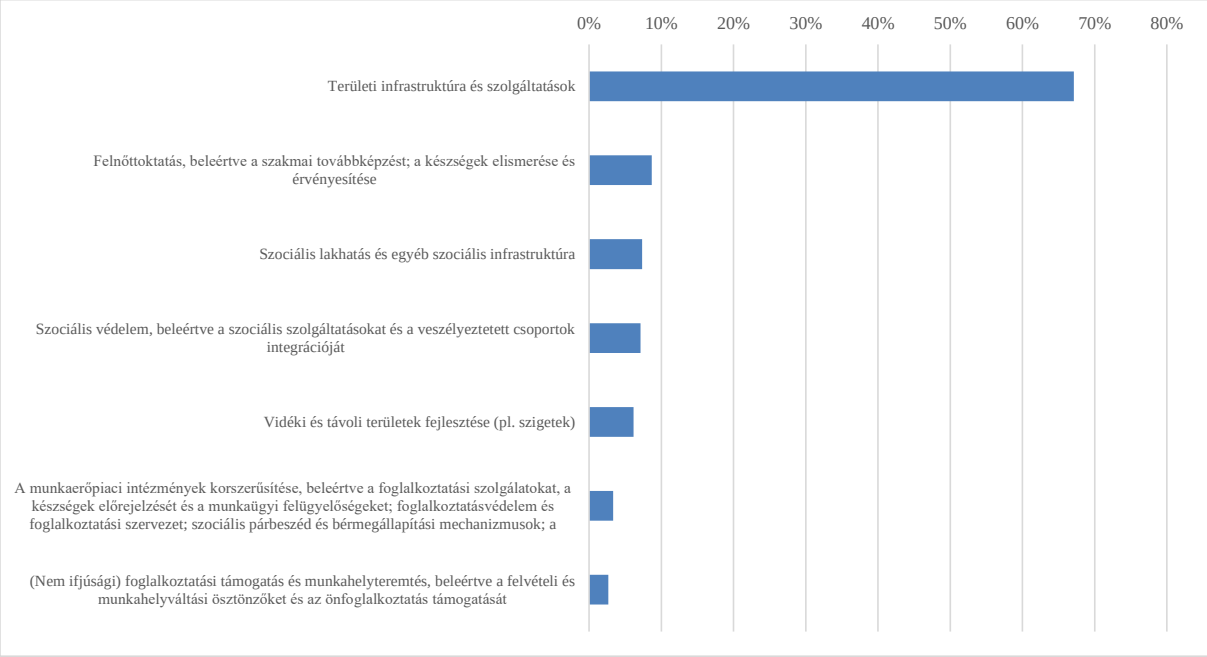
Ausztria programja a startupok, az innovatív kkv-k és a szociális vállalkozások igényeihez igazított, induló vállalkozásokra szabott csomagot is magában foglal.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek többsége tartalmaz az üzleti infrastruktúra, az iparosítás és az újraiparosítás területére vonatkozó intézkedéseket, összesen 26 milliárd EUR értékben ezeken a szakpolitikai területeken. Ezek az intézkedések különösen a következőket érintik: a kikötőkkel, ipari parkokkal való vasúti és közúti összeköttetés és a multimodális szállítási csomópontok fejlesztése; ipari területek rehabilitációja, beleértve a víz- és hulladékgazdálkodást is; az ipari létesítmények, többek között az újrahasznosítási csomópontok körforgásos gazdaságának támogatását célzó intézkedések; logisztikai központok az agrár-élelmiszeripar támogatására; széles sávú és 5G konnektivitás az ipari területek és üzleti körzetek számára; adatterek létrehozása ipari felhasználásra vagy meghatározott ipari ágazatok számára.

3.5. Az eszköz hozzájárulása a társadalmi és területi kohézióhoz (4. pillér)

A társadalmi és területi kohéziót támogató intézkedések becsült kiadásai 193 milliárd EUR-t tesznek ki. A területi kohéziót célzó intézkedések mindenekelőtt nagy infrastrukturális beruházásokat tartalmaznak, így a 4. pillérhez hozzájáruló kiadások több mint felét (72 %) teszik ki. A 4. pillér társadalmi kohézióval kapcsolatos kiadásai nagyjából egyenlően oszlanak meg a szociális intézkedések (szociális védelem és szociális lakhatás), valamint a foglalkoztatáshoz és a készségekhez hozzájáruló intézkedések (nem ifjúsági foglalkoztatási támogatás, a munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése és a felnőttoktatás) között.

9. ábra: A társadalmi és területi kohéziót támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (4. pillér)

Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területekre fordított teljes kiadás részesedését jelenti a társadalmi és területi kohézió pilléréből.

Területi infrastruktúra és szolgáltatások, vidéki és távoli területek fejlesztése (beleértve a szigeteket is)

Számos reform és beruházás célja a területi infrastruktúra és a helyi szinten nyújtott szolgáltatások javítása, valamint a városi és vidéki területek közötti szakadék áthidalása. Ezek közé tartoznak a mezőgazdasági ágazat támogatását, a helyi gazdaságot és a nemzeti versenyképességet fellendíteni képes infrastruktúrák (például a vasút és a kikötők) fejlesztését célzó intézkedések, valamint a mindennapi élet minőségére közvetlen hatást gyakorló szolgáltatások nyújtása. A területi infrastruktúrákkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos számos intézkedés a mobilitás és közlekedés javítását és innovációját érinti a légiforgalmi szolgáltatási rendszerek javítása, a vasutak építésébe, korszerűsítésébe és villamosításába való beruházás, a kikötői infrastruktúrák korszerűsítése, valamint a fenntartható városi mobilitási

projektek, például a nagy kapacitású közforgalmú személyszállítási szolgáltatások és a kerékpársávok építésének támogatása révén.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek számos olyan intézkedést is tartalmaznak, amelyek célja a természeti erőforrások felhasználásának javítása és a környezet megőrzése helyi szinten. Ez a helyzet a szigeteken a szennyvízelvezetéssel és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos reformok, a nagy agglomerációk víztisztító rendszereinek és a vidéki területek öntözőhálózatainak bővítésére irányuló beruházások, a mezőgazdaság, az állattenyésztés és a halászat fenntarthatóságának növelését célzó intézkedések, valamint a funkcionális vidéki térségekben a konzorciumok létrehozásának támogatása terén. Ami a területi szolgáltatásokat illeti, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan intézkedéseket irányoznak elő, amelyek decentralizációs reformok és a helyi szintű közigazgatás teljesítményének javítását célzó beruházások révén megerősítik az önkormányzatok azon képességét, hogy jó minőségű szolgáltatásokat nyújtsanak.

Belgium, Dánia és Olaszország tervei kerékpárutaknak az országutak mentén történő építését ösztönző beruházásokat tartalmaznak. Ez elősegíti, hogy a polgárok számára és a turisztikai ágazat érdekeinek is megfelelően összefüggőbb kerékpárút-hálózat álljon rendelkezésre, és ezáltal jobb lehetőségek nyíljanak a kerékpár választására más közlekedési módok helyett. Emellett az intézkedések egy olyan programot is támogatnak, amely települési kerékpárépítési projekteket céloz meg.

Ciprus Livadia, Kladeri és Nicosia központját célzó árvízvédelmi és vízgyűjtéssel kapcsolatos intézkedéseket fog végrehajtani. Ez a beruházás konkrétabban a livadiai árvízcsatornák korszerűsítését, illetve Kladeriben egy 4 600 méter hosszú esővízgyűjtő hálózat, Nicosiában pedig egy csatornarendszer építését fogja támogatni, beleértve az utcák és járdák újjáépítését és az esővízhálózat bővítését.

Lettország helyreállítási és rezilienciaépítési terve közigazgatási területi reformot irányoz elő a szolgáltatások minőségének javítása érdekében a közigazgatási egységek számának csökkentése, valamint a szolgáltatásnyújtás hatékonyságának és hozzáférhetőségének növelése révén. Az intézkedés magában foglalja a helyi önkormányzatok funkcióit és feladatait felülvizsgáló új önkormányzati törvény elfogadását. Az új törvénynek biztosítania kell a jobb irányítást önkormányzati szinten, a döntéshozatali és végrehajtási hatáskörök egyértelműbb szétválasztását és megosztását, valamint a polgárok részvételének növelését a helyi közösségek döntéshozatalában.

Szociális védelem, társadalmi befogadás, szociális lakhatás és szociális infrastruktúra

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a tagállamok szociális védelmi rendszereit erősítő reformok és beruházások széles körét ölelik fel. Ezek az intézkedések, az országspecifikus szükségletektől függően, a szociális védelmi rendszerek hatékonyságára, minőségére és rezilienciájára összpontosítanak, amint azt a 2019–2020-as országspecifikus ajánlások is kiemelik. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott szociális védelmi beruházások többsége az állami és magán szociális intézmények által

biztosított szociális szolgáltatási hálózat és létesítmények korszerűsítéséhez, bővítéséhez vagy javításához kapcsolódik. Emellett olyan egyedi intézkedéseket is tartalmaznak, amelyek például a fogyatékossággal élők befogadására, a szociális ellátások megfelelőségének és fenntarthatóságának növelésére, valamint a gondozásra szoruló idősek életkörülményeinek javítására irányulnak. Számos tagállam programja ezenfelül jelentős beruházásokat tartalmaz a veszélyeztetett csoportok rendelkezésére álló szociális lakások és szociális infrastruktúra bővítése érdekében. Néhány tagállam a minimumjövedelem és a nyugdíjrendszerek reformjára irányuló lépéseket is belefoglalt a helyreállítási és rezilienciaépítési terveibe azok megfelelőségének és fenntarthatóságának növelése érdekében. A szociális védelemre és a szociális lakhatásra irányuló intézkedések becsült kiadásai mintegy 27 milliárd EUR-t tesznek ki.

Portugália: *„A lakhatáshoz való hozzáférést támogató program”* a leginkább rászoruló családok és a leginkább veszélyeztetett csoportok tisztességes és megfelelő lakhatásának biztosítására irányuló beruházás többnyire azzal a céllal, hogy 2026-ig legalább 26 000 rászoruló háztartás szociális lakhatását támogassák. A beruházások új épületek építését, meglévő lakások felújítását, valamint szükség esetén további épületek megvásárlását és lízingelését irányozzák elő szociális lakások biztosítása érdekében.

Litvánia: reform a munkanélküli-biztosítási rendszer lefedettségének növelése érdekében, kiegészítő ellátások bevezetésével az egyedülálló idősek és fogyatékkal élők számára, valamint a nyugdíjindexálási mechanizmus javításával az időskori szegénység enyhítése érdekében.

Horvátország: a helyreállítási és rezilienciaépítési terv magában foglal egy, a szociális mentorálásra irányuló reformot és beruházást, amelynek keretében a veszélyeztetett vagy peremhelyzetben lévő egyéneket célzó egyéni mentorálási szolgáltatást vezetnek be a szociális jóléti központokban. Ez az új szolgáltatás a fogyatékossággal élők, az erőszak áldozatai, a hajléktalanok, a migránsok, a romák, a fiatalok, a börtönbüntetésüket töltő személyek és más szociálisan veszélyeztetett csoportok tagjainak integrációjára összpontosít.

Spanyolország: a családok védelmére és sokszínűségük elismerésére irányuló reform, amely jogi elismerést biztosít a családszerkezetek különböző típusainak, és meghatározza azokat az ellátásokat és szolgáltatásokat, amelyekre jellemzőiktől és jövedelmi szintjüktől függően jogosultak.

Foglalkoztatási támogatás, a munkaerőpiaci intézmények korszerűsítése, valamint felnőttoktatás és -képzés a fiatalokon kívüli célcsoportok számára

Szinte valamennyi tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben szerepelnek a munkahelyteremtést, a továbbképzést és a munkaerőpiac korszerűsítését támogató reformok és beruházások. Ezek az intézkedések a foglalkoztatástámogatáshoz és a munkaerőpiachoz kapcsolódó, az elmúlt két évben szinte valamennyi tagállamnak címzett országspecifikus ajánlásra válaszul születtek. 2020-ban a tagállamok többségét felkérték,

hogy „enyhítsék a válság foglalkoztatásra gyakorolt hatását és erősítsék meg a munkahely-támogatást”, ugyanakkor számos konkrétabb strukturális kihívást is azonosítottak.

A Covid19-válságot követően a foglalkoztatás és az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák kulcsfontosságú elemét képezik szinte valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek, összhangban a foglalkoztatás hatékony aktív támogatásáról szóló bizottsági ajánlással (EASE) is. A tervek olyan beruházásokat és reformokat tartalmaznak, amelyek célja a nők, a fiatalok és a veszélyeztetett csoportok munkaerőpiaci részvételének növelése, a munkahelyteremtés és az ágazat- és foglalkozásváltás támogatása, a foglalkoztatás fellendítése, valamint a munkaerőpiacok teljesítményének, működésének és ellenálló képességének javítása. A foglalkoztatást és a munkaerőpiaci intézmények korszerűsítését támogató intézkedések összesen mintegy 11,3 milliárd EUR-t tesznek ki, ami a 4. pillér szerinti allokáció 6 %-ának felel meg.

A felnőttkori tanulás kulcsfontosságú lesz a társadalmi és gazdasági reziliencia növeléséhez. A nemzeti tervek az egész életen át tartó tanulás javítását célzó reformokat, a karrierlehetőségek megerősítése érdekében a készségek, a továbbképzés és az átképzés értékelését és elismerését, valamint a magánszektorban megvalósuló képzések ösztönzését célzó beruházásokat foglalnak magukban (körülbelül 16,4 milliárd EUR értékben).

Olaszország: a nők munkaerőpiaci részvételét támogató beruházás, különösen a gyermekgondozási létesítményekbe való beruházás és a női vállalkozások támogatása révén. Ez utóbbi beruházás támogatást nyújt a női vállalkozóknak, előmozdítja az innovatív üzleti projektek létrehozását és bővülését, mentorálási és képzési lehetőségeket, valamint kommunikációs tevékenységeket biztosít.

Franciaország: az FNE képzési program abban segíti a vállalatokat, hogy beruházzanak a részleges foglalkoztatásban lévő munkavállalók képzésébe, ami mind a munkavállaló (javítja a foglalkoztathatóságát), mind a vállalat (javítja a versenyképességét) javát szolgálja.

Görögország: a digitális készségekre, a zöld készségekre és a pénzügyi jártasságra vonatkozó horizontális továbbképzési programoknak összesen több mint félmillió kedvezményezett résztvevője lesz, ezáltal javítva a görög munkaerő foglalkoztathatóságát a zöld és digitális átállással összefüggésben. A beruházást az egész életen át tartó tanulási rendszer reformja fogja megelőzni, amely biztosítja a képzések magas színvonalát és munkaerőpiaci relevanciáját.

Szlovénia: a helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz egy, a fiatal munkavállalók munkaerőpiacra való belépését támogató intézkedést, amely pénzügyi ösztönzőket biztosít a munkáltatók számára ahhoz, hogy 25 év alatti fiatalokat határozatlan idejű szerződéssel alkalmazzanak, mentoráláshoz és többek között a digitális készségekre összpontosító munkaspecifikus képzéshez kötve.

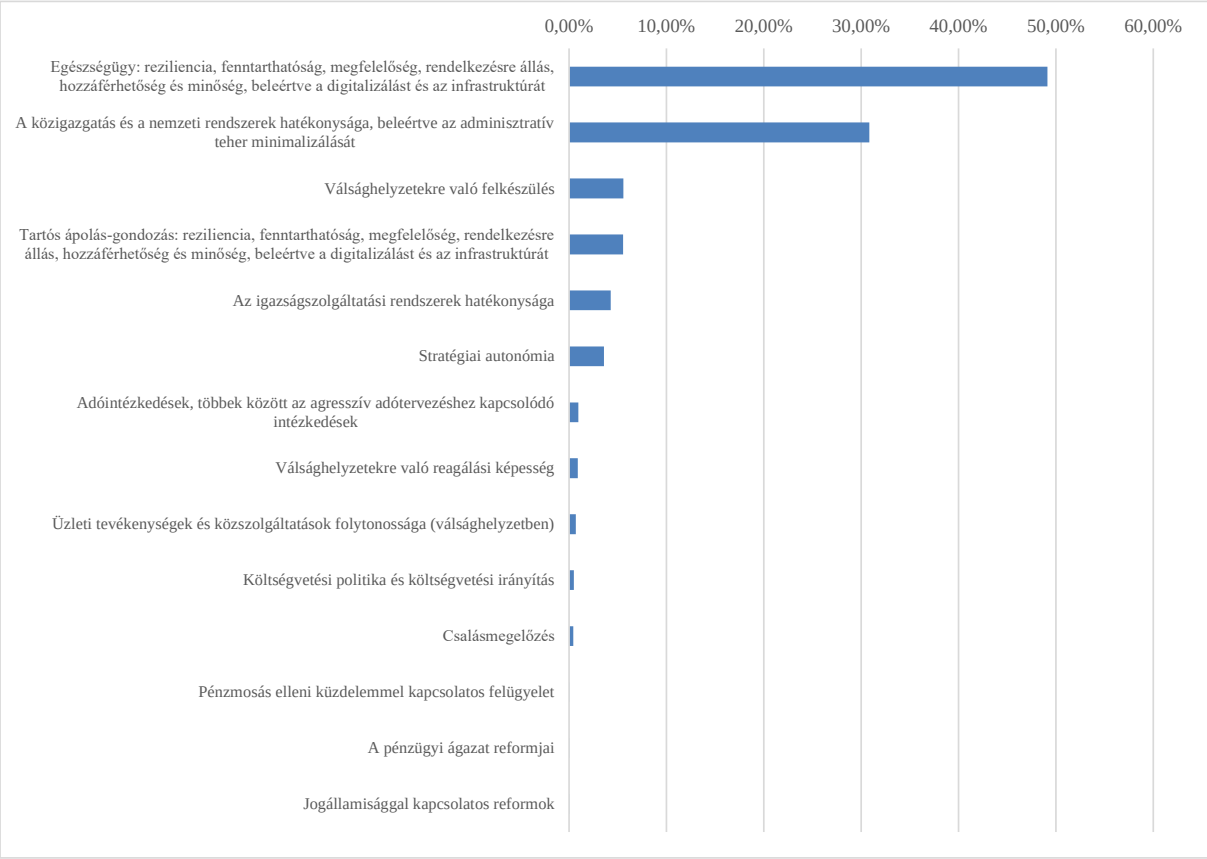
Írország: a tartós munkanélküliséghez nyújtott aktivizálási támogatás, amely minőségi munkatapasztalatot biztosít legalább 10 000 olyan személy számára, aki legalább hat hónapja munkanélküli. Az ideiglenes támogatott szakmai gyakorlatokat mentorálással, képzéshez való hozzáféréssel, valamint az állami és magán foglalkoztatási szolgálatok által nyújtott támogatással kombinálják a hosszabb távú foglalkoztathatóság javítása érdekében.

Spanyolország: a munkaszerződések reformja, a határozott idejű szerződések alkalmazásáról szóló hatályos rendeletek módosítása a határozatlan idejű szerződések alkalmazásának előmozdítása érdekében. A reform egyszerűsíti és csökkenti a rendelkezésre álló munkaszerződések típusait (határozatlan idejű, határozott idejű és képzés/tanulószerződéses gyakorlati képzés), és korlátozza a határozott idejű szerződések alkalmazhatóságának feltételeit. Megfelelő keretet biztosít a tanulószerződéses tanulók számára a munkaerőpiacra való belépéshez, megerősíti a határozatlan idejű szerződések alkalmazását az idényjellegű tevékenységek esetében, megerősíti a szabálytalan munkaidő megelőzését célzó ellenőrzéseket és küzd a munkaügyi csalás ellen, többek között a szankciórendszer aktualizálása révén. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek az állami foglalkoztatási szolgálatok megerősítésére és korszerűsítésére, valamint az álláskeresők hatékonyabb és célzottabb támogatására irányuló intézkedéseket is tartalmaznak, például a digitalizáció, a folyamatoptimalizálás, a személyzet képzése és az ideiglenes alkalmazottak felvétele révén, a válság hatásainak leküzdése érdekében.

3.6. Az eszköz hozzájárulása az egészségügyhöz, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciához, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából (5. pillér)

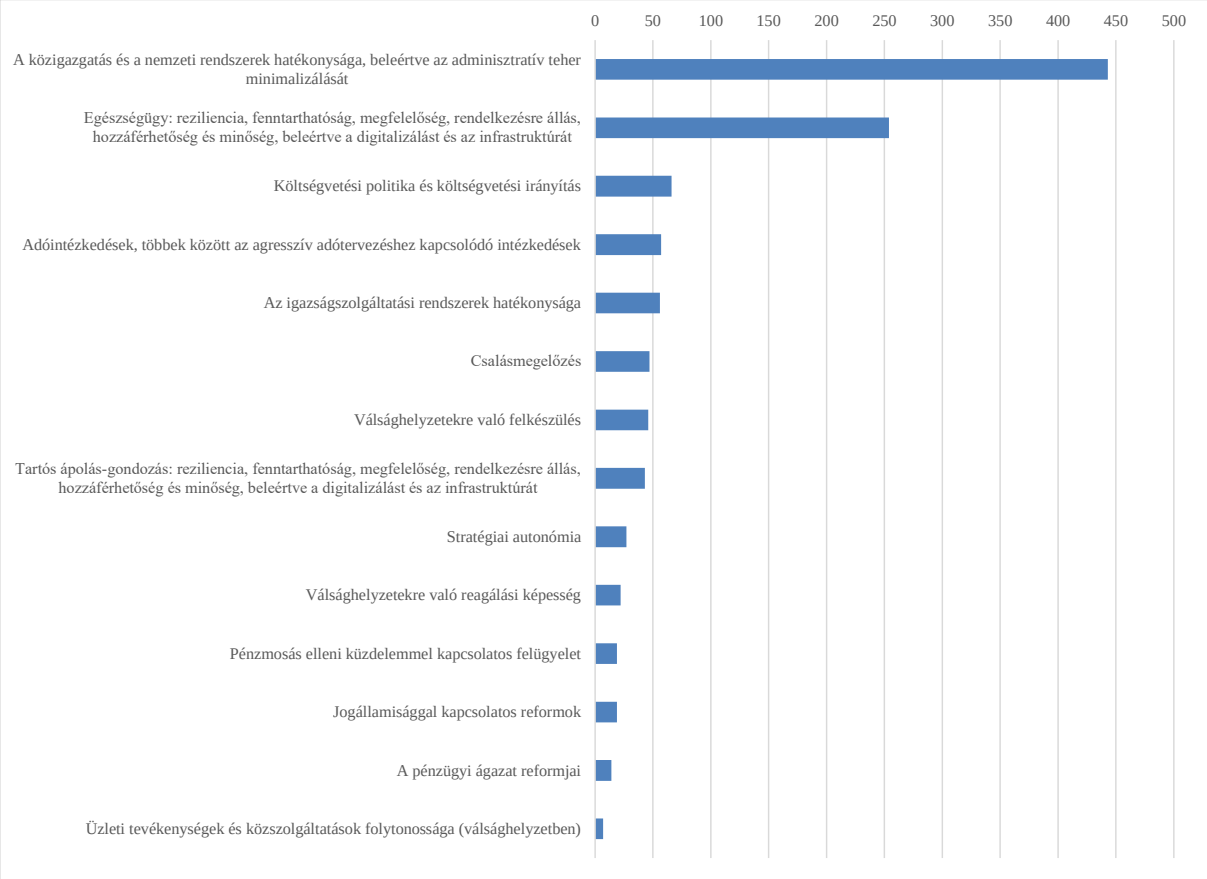
A 22 elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési terv összesen 78 milliárd EUR értékben tartalmaz az 5. pillért támogató intézkedéseket. Míg a finanszírozás az egészségügyi ellátás megerősítésére és a közigazgatás reformjára összpontosít, az intézkedések száma egyenletesebben oszlik meg a szakpolitikai területek között. Az 5. pillér 14 szakpolitikai területre bontható, amint azt az alábbi 10. ábra mutatja. Az intézkedésekből egyértelműen az egészségügyi ellátás és a közigazgatás profitál a legtöbbet: kiadások tekintetében az egészségügyi ellátás, míg az intézkedések számát tekintve a közigazgatás áll az első helyen. Egyes területekre – például a költségvetési politikára, a csalásmegelőzésre vagy a jogállamiságra – az összes kiadásnak csak nagyon kis része jut, ezek azonban célzott szakpolitikai reformok tárgyát képezik.

10. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (5. pillér)

Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területekre fordított teljes kiadás részesedését jelenti a társadalmi és területi kohézió pilléréből.

11. ábra: Az egészségügyet és a rezilienciát támogató intézkedések számának megoszlása szakpolitikai területek szerint (5. pillér)

Egészségügy és tartós ápolás-gondozás

Valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz egészségügyi ellátással kapcsolatos intézkedéseket, ami bizonyítja a tagállamok határozott elköteleződését az egészségügyi rendszerek javítása iránt Unió-szerte. Az ezen intézkedésekhez kapcsolódó összes kiadás körülbelül 37 milliárd EUR-t tesz ki, ami az 5. pillér teljes allokációjának 49,15 %-át jelenti. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek egészségügyi beruházások széles körét foglalják magukban. Először is mintegy 25 milliárd EUR-t különítettek el új egészségügyi infrastruktúrák építésére vagy a meglévők korszerűsítésére, ideértve a kapcsolódó orvostechnikai eszközöket.

Szlovénia terve jelentős beruházásokat tartalmaz a kórházi infrastruktúrába a fertőző betegségek hatékony kezelésének javítása érdekében.

Belgium terve jelentős beruházásokat tartalmaz a nukleáris medicinával kapcsolatos kezdeményezéseket illetően, amelyek célja egy, az orvosi radioizotópok fenntartható előállítására szolgáló létesítmény prototípusának megépítése, valamint a rákkezelésben használt terápiás radioizotópok következő generációjára vonatkozó kutatási program kidolgozása.

Emellett mintegy 15 milliárd EUR összegű beruházást különítettek el kifejezetten az egészségügyi alapellátás és a megelőzés javítására, különösen a vidéki és a hátrányos helyzetű területeken.

Görögország terve az elsődleges, másodlagos és harmadlagos prevenció átfogó rendszerének megvalósítását irányozza elő annak érdekében, hogy valamennyi polgár számára javuljon a magas színvonalú egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A második pillérrel szinergiában számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a nemzeti egészségügyi rendszerek digitalizálását célzó intézkedéseket, beleértve a távorvoslási szolgáltatások körének kiterjesztését, a széttagolt nemzeti egészségügyi nyilvántartások összevonását, valamint a digitális egészségügyi platformok interoperabilitásának és biztonságának biztosítását. Az egészségügyi ellátás digitális átállásához hozzájáruló összes beruházási kiadás 12 milliárd EUR-t tesz ki a tervekben.

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve egy olyan integrált e-egészségügyi rendszer kifejlesztését fogja támogatni, amely több mint 25 000 egészségügyi szolgáltatót és távorvoslási rendszert kapcsol össze.

Finnország terve a nemzeti és regionális szereplőket támogatja majd a polgárokat célzó digitális szolgáltatások (pl. megelőző szolgáltatások, tünetértékelések, önápolási szolgáltatások, digitális mentális egészségügyi szolgáltatások stb.), szakmai rendszerek (pl. betegadatok elemzésén alapuló digitális szolgáltatási modellek) és irányítási megoldások (pl. fejlett tudásmenedzsment és elemzési megoldások) kifejlesztésében.

A beruházások kiegészítése érdekében a tagállamok ambiciózus reformprogram elfogadását és végrehajtását is tervezik. A kulcsfontosságú reformok a következőkre összpontosítanak: i. az egészségügyi rendszerek átszervezése kapacitásuk megerősítése érdekében; ii. az egészségügyi rendszerek irányításának javítása az egészségügyi szolgáltatások fenntarthatóságának növelése érdekében, és iii. mechanizmusok létrehozása az egészségügyi szakemberek vonzására és megtartására meghatározott régiókban. Ez különösen igaz a háziorvosokra és a közösségi ápolókra, ugyanis egyes országok a rendelkezésre álló egészségügyi munkaerő jelentős hiányát jelezték. Spanyolország terve például tartalmaz egy olyan reformot, amelynek célja az ápolók és orvosok hiányának kezelése, a határozott idejű szerződések alkalmazásának csökkentése, a munkafeltételek javítása, valamint a képzés és a szakmai fejlődés javítása bizonyos földrajzi területeken.

15 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a tartós ápolás-gondozással kapcsolatos intézkedéseket. A tervek összesen 43 intézkedést tartalmaznak, mintegy 4,2 milliárd EUR teljes kiadással. A 15 tervben szereplő, szociális gondozóotthonokba, ápolási intézményekbe és kapcsolódó tartós ápolási-gondozási infrastruktúrába és szolgáltatásokba történő beruházások célja az intézményi kitagolás csökkentésére irányuló nemzeti stratégiák támogatása a közösségi ellátásra és otthoni gondozási megoldásokra irányuló modell előmozdítása révén. Szemléletes példa, hogy Franciaország a 2021–2025-ös

időszakban jelentős beruházást irányoz elő a francia orvosi-szociális ágazat, különösen az idősotthonok (EHPAD) felújítására, átalakítására és felszerelésére.

A közigazgatás hatékonysága

Az intézkedések több mint egyharmada és a közigazgatás hatékonyságához, valamint a vállalkozások és a közszolgáltatások folytonosságához kapcsolódó kiadások mintegy kétharmada a digitális transzformációhoz kapcsolódik. A közigazgatás digitális transzformációját előmozdító intézkedések közül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes allokációjának arányában a legnagyobb kiadással járók Németország és Málta terveiben találhatók. Sőt, Németország teljes helyreállítási és rezilienciaépítési előirányzatának 10 %-át olyan reformra fordítják, amelynek célja, hogy a közszolgáltatások 2022-re digitálisan elérhetővé váljanak. Ehhez hasonlóan Málta terve is tartalmaz egy olyan, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes allokációjának közel 6 %-át kitevő beruházást, amelynek célja az online szolgáltatásokkal kapcsolatos fogyasztói elégedettség növelése.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben a közszolgálat javítására, a szabályozásból eredő és adminisztratív terhek csökkentésére és a közbeszerzés javítására irányuló intézkedések hozzájárulnak a közigazgatás hatékonyságának növeléséhez. 10 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a köztisztviselők képzésének, fejlesztésének és munkakörülményeinek javítását célzó intézkedéseket, például a rugalmas munkafeltételek elősegítése, a közszolgálatban jobb bérrendszer bevezetése vagy a munkaerő-felvételi eljárások korszerűsítése révén. Másfelől 5 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz közigazgatási reformokat, amelyek célja a vállalkozások szabályozásból eredő és adminisztratív terheinek enyhítése vagy csökkentése az üzleti tevékenységgel kapcsolatos eljárások és követelmények egyszerűsítése, a szellemi szabadfoglalkozásokra vonatkozó szabályozási követelmények egyszerűsítése vagy a „kkv-teszt” végrehajtása révén. Végezetül 10 helyreállítási és rezilienciaépítési terv célja a közbeszerzés javítása az elektronikus közbeszerzés fejlesztése vagy az odaítélési eljárás egyszerűsítése révén.

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek javítják a közigazgatás minőségét és hatékonyságát, különösen az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának megerősítését és a korrupció elleni küzdelmet célzó intézkedések révén.

Lettország helyreállítási és rezilienciaépítési terve a közigazgatás korszerűsítését célzó reformokat és beruházásokat, konkrétabban az adminisztratív támogató funkciók központosítását és a közigazgatásban dolgozó személyzet képzésébe való beruházást foglal magában.

Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve a közbeszerzési képzés folyamatos biztosítását célzó reformot irányoz elő. A reform hozzá fog járulni a korrupció fokozott megelőzéséhez, valamint a horvát közigazgatás kapacitásának és hatékonyságának javításához.

Az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonysága

Az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságának javítását célzó intézkedéseket 13 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz. Ezen intézkedések több mint fele beruházás, összesen 3,75 milliárd EUR értékben. Figyelemre méltó, hogy az e területen felmerülő összes kiadás 75 %-át az olasz helyreállítási és rezilienciaépítési tervben allokálták, amely összesen 2,268 milliárd EUR-t szán humántőke-beruházásra a Bírósági Hivatal megerősítése és a különböző bírósági hivatalok közötti egyenlőtlenségek megszüntetése érdekében.

Ezen intézkedések egyharmada és ezen intézkedések összes kiadásának közel fele a digitális transzformációhoz kapcsolódik. A Ciprus, Görögország, Románia, Szlovákia és Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben szereplő beruházások az igazságszolgáltatási infrastruktúra javítására összpontosítanak. Három helyreállítási és rezilienciaépítési terv (Ciprus, Horvátország és Olaszország) olyan reformokat is tartalmaz, amelyek célja a folyamatban lévő bírósági ügyek számának csökkentése. Néhány helyreállítási és rezilienciaépítési terv (Ciprus, Lettország, Horvátország és Románia terve) tartalmaz az igazságszolgáltatási rendszerek minőségének az alkalmazottak képzése révén történő javítására irányuló intézkedéseket.

Románia helyreállítási és rezilienciaépítési terve tartalmaz egy olyan beruházást, amely a román igazságszolgáltatási rendszer központosított elektronikus ügyviteli rendszerre való áttérését és e rendszer előkészítését támogatja. Olyan reformot is meghatároz, amelynek célja a békebírák függetlenségének megerősítése, és amely többek között a békebírák érdemalapú szakmai befogadását és előmenetelét szabályozza.

Málta terve számos reformot irányoz elő az igazságszolgáltatás függetlenségére, a nyomozói ágtól elkülönülő ügyészség hiányára, valamint a korrupció hatékony felderítésével és büntetőeljárás alá vonásával kapcsolatos kihívásokra vonatkozó gyengeségek leküzdésére. Néhány példát említve: a terv intézkedéseket tartalmaz az igazságszolgáltatás kinevezési és felmentési módjának megreformálására, egy külön ügyészség létrehozására és a korrupcióellenes állandó bizottság (PCAC) reformjára vonatkozóan.

Szlovákia terve az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának, integritásának és függetlenségének további növelését, valamint a korrupció és a pénzmosás elleni hatékonyabb küzdelmet célzó jogszabály-módosításokból álló csomagot magában foglaló reformot tartalmaz. Szlovákia tervében konkrétan négy beruházás irányul arra, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben bevezetett új igazságügyi térképen szereplő kulcsfontosságú bíróságok számára megfelelő új helyiségeket bővítsenek, korszerűsítsenek, építsenek vagy szerezzenek be, és korszerűsítsék a bíróságok informatikai felszereltségét.

Horvátország terve olyan jogi, szervezeti és technológiai keret létrehozására irányuló reformot tartalmaz, amely hozzájárul az ügyhátralék csökkentéséhez és a bírósági eljárások lerövidítéséhez, valamint az igazságszolgáltatási rendszer átlátható és hatékony igazgatására

összpontosít. E reform célja, hogy növelje a polgárok igazságszolgáltatási rendszerbe vetett bizalmát.

Olaszország terve különböző intézkedéseket tartalmaz a polgári rendes bíróságok, a közigazgatási területi bíróságok, a polgári fellebbviteli bíróság és az államtanács ügyhátralékának csökkentésére. Ezen intézkedések célja az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyabbá tétele az eljárások hosszának csökkentése és az eljárások időtartama tekintetében Olaszország uniós átlaghoz való közelítése révén.

Ciprus terve tartalmaz egy olyan beruházást, amely a bírák képzésének alacsony szintje és az egész életen át tartó tanulás kezelése érdekében a bírák különböző jogi témákkal és bírói készségekkel kapcsolatos képzésére irányul.

Lettország terve egy egységes képzési központ létrehozására irányuló beruházást tartalmaz a bírák, bírósági alkalmazottak, ügyészek, helyettes ügyészek és szakosodott nyomozók képesítéseinek fejlesztése érdekében.

A csalás megelőzése/a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos felügyelet

17 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz a csalás és a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos intézkedéseket, ezek többsége pedig reform.

Észtország terve tartalmaz egy, az észtországi pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás stratégiai elemzésének elkészítésére vonatkozó beruházást. Az intézkedés célja a pénzügyi információs egység azon képességének megerősítése, hogy korai szakaszban azonosítsa a pénzmosási rendszereket és csatornákat.

Szlovákia terve a korrupció és a pénzmosás elleni küzdelemhez szükséges eszközök és kapacitás biztosítására irányuló beruházást tartalmaz.

Horvátország terve számos pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos intézkedést is tartalmaz, többek között a Pénzmosásellenes Hivatal és a felügyeleti hatóságok közötti együttműködés erősítését célzó reformot.

Finnország olyan reformot kíván végrehajtani, amelynek célja a pénzmosás megelőzése és felderítése érdekében az információgyűjtés és az illetékes hatóságok közötti információcsere megkönnyítése, többek között az adatfeldolgozás és -elemzés automatizálása révén. A bank- és fizetésiszámla-ellenőrzési rendszer módosításával nő a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás hatékonysága, illetve javul a megelőzése, a felderítése és a büntetőeljárás alá vonása.

Görögország terve olyan reformot tartalmaz, amelynek célja az igazságügyi, felügyeleti és bűnüldöző hatóságok birtokában lévő statisztikai adatok gyűjtésére szolgáló digitális platform létrehozása, valamint a tényleges tulajdonlásra vonatkozó információk rögzítésére szolgáló különleges nyilvántartás javítása.

Egy másik reform Írország tervének részét képezi, amely magában foglalja a bizalmi

vagyonkezelési tevékenységet végzők, illetve társasági szolgáltatók pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos ágazati kockázatértékelésének közzétételét, valamint a bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végzőknél, illetve társasági szolgáltatóknál végzett ellenőrzések számának növelését. Emellett egy munkacsoport felül fogja vizsgálni a büntető igazságszolgáltatásról szóló 2010. évi törvény szerinti szabályozás-végrehajtási eszköztárat (pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás), beleértve azt az ajánlást is, hogy a szabályozási eszköztárat kiterjesszék a pénzügyi szankciók közigazgatási rendszerére.

Luxemburg is bevezetett egy olyan reformot a tervében, amely két fő célt tűzött ki. Az első a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző, illetve társasági és befektetési szolgáltatásokat nyújtó szakemberekre alkalmazandó keretének megerősítése a nemzeti rendelkezések megerősítése révén. A második a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás jobb azonosítása, értékelése és megértése. Emellett a luxemburgi cégnyilvántartás mint a tényleges tulajdonosok nyilvántartását és a cégnyilvántartást vezető szerv széles körű átalakuláson fog átesni annak érdekében, hogy kiterjesszék szankcionálási, ellenőrzési és végrehajtási hatásköreit, és megkönnyítsék adatainak felhasználását a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos kockázatok értékelésére.

Néhány helyreállítási és rezilienciaépítési terv csalásmegelőzési intézkedéseket is tartalmaz, például a számítógépes bűnözés vagy az adókikerülés elleni küzdelem érdekében.

Horvátország terve tartalmaz egy, a rendőrség kiberbűnözés elleni küzdelemre irányuló kapacitásának megerősítését célzó beruházást.

Spanyolország terve egy csalás elleni törvény elfogadását célzó reformot határoz meg, amelynek célja az egységes piac működését közvetlenül érintő adókikerülési gyakorlatok elleni szabályok megerősítése.

Adóügyi intézkedések

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek több mint fele (22-ből 14) tartalmaz a környezetvédelmi adókkal kapcsolatos reformokat a zöld átállás kezelése érdekében. Ezen intézkedések többsége a terv időtartama alatt bevezetendő konkrét adóreformokra vonatkozik. Egyesek előkészítő intézkedéseket is érintenek (új adók lehetséges bevezetésével kapcsolatos elemzések, felmérések, értékelések, felülvizsgálatok vagy tanulmányok). Az adók számos célzott ágazatra terjednek ki, konkrétan:[29] 24 intézkedés energiaadókkal (ebből 6

[29] Ez az EUROSTAT által közzétett EUROSTAT (2013) *Environmental taxes, a statistical guide* (A környezetvédelmi adók meghatározásáról szóló statisztikai útmutató) környezetvédelmi adókkal kapcsolatos osztályozását követi (az útmutató elérhető a https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5936129/KS-GQ-13-005-EN.PDF címen).

előkészítő intézkedésekkel), 15 intézkedés közlekedési adókkal (ebből 3 előkészítő intézkedésekkel), 9 intézkedés környezetszennyezési adókkal[30] (ebből 2 előkészítő intézkedésekkel), 4 intézkedés pedig erőforrásadókkal (ebből 2 előkészítő intézkedésekkel) kapcsolatos. A környezetvédelmi adóintézkedések mellett számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv (9) tartalmaz adópolitikai reformokkal kapcsolatos adóintézkedéseket, az agresszív adótervezés elleni intézkedéseket és az adóigazgatás korszerűsítését célzó intézkedéseket.

Portugália helyreállítási és rezilienciaépítési terve a nem megújuló természeti erőforrások bioalapú alternatívákkal való helyettesítését elősegítő fiskális ösztönzők értékelését célzó intézkedést is tartalmaz. Ez magában foglalja a fenntartható és körforgásos biogazdaságra (azaz erőforrásadóra) való átállást támogató lehetséges adóreformok értékelését. A szándék a termelők támogatása a nem megújuló alternatívák helyett biológiai erőforrásokat felhasználó termelési folyamatok előmozdítása érdekében.

Franciaország terve olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek támogatják a kis- és mikrovállalkozásokat az ökológiai átállásban és az energetikai célú felújításban, többek között a támogatható intézkedésekre (tetők, falak, tetőterek szigetelése; napenergiával működő vízmelegítők vagy hőszivattyúk) fordított kiadások legfeljebb 30 %-át kitevő adójóváírás formájában.

Ami az adópolitikai reformokat illeti, Spanyolország tervében az adórendszerrel kapcsolatban például olyan reformok szerepelnek, amelyek célja a kiadási és beruházási igények jobb kielégítése. Az újraelosztási hatások mellett a cél az adórendszer hozzáigazítása a digitalizációból és a zöld átállásból eredő kihívásokhoz. A további tervezett intézkedések az adócsalás megelőzését, az adóellenőrzés hatékonyságának növelését, valamint annak ösztönzését szolgálják, hogy az adófizetők önkéntesen teljesítsék adókötelezettségeiket.

Litvánia terve olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek célja az adóalap kiterjesztése a növekedés szempontjából kevésbé káros forrásokra, jogi és technikai intézkedéseket az adózási fegyelem javítására, valamint az adó- és szociális ellátórendszer kialakításának javítására a jövedelmi egyenlőtlenségek és a szegénység csökkentése érdekében.

A ciprusi tervben szereplő intézkedések általános célja az adórendszer hatékonyságának, eredményességének és méltányosságának növelése a multinacionális vállalatok adókijátszása és agresszív adótervezése elleni küzdelem révén. Többek között az egyik reform forrásadót vezet be a külföldre irányuló kamat-, osztalék- és jogdíjfizetésekre, elsőként az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek felülvizsgált európai uniós jegyzékéről szóló tanácsi következtetések I. mellékletében szereplő országok és területek, majd második lépésben az alacsony társasági adóval rendelkező országok és területek tekintetében. Ciprus emellett az adórendszer hatékonyságának, eredményességének és méltányosságának növelése, valamint az adózási fegyelem javítása érdekében az egyes

[30]A CO_2-kibocsátáson alapuló adóztatás energiaadóztatásnak minősül. A NO_x- vagy SO_x-kibocsátáson alapuló adóztatás a környezetszennyezés adóztatásának minősül.

szervezetek cégbejegyzésén alapuló további társasági adóügyi illetőségi tesztet vezet be, és digitalizálja az adóigazgatást.

Írország a tervébe olyan megelőző intézkedésekre összpontosító reformot foglalt bele, amelyek célja az agresszív adótervezés lehetőségeinek korlátozása, és különösen az adóztatás kettős elmaradásának korlátozása a külföldre irányuló kifizetések révén. A reform az immateriális javakra vonatkozó beruházási kedvezményekről szóló jogszabály módosításából, a társasági adóügyi illetőséggel kapcsolatos reform befejezéséből és az ellenőrzött külföldi társaságokra vonatkozó megerősített szabályok hatálybalépéséből áll. A kimenő kifizetések tekintetében a reform magában foglalja továbbá a kifizetések áramlását érintő közelmúltbeli reformok hatásáról szóló gazdasági elemzés közzétételét; nyilvános konzultációt a kimenő kifizetésekre vonatkozó intézkedések bevezetésének lehetőségéről; valamint az adózási szempontból nem együttműködő országok és területek európai uniós jegyzékében szereplő országok és területek, illetve az adót ki nem vető vagy nulla százalékos adót kivető országok és területek irányába teljesített kimenő kifizetésekre alkalmazandó, az adóztatás kettős elmaradásának megelőzését célzó jogszabályok hatálybalépését.

Málta terve több reformot is tartalmaz. Az első reform célja, hogy megszüntesse annak lehetőségét, hogy a magatartási kódexszel foglalkozó csoport nem együttműködő országokat és területeket tartalmazó jegyzékében szereplő országokban és területeken illetőséggel rendelkező szervezetektől vagy személyektől származó osztalékokat mentesítsék a Máltán történő adóztatás alól. A második reform célja, hogy iránymutatást nyújtson a kormánynak a bejövő és kimenő osztalék-, kamat- és jogdíjfizetések terén az agresszív adótervezési kockázatok csökkentésére irányuló politika kialakításához. A harmadik reform pedig a befektetői állampolgársági programból eredő agresszív adótervezési kockázatok enyhítésére összpontosít.

A görög terv az adójogszabályok kodifikációjára, valamint az elektronikus tranzakciók növelését célzó ösztönzőkre összpontosító adópolitikai reformokat tartalmaz. Más reformok célja az állami bevételek kezelésének átalakítása a folyamatok digitalizálása, valamint a csempészet elleni küzdelemre és a héa-visszatérítés felgyorsításának előmozdítására irányuló jogalkotási kezdeményezések bevezetése révén.

Államháztartás

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz az államháztartás hatékonyságának javítását célzó reformokat is. Ezek a reformok azokat a kihívásokat tervezik kezelni, amelyekkel egyes tagállamok a fenntarthatóság tekintetében szembesülnek, például a kiadási felülvizsgálat jobb kihasználásával, többéves kiadási szabályok megállapításával vagy a független költségvetési szervek jogköreinek kiterjesztésével. Egyes tagállamok a környezetbarát költségvetés-tervezéshez kapcsolódó reformokat is bevezettek annak érdekében, hogy az éghajlati és környezetvédelmi megfontolások jobban beépüljenek a költségvetési folyamatba.

Franciaország helyreállítási és rezilienciaépítési terve például a kormányzati kiadásokra vonatkozó többéves kiadási szabály bevezetésére és az Államháztartási Főtanács jogköreinek kiterjesztésére irányuló reformot tartalmaz. Franciaország terve a kiadások minőségének értékeléséhez kapcsolódó reformot is tartalmaz. A közkiadások ezen értékelésének azonosítania kell a növekedést, a társadalmi befogadást, valamint az ökológiai és digitális átállást elősegítő leghatékonyabb kiadásokat.

Belgium a tervébe a közkiadások hatékonyabbá és fenntarthatóbbá tételét célzó intézkedéseket foglalt bele. A kiadási felülvizsgálatok szisztematikus integrálása az összes kormányzati szint költségvetés-tervezési ciklusába hozzá fog járulni a belga közkiadások minőségének és hatékonyságának javításához, lehetővé téve, hogy a költségvetésben elsőbbséget kapjanak a növekedést jobban segítő és környezetbarátabb kiadások.

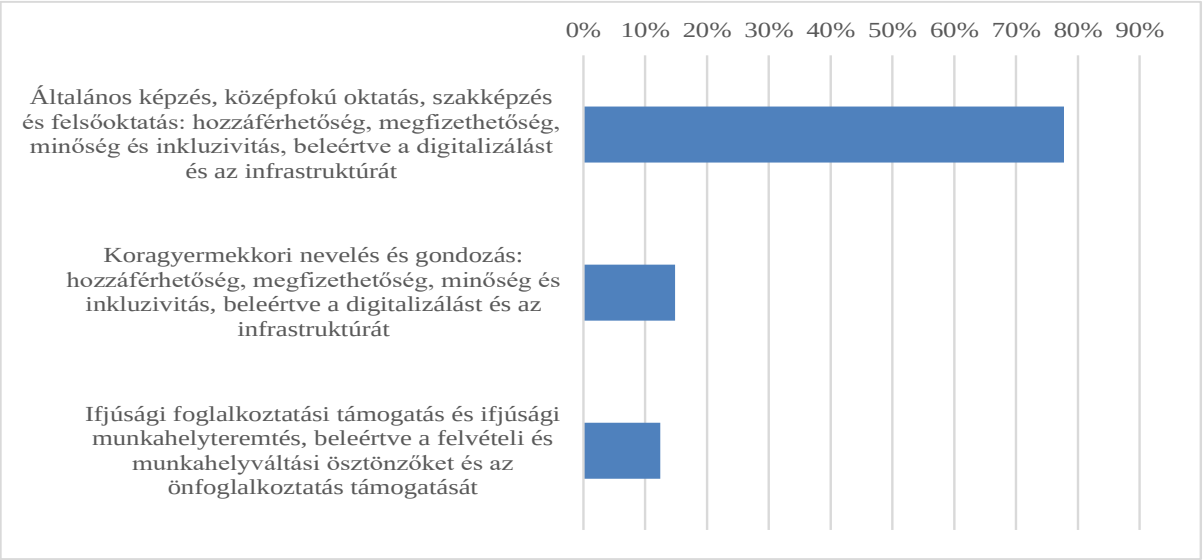
Ami a környezetbarát költségvetés-tervezést illeti, Franciaország terve olyan környezetbarát költségvetési módszertan bevezetésére irányuló intézkedést tartalmaz, amelyben az állami költségvetés minden egyes kiadását a taxonómiai rendeletben meghatározott hat célkitűzésre gyakorolt hatása szerint osztályozzák.

3.7. Az eszköz hozzájárulása a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikákhoz (6. pillér)

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek különböző intézkedéseket tartalmaznak a tagállami oktatási rendszerek ellenálló képességének javítása és az ifjúsági foglalkoztatás támogatása érdekében. Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek célzott intézkedéseket is tartalmaznak a világjárvány miatt elmaradt tanulás pótlására. A beruházások és a reformok az oktatás és képzés valamennyi szintjére (azaz az iskolaelőkészítő, az alapfokú, a középfokú és a felsőfokú oktatásra és képzésre) kiterjednek, a nemzeti prioritásokhoz és kihívásokhoz kapcsolódó országspecifikus eltérésekkel.

A 6. pillérhez kapcsolódó intézkedések összesen 49 milliárd EUR-t, a 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv teljes költségvetésének mintegy 11 %-át teszik ki. A beruházások és reformok a koragyermekkori nevelésre és gondozásra (kb. 7 milliárd EUR) az alapfokú és középfokú oktatásra, a szakmai alapképzésre és a felsőoktatásra (38,26 milliárd EUR) terjednek ki.

12. ábra: A következő generációra vonatkozó szakpolitikákat támogató kiadások megoszlása szakpolitikai területek szerint (6. pillér)

Az ábra a szakpolitikai pillérhez való becsült hozzájárulást mutatja be az Európai Bizottság által meghatározott szakpolitikai területek listája szerinti bontásban. A százalékos arány az egyes szakpolitikai területekre fordított teljes kiadás részesedését jelenti a következő generációra vonatkozó szakpolitikák pilléréből.

Az egyenlőtlenségek csökkentése érdekében **a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek különböző intézkedéseket tartalmaznak azzal a céllal, hogy növeljék a koragyermekkori nevelésben és gondozásban való részvételt**, különösen a hátrányos helyzetű csoportok körében. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek mintegy fele tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek célja a koragyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés javítása a kapacitásainak bővítése, valamint inkluzivitásának és minőségének javítása révén.

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan intézkedéseket is, amelyek az általános iskolai oktatás minőségének és inkluzivitásának javítását támogatják. Egyes intézkedések személyre szabott támogatást nyújtanak a hátrányos helyzetű iskoláknak és diákoknak, ideértve a mentorálást, többek között a tanulási hiányosságok és a részleges iskolabezárás okozta esetleges lemorzsolódások leküzdése érdekében. Más beruházások célja az oktatási órák számának növelése és az egész napos iskoláztatás lehetővé tétele. Számos intézkedés foglalkozik olyan témákkal, mint a tantervi reform végrehajtása, a tanárok felvételi mechanizmusainak reformja, a korai iskolaelhagyás elleni küzdelem, a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának javítása, a gyengén teljesítő diákok támogatása, az iskolák külső értékelésének javítása vagy a szegregáció felszámolásának támogatása.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek fele tartalmaz a felsőoktatás átalakítását támogató intézkedéseket olyan széles körben, mint a tanulmányi programok korszerűsítése, a tanulmányi helyek bővítése, új képzések indítása, az iskolák finanszírozási modelljének felülvizsgálata, minőségbiztosítási és irányítási mechanizmusok kidolgozása, pályakövetési rendszerek bevezetése és a felsőoktatás nemzetközivé tétele. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv támogatja a felsőoktatáshoz való hozzáférést is.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek többsége magában foglal a meglévő épületek korszerűsítését, az energiahatékonyság javítását vagy az oktatás valamennyi szintjét lefedő új létesítmények építését célzó beruházásokat az oktatási infrastruktúrába. Ezek a beruházások támogatni fogják az oktatás minőségének, méltányosságának és hatékonyságának javítását, valamint a zöld átállást. A koragyermekkori nevelésbe és gondozásba, valamint az iskolákba történő infrastrukturális beruházásokat szinte valamennyi tagállamban, a felsőoktatás esetén pedig kilenc tagállamban tervezik. Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a felső középfokú vagy felsőfokú diákkampuszok felújítását vagy építését is magukban foglalják.

A 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv közül 18 tartalmaz a digitális oktatásra irányuló reformokat vagy beruházásokat, ami a 6. pillérre fordított összes kiadás mintegy 30 %-át (13,8 milliárd EUR) teszi ki. A legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz az iskolák digitális infrastruktúrájára és konnektivitására irányuló beruházást, gyakran a hátrányos helyzetű és vidéki iskolákra összpontosítva. E beruházások közé tartozik az osztálytermek rugalmas és összekapcsolt tanulási környezetté alakítása, valamint a tanulók és a tanárok digitális eszközökkel való ellátása a digitális szakadék csökkentése érdekében. A tanulók digitális kompetenciái javulni fognak az iskolai tantervek kiigazítása, valamint a digitális erőforrások és tartalmak fejlesztése révén. A tagállamok mintegy felének terve tartalmaz a digitális oktatással kapcsolatos pedagógusképzést. A felsőoktatás digitális átállását a digitális infrastruktúra és a digitális oktatási erőforrások fejlesztése, a kurzusok és képzések kiigazítása, a tudóstársadalom digitális képzése, valamint az online tanfolyamok fejlesztése és a vegyes tanítás megerősítése fogja támogatni. Ezek az intézkedések javítják a tanulók digitális kompetenciáit, a felsőoktatás minőségét és kiválóságát, valamint a digitális készségek munkaerőpiaci elérhetőségét.

Az ifjúsági foglalkoztatást támogató intézkedések közé tartozik a tanulószerződéses gyakorlati képzések támogatása, a fiataloknak nyújtott állami foglalkoztatási szolgálat testre szabására irányuló beruházások, az ifjúsági coaching és a foglalkoztatásra és az önállóságra vonatkozó egyéni iránymutatás javítása, valamint a fiatalok magánszektor általi foglalkoztatását ösztönző programok mintegy 6 milliárd EUR értékben.

Horvátország átfogó reformot fog végrehajtani a koragyermekkori nevelés és gondozás terén azzal a céllal, hogy javítsa az ahhoz való hozzáférést azáltal, hogy 4 éves kortól garantált helyet biztosít egy koragyermekkori nevelést és gondozást nyújtó intézményben. A reformot infrastrukturális beruházások egészítik ki annak érdekében, hogy 22 500 új férőhely jöjjön létre a koragyermekkori nevelésben és gondozásban.

Szlovákia tervében az alapfokú és alsó középfokú oktatás tantervi reformja szerepel, amelynek célja, hogy új tanulási tartalmakat hozzon létre a tanulók és a tanárok készségeinek javítása, valamint a kedvező digitális ökoszisztéma kialakítása érdekében. 2023 végére várhatóan az alapfokú és alsó középfokú oktatásban dolgozó tanárok legalább 60 %-a részesül képzésben. A kiegészítő beruházások 30 %-ról legalább 90 %-ra növelik a jól felszerelt és összekapcsolt tantermekkel rendelkező iskolák arányát.

Lettország strukturális reformot kíván végrehajtani a felsőoktatás irányításának, finanszírozásának és humánerőforrás-rendszerének megváltoztatása érdekében. A reform biztosítani fogja, hogy a forrásokat az eredményeknek megfelelően osszák el, és a bevált módszerekkel összhangban új, egységes karriermodellt dolgoznak ki az akadémiai és tudományos személyzet számára azok vonzerejének és megtartásának előmozdítása érdekében. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv ugyanakkor vissza nem térítendő támogatások révén támogatja majd az egyetemek és tudományos intézmények hálózatának megszilárdítását.

Franciaország terve magában foglal egy, a tanulószerződéses tanulók munkáltatóinak a tanulói szerződés első évében nyújtott pénzügyi támogatást, amely a 18 év felettiek esetében legfeljebb 8 000 EUR-t, a kiskorúak esetében pedig 5 000 EUR-t tesz ki. Bár a támogatás minden vállalkozás számára nyitva áll, a 250 vagy annál több alkalmazottat foglalkoztató vállalatoknak teljesíteniük kell a következő feltételek egyikét: el kell érniük a 2021-ben a szakmai beilleszkedést támogató szerződések 5 %-át (tanulószerződés és professzionalizálási szerződés, VIE, CIFRE); vagy a 2021-ben duális képzési programokban részt vevő munkavállalók legalább 3 %-át (szakmai gyakorlat és professzionalizálási szerződés), feltéve, hogy 2020 óta legalább 10 %-os növekedés tapasztalható. Az ún. kompetenciaüzemeltető (Opérateur de Compétence vagy Opco) által benyújtott tanulószerződéses gyakorlati képzési szerződések esetében a támogatást havonta, a Szolgáltató és Kifizető Ügynökség (ASP) általi kifizetés előtt és a szerződés kezdetétől kell kifizetni.

Ciprus tervében a pénzügyi jártasság javítására irányuló stratégia is szerepel, amelynek célja a pénzügyi oktatás javítása a lakosság körében, valamint a pénzügyi döntéshozatal erősítése.

3.8. Biztonsági önértékelés

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletnek megfelelően a tagállamokat felkérték, hogy terveikben adott esetben szerepeltessenek egy biztonsági önértékelést a digitális kapacitásokba és konnektivitásba történő beruházások tekintetében. 14 tagállam készített ilyen biztonsági önértékelést (a már benyújtott és jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel rendelkező 22 tagállam közül): Ciprus, Csehország, Finnország, Franciaország, Görögország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Málta, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország és Szlovénia. Ezek a biztonsági önértékelések a távközlési infrastruktúrákba történő, különösen a mobil távközlést érintő beruházásokra irányultak az „5G hálózatok kiberbiztonságát szolgáló uniós eszköztárra”[31] építve, amely számos stratégiai, technikai és támogató intézkedést határoz meg az 5G hálózatok biztonságos kiépítésének biztosítása érdekében. A biztonsági önértékelések közül számos ország által készített más típusú beruházásokra is kiterjedt, különösen a közigazgatás és a közszolgáltatások korszerűsítését támogató digitális infrastruktúrák és szolgáltatások (például a kormányzati felhők) terén.

[31] Lásd: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Az 5G biztonságos kiépítése az EU-ban – Az uniós eszköztár alkalmazása, COM(2020) 50, 2020. január 29.

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tervez nyomonkövetési intézkedéseket a végrehajtási szakaszban annak biztosítása érdekében, hogy a biztonsági szempontokat megfelelően figyelembe vegyék. Emellett néhány esetben a hálózati infrastruktúrával vagy a közigazgatás digitális átalakulásával kapcsolatos biztonsági kérdésekre összpontosító egyedi intézkedéseket is tartalmaz.

Görögország az 5G hálózatokba történő beruházások szempontjából releváns biztonsági kérdéseket feltáró biztonsági önértékelést nyújtott be. Ez az 5G hálózatok kiberbiztonságát szolgáló uniós eszköztárban foglalt közös és objektív szempontok alapján részletesen ismerteti, hogyan kezelik majd ezeket a kérdéseket.

Litvánia terve tartalmaz az 5G hálózatokba történő beruházásokkal kapcsolatos biztonsági önértékelést, amely az 5G hálózatok kiberbiztonságát szolgáló uniós eszköztárban ajánlott kulcsfontosságú intézkedéseket végrehajtó nemzeti jogszabályokra hivatkozik és azokat írja le. Ami a kormányzati felhő fejlesztését és bővítését illeti, a tervben a megfelelő intézkedésre vonatkozóan felvázolt megközelítésben kiemelt helyen szerepelnek a biztonsági szempontok.

A hálózati infrastruktúrába, a 6G fejlesztési környezeteibe, a mesterséges intelligenciába és a kvantumszámításokba, valamint a kiberbiztonsági gyakorlatokba és képzésekbe történő beruházások tekintetében Finnország terve megemlíti, hogy minden egyes projekthez kockázatértékelés és kockázatkezelési terv készül, és hogy a biztonsági kockázatokat a projektek teljes életciklusa során kezelik. A hálózati infrastruktúrába történő beruházások tekintetében a terv leírja az 5G hálózatok kiberbiztonságát szolgáló uniós eszköztárat figyelembe vevő nemzeti jogszabályi keretet. Például a nemzetbiztonságot esetlegesen veszélyeztető eszközök nem használhatók a kommunikációs hálózatok kritikus részein. A tervek szerint a közbeszerzési eljárásokban is biztosítani kell a biztonsági követelményeket, és szükség esetén személyi és vállalati biztonsági tanúsítványt kell alkalmazni.

4. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási kerete

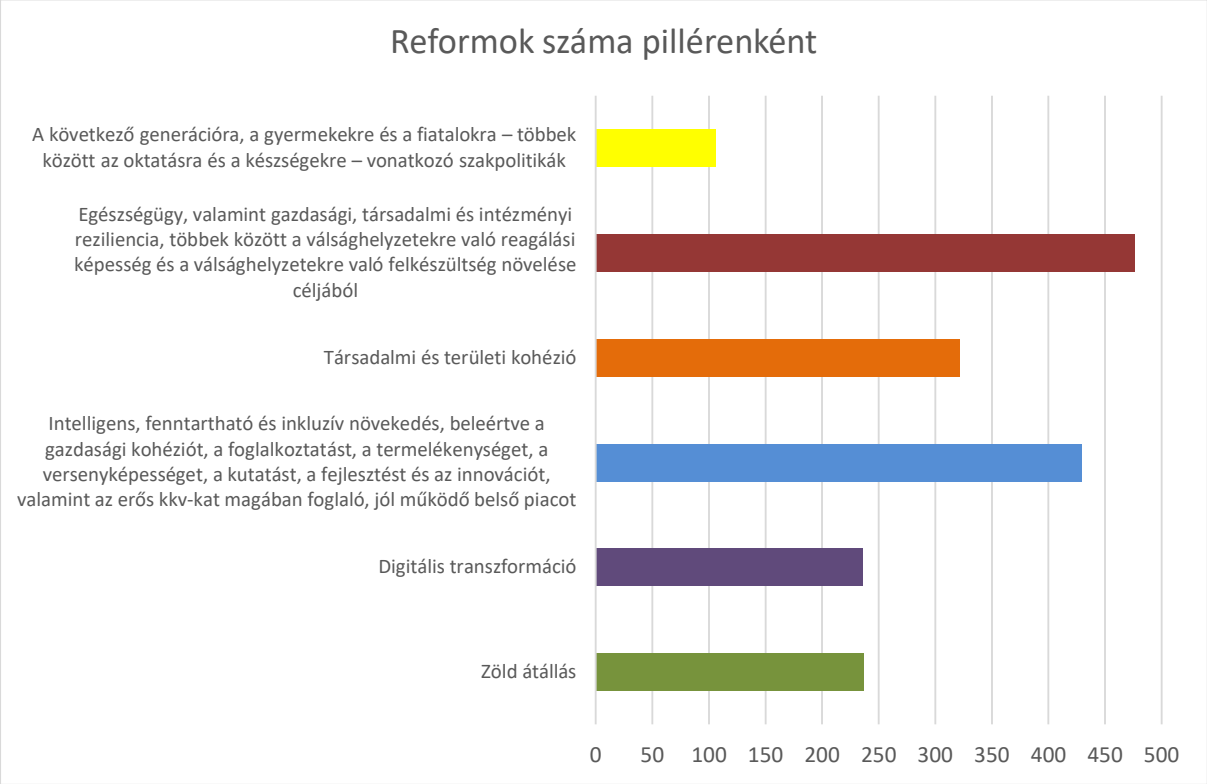
4.1. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása a reformok és más uniós szakpolitikák végrehajtásához

A reformok iránti jelentős elkötelezettség mindegyik helyreállítási és rezilienciaépítési tervben

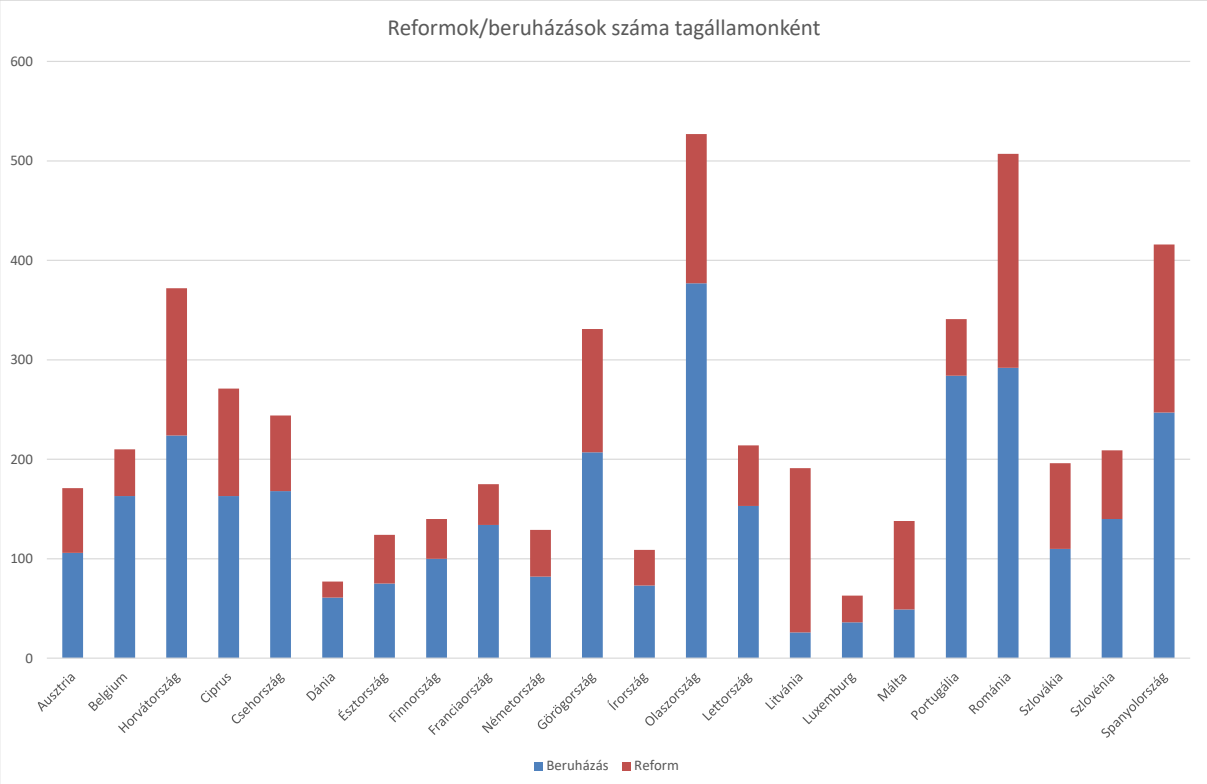
Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan reformok és beruházások széles körét biztosítják, amelyek hatékonyan kezelik a 2019. és 2020. évi európai szemeszter keretében a tagállamoknak címzett országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy azok egy jelentős részét, ideértve a költségvetési ajánlásokat alátámasztó kihívásokat is. A pozitív értékeléshez mindegyik helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek „A” minősítést kellett kapnia, és mint ilyen, reformokkal és beruházásokkal kell hozzájárulnia a fő gazdasági kihívások kezeléséhez.

A tagállamok reformok iránti elkötelezettsége a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kialakításának egyedülálló eleme, és a reformok a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések közel egyharmadát teszik ki. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatályával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a meglévő szakpolitikai hiányosságok és kihívások kezelésére irányuló reformokat és beruházásokat foglalnak magukban a következő hat szakpolitikai területen: zöld átállás; digitális transzformáció; gazdasági kohézió, termelékenység és versenyképesség; társadalmi és területi kohézió; egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; a következő generációra vonatkozó szakpolitikák. A legtöbb reform az egészségügyre és a rezilienciára vonatkozó 5. pillért érinti, amelyet az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésről szóló 3. pillér követ.

13. ábra: Reformok száma pillérenként

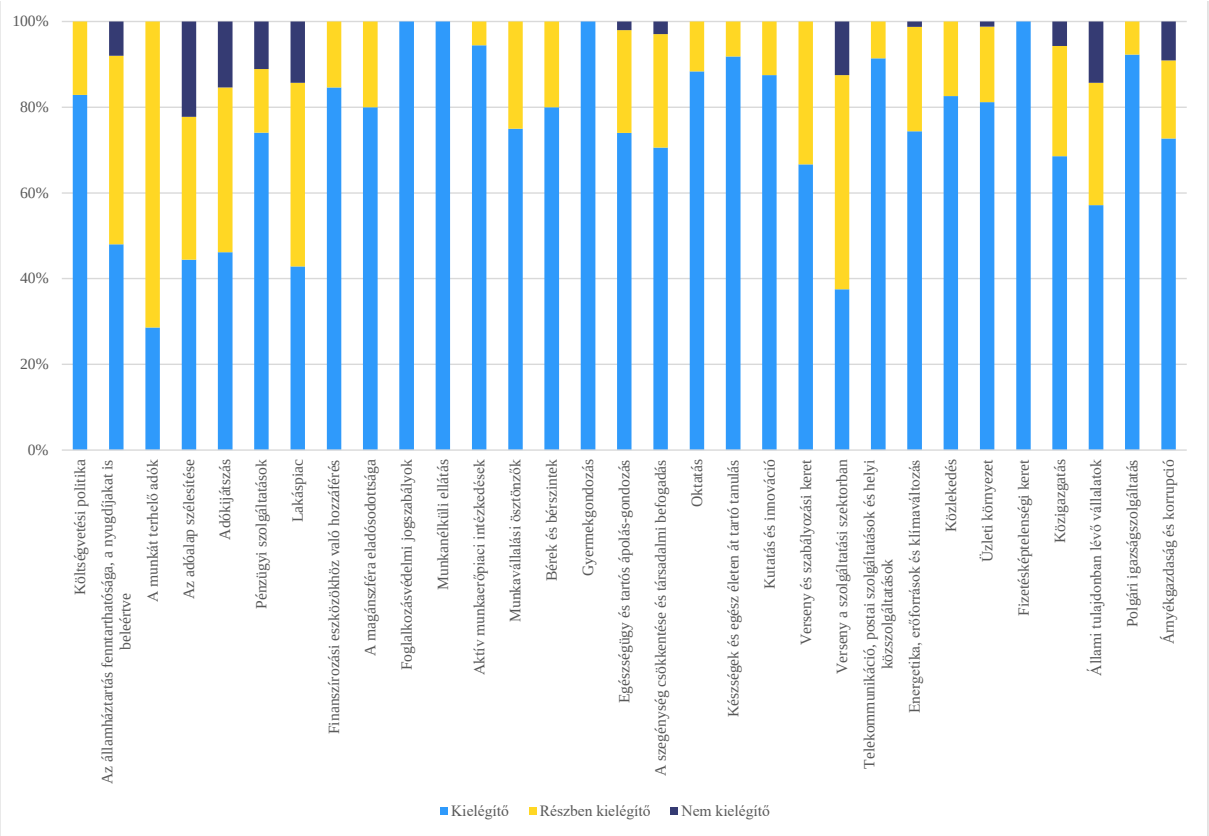
14. ábra: Reformok/beruházások tagállamonként

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben javasolt reformok hozzájárulnak a 2019. és 2020. évi európai szemeszter keretében a tagállamoknak címzett országspecifikus

ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikének vagy jelentős részének hatékony kezeléséhez, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírtaknak megfelelően (lásd a 15. ábrát). A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek által szisztematikusan nem érintett országspecifikus ajánlások az adózásra, a szolgáltatások terén folyó versenyre és a lakáspiacra vonatkoznak.

15. ábra: A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő országspecifikus ajánlások szakpolitikai területek szerinti részesedése (a CESAR meghatározása szerint)

Makrogazdasági kilátások és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatása

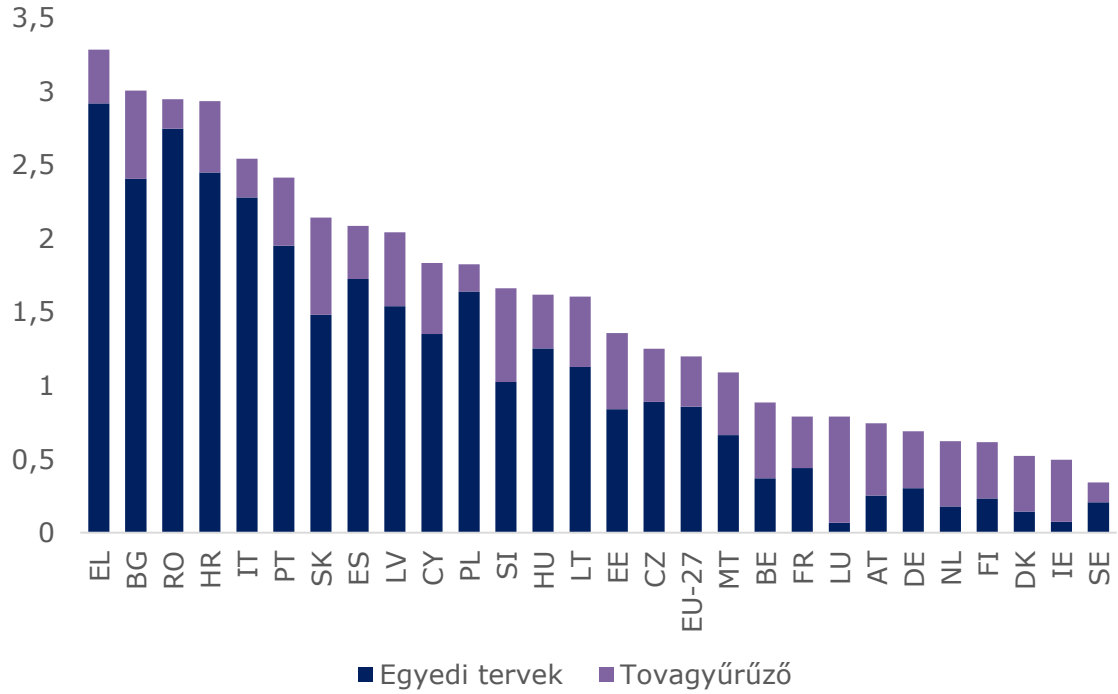
A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz olyan beruházásokat és reformokat támogat, amelyek várhatóan jelentős és tartós pozitív hatást gyakorolnak az EU teljes GDP-jére. A Bizottság testre szabott QUEST modellt alkalmazva szimulációkat futtatott, hogy megbecsülje a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz (NGEU) beruházásainak lehetséges makroökonómiai hatásait (Pfeiffer et al. 2021)[32]. A magas színvonalú projektekre és a magas „addicionalitásra” összpontosítva

[32] Lásd: Pfeiffer P., Varga J. és in 't Veld J. (2021), „Quantifying Spillovers of NGEU investment” (Az NGEU-beruházások tovagyűrűző hatásainak számszerűsítése), European Economy Discussion Papers, 144. szám és Afman et al. (2021), „An overview of the economics of the Recovery and Resilience Facility” (A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz gazdaságtanának áttekintése), Quarterly Report on the Euro Area (QREA), 20. kötet, 3. szám, 7–16. oldal. Mindkét tanulmány kiemeli az eredményeknek a fő feltételezésekre való érzékenységét is.

végrehajtott NGEU 2021 és 2026 között akár 1,3–1,5 %-kal növelheti az EU-27 reál-GDP-jét[33].

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása pozitív tovagyűrűző hatásokat vált ki. A szimuláció szerint az integrált uniós gazdaságon belül növekvő kereslet miatt minden tagállam számára jelentősek a határokon átnyúló, tovagyűrűző hatások: az együttes fellépés nagyobb növekedési hatással jár, mint a tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervek egyedi hatásainak összege. A tovagyűrűző hatás ezen csatornája az átlagos GDP-hatás mintegy egyharmadát teszi ki, és lényegesen nagyobb a kis összegű támogatásban részesülő exportintenzív gazdaságok esetében (lásd a 16. ábrát). Az elemzés továbbá nem vette figyelembe a reformokat, amelyek közép- és hosszú távon jelentősen erősíthetik ezeket a növekedési hatásokat.

16. ábra: Az NGEU GDP-re gyakorolt hatása (%) a QUEST szimulációkban, uniós országok

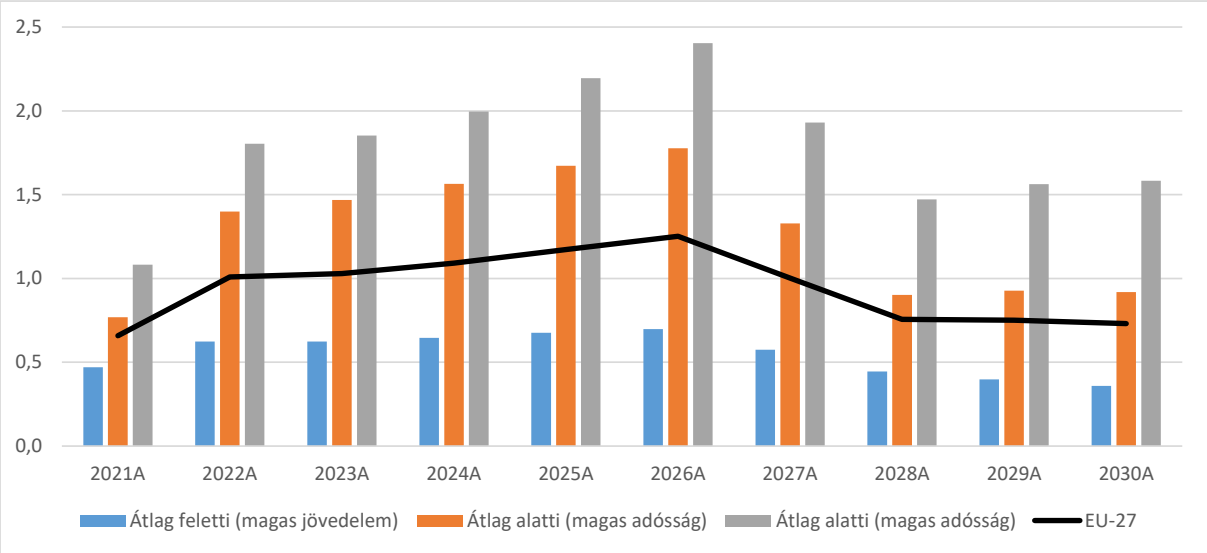
Megjegyzések: A grafikon a reál-GDP-re gyakorolt csúcshatásokat mutatja 2026-ban, NGEU szerinti lineáris kiadási profilra (2021–2026) vonatkozó, a politika változatlanságát feltételező alaptól való százalékos eltérésben kifejezve, magas termelékenységet feltételezve. A sötét sávok az egyes tagállamokban végrehajtott önálló beruházásösztönzés szimulációs eredményeit mutatják (NGEU). A tovagyűrűző hatás (világos sávok) az NGEU alapján valamennyi tagállamban megvalósuló, összehangolt, egyidejű ösztönzés és a nemzeti tervek önálló szimulációi közötti különbségként határozható meg. Forrás: Pfeiffer et al. (2021).

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatja az EU visszatérését a gazdasági konvergenciához. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó allokáció GDP-arányosan a leginkább rászoruló tagállamok számára a legnagyobb, hozzájárulva az EU-n

[33] A kiadási profiltól függően hat, illetve négy év alatt. Az addicionalitás itt azokra a forrásokra utal, amelyek nem helyettesítik az ismétlődő nemzeti kiadásokat vagy más uniós pénzeszközöket (lásd a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet (végső kompromisszumos szöveg) (10a) preambulumbekezdését, 4a. cikkét és 8. cikkét).

belüli konvergenciához. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz allokációs kulcsa[34] azt a tényt tükrözi, hogy a világjárvány által leginkább sújtott tagállamok gyakran gyengébb gazdasági struktúrával rendelkeznek, és szigorúbb költségvetési korlátokkal szembesülnek. A tagállamokat GDP-jük és államadósságuk alapján három csoportba sorolva a 17. ábra kihangsúlyozza, hogy az NGEU valószínűleg erőteljesen támogatja az uniós gazdaságon belüli konvergenciát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz allokációs kulcsa alapján a becslések szerint a legnagyobb GDP-növekedést az átlag alatti egy főre jutó GDP-szinttel rendelkező tagállamok tapasztalják majd. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási időszakának végén a kibocsátás növekedése a modellszimulációk szerint 2026-ban az alacsony adóssággal rendelkező csoport esetében 1,75 %, a magas adóssággal rendelkező csoport esetében pedig 2,5 % lesz. Az átlag feletti egy főre jutó GDP-vel rendelkező, magas jövedelmű országok valószínűleg kisebb, de jelentős GDP-hatásokat tapasztalnak majd ugyanebben az időszakban. Így, bár a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz Unió-szerte jelentős lendületet ad a helyreállításnak, a pénzügyi támogatás elosztása biztosítja, hogy a források oda áramoljanak, ahol a legnagyobb szükség van rájuk.

17. ábra: Az NGEU GDP-re gyakorolt hatása (%) a QUEST szimulációkban[35]

Bár az előrejelzések szerint a növekedés üteme országonként és ágazatonként egyenetlen marad, az EU várhatóan visszatér a gazdasági konvergencia pályájára. Összességében a növekedést várhatóan a munkaerőpiac javulása, a háztartások magas megtakarításai, a

[34] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz tagállamonkénti pénzügyi hozzájárulását az egyes tagállamok i. népességének, ii. egy főre jutó GDP-jének, iii. munkanélküliségi rátájának, valamint iv. a reál-GDP 2020. és 2021. évi csökkenésének figyelembevételével számítják ki. A hozzájárulást 2022 nyarán frissítik az EUROSTAT legfrissebb adatai alapján.

[35] A grafikon a reál-GDP-re gyakorolt csúcshatásokat mutatja, NGEU szerinti lineáris kiadási profilra (2021–2026) vonatkozó, a politika változatlanságát feltételező alaptól való százalékos eltérésben kifejezve, magas termelékenység mellett. A blokkok a következő tagállamokat tartalmazzák: Átlag feletti egy főre jutó GDP: AT, BE, DE, DK, FR, FI, IE, LU, NL, SE; EU-átlag alatti egy főre jutó GDP (magas adósságállomány): CY, EL, ES, IT, PT; EU-átlag alatti egy főre jutó GDP (alacsony adósságállomány): az EU-27 előző csoportokban nem szereplő összes tagállama. Forrás: Összesítés Pfeiffer et al. (2021) alapján.

kedvező finanszírozási feltételek és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljes körű alkalmazása fogja támogatni.

Társadalmi kilátások és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatása

Az eszköz támogat néhány olyan intézkedést, amelynek célja a Covid19-válság közvetlen hatásának leküzdése, valamint olyan középtávú intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a szociális jogok európai pillére végrehajtásának előmozdításához. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek foglalkoztatási és szociális dimenziója kiemelkedő, ami összhangban van az országspecifikus ajánlásokban feltárt nemzeti kihívásokkal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a nemzeti tervekben előirányzott összes szociális kiadás a teljes tervezett uniós allokáció mintegy 30 %-át teszi ki[36] (lásd a 3. szakaszt). Bár még túl korai lenne, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz pozitív hatása tükröződjön a foglalkoztatási és szociális mutatókban, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében tervezett, a szociális dimenziót érintő jelentős reformok és beruházások, különösen az ambiciózus foglalkoztatási, készségfejlesztési és szociális reformok és beruházások végrehajtása a kohéziós politikai alapokkal együtt elő fogja mozdítani a méltányos, inkluzív és fenntartható helyreállítást. Emellett kulcsfontosságú módon járulnak majd hozzá a portói csúcstalálkozón elfogadott, a foglalkoztatásra, a felnőttoktatásra és a szegénység csökkentésére vonatkozó, 2030-ra kitűzött kiemelt célok eléréséhez.

Az eszköz hozzájárulása az Unión belüli rezilienciához

Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek várhatóan pozitív hatást gyakorolnak az uniós gazdaság rezilienciájára[37] azáltal, hogy megerősítik a tagállamok gyors helyreállításra és sebezhetőségük kezelésére vonatkozó kapacitásait. Az Európai Bizottság által a 2020. évi stratégiai előrejelzési jelentés[38] nyomon követéseként kidolgozott, aktualizált (2021) reziliencia-eredménytábla[39] négy dimenzió mentén mutatja be a tagállamok rezilienciára vonatkozó kapacitásait és sebezhetőségeit tükröző mutatókat: társadalmi és gazdasági, zöld, digitális és geopolitikai reziliencia. Ezek a területek összhangban vannak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vonatkozó szakpolitikai pilléreivel: zöld és digitális átállás, intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, társadalmi és területi kohézió, a következő generációra vonatkozó szakpolitikák és különösen az egészségügy, valamint a gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia.

[36] A szociális kiadásokat az (EU) 2021/2105 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott, négy szociális kategóriába (foglalkoztatás és készségek, oktatás és gyermekgondozás, egészségügy és tartós ápolás-gondozás, valamint szociálpolitika) sorolt kilenc szociálpolitikai terület alapján számítják ki.

[37] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 2. cikkének (5) bekezdése úgy határozza meg a rezilienciát, mint „a gazdasági, társadalmi és környezeti sokkhatásokkal vagy tartós strukturális változásokkal szembeni méltányos, fenntartható és inkluzív módon történő fellépés képessége”.

[38] A 2020. évi stratégiai előrejelzési jelentés (https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report_hu) úgy határozza meg a rezilienciát, mint amely „nem csupán a kihívásokkal való szembenézésre és azok hatásainak kezelésére, hanem a fenntartható, méltányos és demokratikus átalakulásra való képességet is jelenti”.

[39] Resilience Dashboards report and annex (Reziliencia-eredménytáblákkal kapcsolatos jelentés és melléklet) | Európai Bizottság (europa.eu).

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása az uniós szakpolitikákhoz

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések hozzá fognak járulni az Unió ambiciózus szakpolitikai menetrendjéhez, amelynek célja a fenntartható, méltányos és inkluzív helyreállítás irányítása, valamint az uniós gazdaság ellenállóbbá tétele a jövőbeli sokkhatásokkal szemben, és közben az uniós gazdaságok és társadalmak átalakítása a zöld és digitális kettős átállás ambíciójával összhangban. A jelenlegi Bizottság megbízatásának kezdetén elindított uniós versenyképességi fenntarthatósági menetrend négy egymást kiegészítő dimenziója (azaz a környezeti fenntarthatóság, a termelékenység, a méltányosság és a makrogazdasági stabilitás) kiemelt helyet foglal el a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célkitűzései között, és irányt mutatott a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben előterjesztett reform- és beruházási programoknak.

A zöld dimenziót illetően a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések közvetlenül hozzá fognak járulni ahhoz a célkitűzéshez, amely a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás legalább 55 %-os csökkentését irányozza elő 2030-ig, szerepel az európai klímarendeletben, és élvezi a 2021 júliusában elfogadott „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag javaslatainak[40] támogatását, amelyek célja, hogy az éghajlat-, energia-, földhasználat-, közlekedés- és adópolitikák készen álljanak az 55 %-os cél elérésére.

Ami a digitális dimenziót illeti, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések az európai társadalom és gazdaság digitális átalakítására irányuló uniós célkitűzésekhez is közvetlenül hozzá fognak járulni. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a teljes digitális szakpolitikai spektrumot lefedő célkitűzéseket támogatnak: a lakosság és a munkaerő digitális készségei fejlesztésének támogatása, digitális konnektivitás a rosszul ellátott területeken, fejlett technológiák fejlesztése és bevezetése, valamint a magán- és a közszféra digitális transzformációja. Emellett számos tagállam vesz részt helyreállítási és rezilienciaépítési tervein keresztül olyan, több országra kiterjedő projektekben, amelyek támogatják az EU kulcsfontosságú digitális képességeinek, többek között a mikroelektronika, a felhő és a pereminformatika fejlesztését. Összességében a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz várhatóan jelentősen hozzá fog járulni a digitális évtized céljainak eléréséhez.[41] **Ami a szociális dimenziót és a méltányos átállást illeti, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek közvetlenül hozzá fognak járulni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához**, mint ahogyan a 2021. májusi portói szociális csúcstalálkozón előterjesztett, a munkahelyekre, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó új kiemelt uniós célokhoz is. Emellett a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE) szóló ajánlással összhangban hozzájárul majd a munkaerőpiacok helyreállításához is a Covid19-válságot követően.

Jelenleg és az elkövetkező években a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az európai szemeszter felügyeleti keretének központi eleme lesz a tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikáinak összehangolását illetően, és továbbra is be fogja tölteni ezt a

[40] COM(2021) 550 final.
[41] Európa digitális évtizede: a 2030-ra kitűzött célok | Európai Bizottság (europa.eu).

szerepet a helyreállítási szakaszban és a kettős átállás előmozdításában. Amint azt a 2022. évi éves növekedési jelentés[42] kihangsúlyozza, figyelembe véve az alkalmazkodás szükségességét, az európai szemeszter 2022-ben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásával összhangban alakul majd. A Bizottság mindent megtesz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az európai szemeszter közötti szinergiák és egyszerűsített jelentéstételi kötelezettségek biztosítása érdekében. Az újraindított európai szemeszter középpontjában a tagállamokkal folytatott konstruktív, a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásáról folytatott párbeszédbe integrált párbeszéd áll majd.

4.2. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzájárulása a több országra kiterjedő projektekhez

A következő öt évre vonatkozó, egy időben zajló reformok és beruházások összehangolt tervezése révén **a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatja a tagállamok részvételét a határokon átnyúló projektekben**. Bár az egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek az egyes tagállamok sajátos helyzetét tükrözik, a közös kihívások némelyike összehangolt reformokat és beruházásokat tesz szükségessé. A több országra kiterjedő együttműködés lehetővé teheti olyan nagy projektek támogatását, amelyeket egyetlen tagállam önállóan nem tudna kidolgozni, továbbá lehetővé teszi az erőforrások összevonását, a hatás növelését, valamint a méretgazdaságosság és a szinergiák elérését.

A tervek előkészítése során a Bizottság aktív szerepet játszott abban, hogy ösztönözze a tagállamokat a kulcsfontosságú, több országot érintő projektekben való részvételre, amelyek javítanák a stratégiai ágazatokba történő kritikus beruházások koordinációját, és kézzelfogható előnyöket biztosítanának az egységes piac számára. 2021 januárjában például a Bizottság munkaértekezletet szervezett a több országot érintő digitális projektekről, amely később elősegítette a részt vevő tagállamokkal e projektekről folytatott információcserét. Ennek eredményeként számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek számos több országra kiterjedő projektben szerepelnek, az alábbiakban részletezettek szerint.

Zöld átállás

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek több mint fele tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a zöld átállással kapcsolatos, több országra kiterjedő projektekhez vagy határokon átnyúló kezdeményezésekhez: a 22 elfogadott tervből 12. A több országra kiterjedő vagy határokon átnyúló zöld projektek szempontjából összesen több mint 37 intézkedés (vagy alintézkedés) releváns, 271 milliárd EUR-t meghaladó összértékben.

- A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben leginkább elterjedt, **több országra kiterjedő projektek** a hidrogénnel kapcsolatos tizenegy potenciális közös európai érdeket szolgáló fontos projekt (amelyet 8 helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz). A több országra kiterjedő zöld projektek egy elektromos

[42] COM(2021) 740 final.

rendszerösszekötőt (0,1 milliárd EUR), valamint a Verona és Brenner közötti vasúti rendszerösszekötőt (0,9 milliárd EUR) is magukban foglalják.

- **A határokon átnyúló projektek elő fogják mozdítani a vasút uniós kölcsönös átjárhatóságát, amely jelentős határon átnyúló dimenzióval bír.** Ezek először az Európai Vasúti Forgalomirányítási Rendszer (ERTMS) kiépítésére vonatkoznak (3 helyreállítási és rezilienciaépítési terv, 5 projekt, 3,1 milliárd EUR). Az ERTMS a vasúti szolgáltatások kölcsönös átjárhatóságáról, digitalizálásáról és biztonságáról szól, és kulcsfontosságú ahhoz, hogy a határokon átnyúló útvonalakon a vasúti árufuvarozás céljából átterelje a forgalmat a közútról a vasútra. Az egész EU-ban (ERTMS) jelentős beruházásokra van szükség a vasúti jelzőrendszerek tekintetében, mivel a TEN-T folyosóknak csak 11 %-a rendelkezik megfelelő felszereltséggel. Emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a TEN-T vasúti folyosók (pl. RailBaltica, Földközi-tenger (Spanyolország–Franciaország), Skandinávia és Földközi-tenger (olasz szakasz), Északi-tenger és Földközi-tenger (Belgium–Luxemburg)) kiépítését fogja finanszírozni 22,9 milliárd EUR-t meghaladó összeggel (kb. 6 helyreállítási és rezilienciaépítési terv, 23 projekt).

3. táblázat: Több országra kiterjedő zöld projektek az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben

	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	*Összesen*
A hidrogénnel kapcsolatos, közös európai érdeket szolgáló fontos projekt	●	●				●				●	●	●				●							●					**8**
Elektromos rendszer-összekötő				●																								**1**
Vasúti rendszer-összekötő																	●											**1**
ERTMS										●						●								●				**3**
TEN-T folyosók	●							●		●			●			●								●				**6**

Digitális átállás

A legtöbb helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a digitális átállással kapcsolatos, több országra kiterjedő projektekhez vagy határokon átnyúló kezdeményezésekhez: a 22 elfogadott tervből 20, csak Dánia és Málta terve a kivétel. A több országot érintő digitális projektek szempontjából

összesen több mint 60 intézkedés (vagy alintézkedés) releváns, összesen mintegy 5 milliárd EUR értékben.

A mikroelektronikával (12 helyreállítási és rezilienciaépítési terv) és a felhőalapú technológiákkal (6 helyreállítási és rezilienciaépítési terv) kapcsolatos két potenciális közös európai érdeket szolgáló fontos projekt azon több országra kiterjedő projektek közé tartozik, amelyek esetében a legnagyobb a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben való megjelenés. Számos helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz az európai digitális innovációs központokhoz (8 helyreállítási és rezilienciaépítési terv), az 5G folyosókhoz (7 helyreállítási és rezilienciaépítési terv) és a kvantumkommunikációhoz (4 helyreállítási és rezilienciaépítési terv) kapcsolódó, több országra kiterjedő projektekbe történő beruházásokat is. A 4. táblázat összefoglalja az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő, több országot érintő digitális projektek elterjedtségét.

4. táblázat: Több országra kiterjedő digitális projektek

	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	*Összesen*
Mikroelektronika	●	●			●	●				●	●	●				●			●					●		●	●	**12**
Európai digitális innovációs központok					●					●			●		●	●			●				●				●	**8**
Határokon átnyúló 5G folyosók					●				●	●	●					●	●		●									**7**
Felhő						●				●		●				●			●							●		**6**
Európai kvantum-kommunikációs infra-struktúrák					●				●									●								●		**4**
Európai nagy teljesít-ményű számítás-technika									●							●											●	**3**
Össze-kapcsolt közigazgatás									●				●										●					**3**
Genome Europe										●							●		●									**3**
Tenger alatti kábelek				●					●																			**2**
Blokklánc (EBSI)					●																					●		**2**
Biztonsági műveleti központok									●							●												**2**
Készségek és																												**0**

képzés																									
Egyéb					•			•	•	•	•				•			•					•		•	**9**

4.3. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása és valamennyi érdekelt fél bevonása

A szociális partnerek, helyi és regionális önkormányzatok konzultációja

A tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik előkészítése során különböző megközelítéseket alkalmaztak az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet előírja a tagállamok számára, hogy tervük részeként összegezzék a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előkészítése során az érdekelt felekkel, többek között a szociális partnerekkel, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultációkat. Az egyes tagállamok maguk dönthették el, hogyan szervezik meg a konzultációs folyamatot nemzeti hagyományaikkal és jogi kereteikkel összhangban, és a tagállamok eltérő megközelítéseket alkalmaztak. Míg egyesek a teljes tervről folytattak konzultációt, mások ágazati vagy regionális szinten konzultáltak. A világjárvány alatt a szociális partnerek valamennyi tagállamban támogatták a szükséghelyzeti és helyreállítási intézkedések, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek kidolgozását és végrehajtását. A velük folytatott konzultáció és a bevonásuk azonban jelentősen eltért a tagállamok között, és összességében a Bizottság által a szociális partnerektől a – rendszeres és részletes konzultációtól kezdve a korlátozottabb konzultációs folyamatokig terjedő – nemzeti szintű konzultációs folyamatra vonatkozóan kapott visszajelzések vegyesek voltak. A helyi és regionális önkormányzatok is gyakran jelezték, hogy véleményük szerint jobban be kellett volna vonni őket a tervek előkészítésébe.

A Bizottság rendszeresen hangsúlyozza a tagállamok számára az érdekelt felek bevonásának fontosságát mind a tervek elkészítését, mind azok végrehajtását illetően. A tervek végrehajtása érdekében a Bizottság rendszeresen arra ösztönzi a tagállamokat, hogy folytassanak aktív párbeszédet a szociális partnerekkel, a civil társadalmi szervezetekkel és más érdekelt felekkel ebből a célból rendszeresített találkozók keretében. Ezek az eszmecserék lehetőséget nyújthatnak a szélesebb körű gazdaság-, foglalkoztatás-, szociál- és fenntarthatósági politikai koordinációs menetrenddel kapcsolatos együttműködésre is, és segítenek a kihívások közös azonosításában, a szakpolitikai megoldások javításában, valamint hozzájárulnak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz sikeres végrehajtásához. A tagállamok által nemzeti szinten a helyi és regionális önkormányzatok bevonására létrehozott struktúrákon és eljárásokon túl a Bizottság és a tagállamok évente rendezvényt tartanak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásáért felelős személyek részvételével. Az éves rendezvényen valamennyi érdekelt fél részt vesz, beleértve a helyi és regionális önkormányzatokat is. Emellett horizontális platformként fog szolgálni a terv végrehajtásával kapcsolatos véleménycseréhez és az összes érintett szereplő közötti szoros együttműködés biztosításához.

Intézményközi párbeszéd és demokratikus elszámoltathatóság

A Bizottság szorosan együttműködik az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatban, és határozott elkötelezettségről tett tanúbizonyságot az átlátható információáramlás biztosítása iránt. A tervek értékelésének szakaszában a Bizottság szóban és írásban tájékoztatta az Európai Parlamentet. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelettel összhangban a Bizottság indokolatlan késedelem nélkül megosztotta a tagállamok által hivatalosan benyújtott valamennyi helyreállítási és rezilienciaépítési tervet. Az olvasás megkönnyítése érdekében a Bizottság valamennyi benyújtott terv angol gépi fordítását is rendelkezésre bocsátotta. A Bizottság az elfogadás napján közzétette és haladéktalanul továbbította az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a tanácsi végrehajtási határozatra irányuló valamennyi javaslatot, valamint a vonatkozó helyreállítási és rezilienciaépítési terv Bizottság általi elemzését ismertető bizottsági szolgálati munkadokumentumot. Ezen túlmenően a Bizottság az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére bocsátott egy áttekintő táblázatot a legfontosabb információkról, valamint az eszköz végrehajtásával kapcsolatos egyéb információkról, beleértve a kommunikációs stratégiákat is. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 25. cikkének megfelelően valamennyi vonatkozó dokumentumot és információt egyidejűleg és egyenlő feltételek mellett megosztottak az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.

Előretekintve a terv végrehajtására, a Bizottság kialakított egy, a releváns mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésére vonatkozó előzetes megállapítások áttekintésének megosztására szolgáló folyamatot. Ez a Spanyolország által 2021 végén benyújtott első kifizetési kérelemmel kapcsolatos megállapítások megosztása szempontjából máris hasznosnak bizonyult. A Bizottság továbbra is szorosan együtt fog működni az Európai Parlamenttel, és az elkövetkező évek végrehajtási szakaszában is biztosítani fogja az átlátható információáramlást, magas szintű rendelkezésre állással és elkötelezettséggel.

A Bizottság rendszeres eszmecserét folytatott az Európai Parlamenttel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt érintő horizontális témák megvitatása céljából. 2021-ben négy „helyreállítási és rezilienciaépítési párbeszédre” került sor, hogy eszmecserét folytassanak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről az eszközről szóló rendeletnek megfelelően. A Bizottság továbbá felkérést kapott arra, hogy rendszeresen találkozzon a közös ECON-BUDG bizottságok állandó munkacsoportjával, és 2021-ben 15 ülésen vett részt. Ezek a fórumok lehetővé tették a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekre vonatkozó összesített információk szóbeli megosztását az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal egyenlő feltételek mellett megosztott és a Bizottság honlapján közzétett előadások alapján.[43] Ez a párbeszéd a Bizottságnak az eszköz demokratikus elszámoltathatósága iránti elkötelezettségével összhangban folytatódik.

[43] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/information-provided-european-parliament-or-council-recovery-and-resilience-plans_en

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtását az európai szintű, megerősített intézményközi párbeszéd keretében is megvitatják mind az Európai Parlamenttel, mind a Tanáccsal. Az Európai Unión belüli társadalmi és gazdasági fejleményekkel kapcsolatos folyamatos eszmecserét félévente a Tanács, a Bizottság és az európai szociális partnerek képviselői között politikai és technikai szinten folytatott makrogazdasági párbeszéd biztosítja. Ezt a formátumot már használták az eszköz végrehajtásának megvitatására, és további lehetőségeket fog biztosítani a témával kapcsolatos jövőbeli megbeszélésekre.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos kommunikáció

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a pénzügyi támogatás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás eredetét, és gondoskodnak annak láthatóságáról[44] – különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor – azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.

A tagállamok nemzeti honlapokat hoztak létre, és közzétették helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. Ezek a Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel kapcsolatos honlapján is elérhetők.[45] Ezen túlmenően, az 1. szakaszban említetteknek megfelelően, a Bizottság elindított egy, az országokról, a pillérekről, az ütemtervről, a mérföldkövekről és a célokról, a folyósításokról, a közös mutatókról és a tematikus elemzésekről áttekintést nyújtó szakaszokat tartalmazó eredménytáblát.[46]

A tagállamok a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik részeként felvázolták azokat a kommunikációs stratégiáikat is, amelyek megfelelnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló (EU) 2021/241 rendelet 34. cikkében meghatározott, az uniós forrásokra vonatkozó minimális láthatósági és kommunikációs követelményeknek. Az e stratégiákkal kapcsolatos munka a nemzeti tervek tagállamok általi végrehajtásának előrehaladásával összhangban halad. A Bizottság rendszeresen ad tanácsot a tagállamoknak ezen a területen.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz láthatóságának további növelése és a tagállamokkal való együttműködés érdekében a Bizottság kiterjesztette az INFORM EU hálózatot a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kommunikátoraira.[47] Ez a hálózat összefogja a tagállamok és a Bizottság kommunikátorait az uniós alapok mentén. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz részvétele szinergiákat biztosít a kohéziós politikai

[44] Beleértve adott esetben az Unió emblémájának és egy megfelelő, „az Európai Unió általi finanszírozásban részesült – NextGenerationEU” feliratú finanszírozási nyilatkozatnak a megjelenítését.
[45] Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz | Európai Bizottság (europa.eu).
[46] Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla (europa.eu).
[47] Az INFORM EU hálózat olyan kommunikációs referensek uniós szintű hálózata, akiknek a feladata a megosztott irányítás alá tartozó uniós és tagállami beruházások kommunikálása a következő uniós alapokra kiterjedően: Regionális politika: Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), Igazságos Átmenet Alap (IÁA) és Kohéziós Alap (KA); Szociálpolitika: Európai Szociális Alap (ESZA+); Belügyek: Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMA), Határigazgatási és Vízumeszköz (HAVE) és Belső Biztonsági Alap (BBA); Tengerügyek: Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA). A hálózat emellett kiterjed a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre.

alapokkal és más uniós alapokkal az EU kommunikációja terén. E hálózaton belül a Bizottság rendszeres találkozókat szervezett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kommunikációs koordinátoraival a tagállamokból. Ezeken az üléseken a Bizottság tanácsot ad a tagállamoknak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szerinti láthatósági és kommunikációs követelményekkel, például a kommunikációs stratégia kidolgozásával, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nemzeti weboldalának létrehozásával vagy a végső kedvezményezettek által nyújtott uniós támogatás láthatóságának biztosításával kapcsolatban. A hálózat emellett fórumot biztosít a tagállamok között a bevált módszerek cseréjéhez és a társaktól való tanuláshoz.

Az európai szemeszterrel foglalkozó, bizottsági képviseleteken dolgozó tisztviselők fontos szerepet játszanak az egyes tagállamokban a kommunikáció terén folytatott együttműködés előmozdításában. Felvették a kapcsolatot a nemzeti közigazgatásban dolgozó, kommunikációval foglalkozó kollégáikkal annak biztosítása érdekében, hogy a kommunikációs erőfeszítéseket közösen végezzék. Ez az együttműködés növeli a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz láthatóságát, például a tagállamok és a Bizottság magas szintű képviselőivel közös rendezvények révén, amelyek kihangsúlyozzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által támogatott projektek európai dimenzióját. Az Európai Parlament kapcsolattartó irodáival is együttműködést alakítanak ki annak biztosítása érdekében, hogy a Bizottság tájékoztassa őket az érintett tevékenységekről, és adott esetben bevonja őket.

Technikai támogatás a tagállamoknak

Egyes tagállamok technikai támogatást kértek terveik végrehajtásához a Bizottság technikai támogatási eszközének keretében, amely kapacitásépítési támogatást nyújt a tagállamoknak. 2021-ben több mint 140 projekt járult hozzá a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásához. A projektek magukban foglalják a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek általános végrehajtási mechanizmusainak támogatását (pl. nyomon követés, jelentéstétel, projektmenedzsment, koordináció, ellenőrzési és kontrollmechanizmusok, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv alkalmazása vagy a kommunikáció), de támogatják a tematikus reformok és beruházások végrehajtását is (pl. a mesterséges intelligenciára vonatkozó nemzeti stratégia végrehajtása Spanyolországban, a kiadási felülvizsgálatokat támogató intézkedések Belgiumban vagy a nemzeti hidrogénstratégia és cselekvési terv kidolgozása Romániában).

2021-ben Ciprus, Görögország, Horvátország és Románia kiegészítő technikai támogatást foglalt a helyreállítási és rezilienciaépítési tervébe a terveikhez kapcsolódó reformok és beruházások végrehajtásához a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 7. cikkének (2) bekezdése szerint. Emellett Horvátország a technikai támogatási eszközről szóló rendelet 7. cikke alapján nemzeti forrásokat is átutalt a Bizottságnak annak érdekében, hogy finanszírozza a helyreállítási és rezilienciaépítési tervében szereplő három reformprojekthez nyújtott kiegészítő technikai támogatást. Ez a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtásához az egészségügy, az oktatás, a

közbeszerzés, az energetika, a minőségi jogalkotás, az adminisztratív terhek csökkentése és a beruházások előmozdítása terén hozzájáruló további 8 kiegészítő technikai támogatási projektet tesz lehetővé.

4.4. Kontrollrendszer és az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Teljesítményalapú programként a Bizottság által a tagállamoknak teljesített kifizetések a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben megjelölt mérföldkövek és célok teljesítésén alapulnak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak a tagállamok a kedvezményezettjei, amelyek a folyósítást követően a nemzeti költségvetésbe kerülnek. A tanácsi végrehajtási határozat minden egyes helyreállítási és rezilienciaépítési terv esetében meghatározza a kapcsolódó mérföldköveket és célokat, valamint az egyes részletekre vonatkozó megfelelő összeget. Amikor egy tagállam kifizetési kérelmet nyújt be, a Bizottság értékeli a tagállam által teljesítettnek minősített egyes mérföldkövek és célok kielégítő teljesítését. Ha egyes mérföldkövek és célok nem teljesültek, a kifizetés részben felfüggeszthető. 2021-ben a Bizottság létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nyomonkövetési és kontrollkeretét, amely célzott ellenőrzési és jogi egységeket, valamint az eszköz számára kidolgozott egyedi kontroll- és ellenőrzési stratégiákat foglal magában. A Bizottság továbbá alapos belső eljárásokat dolgozott ki a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek és az azt követő kifizetési kérelmek értékelésére, biztosítva az eredményes és hatékony előzetes és utólagos kontrollokat.

Minden tagállamnak hatékony és eredményes kontrollrendszert kell működtetnie. Ezt a kötelezettséget a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet 22. cikkének (1) bekezdése írja elő. Nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervében minden tagállamnak részleteznie kell nemzeti kontrollrendszerét, amelyet a Bizottság „megfelelőnek” (A) vagy „elégtelennek” (C) értékel.[48] Ha elégtelennek értékeli a tagállam által javasolt intézkedéseket, a tervet nem lehet jóváhagyni. Habár az Unió pénzügyi érdekeinek védelméért elsődlegesen a tagállamok felelősek, a Bizottság is felhatalmazással rendelkezik olyan pénzeszközök visszafizettetésére és/vagy pénzügyi korrekciók alkalmazására csalás, korrupció és összeférhetetlenség esetén, amelyet a tagállamok nem fizettettek vissza, illetve a finanszírozási és hitelmegállapodásokban foglalt kötelezettségek súlyos megsértése esetén.

Az értékelést követően a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 2021-ben elfogadott mind a 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv megfelelő kontrollrendszerrel rendelkezik. A Bizottság azonban 16 esetében feltárt néhány hiányosságot is, és

[48] Különösen azt értékeli, hogy a kontrollrendszer megbízható folyamatokon és struktúrákon alapul-e, egyértelmű szereplőket, valamint szerep- és felelősségi köröket határoz-e meg, és biztosítja-e a funkciók megfelelő elkülönítését. Ezeknek a szerveknek jogi felhatalmazással és közigazgatási kapacitással kell rendelkezniük ahhoz, hogy a terv végrehajtása során elláthassák tervezett szerepüket és feladataikat. A Bizottság felülvizsgálja továbbá a tervben a végső kedvezményezettekkel kapcsolatos adatok gyűjtésére és rendelkezésre állására vonatkozóan leírt, a források felhasználása során felmerülő korrupció, csalás és összeférhetetlenség megelőzésére, feltárására és korrigálására irányuló intézkedéseket. A Bizottság megvizsgálja továbbá a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben ismertetett, a kettős finanszírozás elkerülését célzó intézkedéseket annak megállapítása érdekében, hogy azok megfelelőek-e.

felszólította az érintett tagállamokat, hogy az első rendes kifizetési kérelem benyújtása előtt hozzanak további korrekciós intézkedéseket. Az érintett tagállamok elfogadták, hogy felveszik a szükséges intézkedéseket helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe.[49] A megfelelő mérföldköveket és célokat a tanácsi végrehajtási határozat melléklete tartalmazza, és azokat az első rendes kifizetési kérelem (vagyis az előfinanszírozási kifizetések nem tartoznak ide) benyújtása előtt teljesíteni kell. A kontrollrendszerek megfelelősége tehát még azelőtt biztosított, hogy a tagállamok rendszeres kifizetésben részesülnének.

A Bizottság felülvizsgálja a tagállamok által az egyes kifizetési kérelmekhez benyújtott „vezetői nyilatkozatot”[50] és „az ellenőrzések összefoglalását”[51], és utólagos ellenőrzéseket hajt végre a mérföldkövekre és célokra vonatkozóan. Annak ellenőrzése érdekében, hogy a mérföldköveket és célokat kielégítően teljesítették-e, a tagállam által (a tanácsi végrehajtási határozattal és az operatív szabályokkal összhangban) benyújtott bizonyítékokat több főigazgatóságot képviselő országos csoportok értékelik. Emellett egy külön ellenőrzési egység felülvizsgálja a tagállamok által az egyes kifizetési kérelmekhez benyújtott vezetői nyilatkozatokat és az ellenőrzések összefoglalását. A kockázatalapú utólagos ellenőrzések további biztosítékot nyújtanak arra vonatkozóan, hogy a tagállam által szolgáltatott információk helyesek. A Bizottság felhatalmazást kap a pénzeszközök visszafizettetésére, ha utólag megállapítja, hogy valamely mérföldkő vagy cél nem teljesült kielégítően.

A Bizottság mostanáig a Spanyolország, Franciaország, Görögország, Olaszország és Portugália által benyújtott öt kifizetési kérelemben szereplő vezetői nyilatkozatokat és az ellenőrzések összefoglalását vizsgálta felül, vagy a felülvizsgálat folyamatban van. A tervek jóváhagyása és a kifizetési kérelmek benyújtása között eltelt rövid idő miatt a nemzeti hatóságok által végzett ellenőrzési munka hatóköre általában korlátozott volt. A Bizottság további információkat kért a nemzeti hatóságoktól, különösen annak értékelése érdekében, hogy a rendelet 22. cikkében említett adatok összegyűjtése és nemzeti rendszerben való tárolása ténylegesen megtörtént-e, és több olyan pontot határozott meg, amelyeket 2022-ben nemzeti szinten nyomon kell követni, amint azt a vonatkozó kifizetési kérelmek előzetes bizottsági értékelése is tükrözi.

Bár a pénzügyi érdekek védelméért elsősorban a tagállamok felelősek, a Bizottság a terv végrehajtása során rendszerellenőrzéseket fog végezni a tagállamok nyomonkövetési és kontrollrendszereire vonatkozóan. A Bizottság különösen azokat az intézkedéseket fogja

[49] A tagállami kontrollrendszerekben feltárt hiányosságok közé tartozott a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendeletben előírt adatgyűjtésre és -tárolásra alkalmas adattárrendszer hiánya, a források végrehajtásáért és ellenőrzéséért felelős különböző szervek jogi felhatalmazásának hiánya, a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásáért felelős végrehajtó és ellenőrző szervek elégtelen közigazgatási kapacitása, valamint az egyértelmű ellenőrzési stratégia vagy csalás elleni intézkedések hiánya. Mindezeket a hiányosságokat orvosolni kell ahhoz, hogy a tagállam megkaphassa az első rendszeres kifizetést, azaz a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz szerinti első kifizetést, az előfinanszírozási kifizetésen kívül.

[50] A kifizetési kérelemhez csatolt vezetői nyilatkozatban a tagállamoknak utalniuk kell arra a tényre, hogy az alkalmazott kontrollrendszerek megfelelő biztosítékot nyújtanak arra, hogy a pénzeszközöket az összes alkalmazandó szabállyal – különösen az összeférhetetlenség elkerülésére, a csalás megelőzésére, a korrupcióra és a kettős finanszírozásra vonatkozó szabályokkal – összhangban kezelték, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének megfelelően.

[51] A végrehajtási időszak alatt nemzeti szinten végzett ellenőrzések összefoglalása.

ellenőrizni, amelyeket a tagállamok a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzése, felderítése és orvoslása érdekében hajtanak végre. Ez kiterjed a kedvezményezettekre, vállalkozókra, alvállalkozókra és tényleges tulajdonosokra vonatkozó adatok gyűjtésére és tárolására szolgáló rendszerekre is. A Bizottság további véletlenszerű és célzott ellenőrzéseket hajthat végre, és kivizsgálhatja az esetleges csalásokat, korrupciót és összeférhetetlenséget. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy visszafizettesse a pénzeszközöket vagy pénzügyi korrekciókat kezdeményezzen, ha a tagállamok által nem orvosolt csalást, korrupciót vagy összeférhetetlenséget tár fel, vagy ha a tagállamok súlyosan megsértik a finanszírozási és hitelmegállapodásokban foglalt kötelezettségeket.

4.5. Más uniós finanszírozást kiegészítő jelleg

A tervek elkészítéséhez a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközről szóló rendelet és a tagállamoknak szóló bizottsági iránymutatás[52] határozta meg azokat az elveket, amelyek biztosítják, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból ne kerüljön sor ugyanazon költségek kettős finanszírozására. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek részletesen meghatározták azokat a nemzeti és regionális szinten kialakított folyamatokat és struktúrákat, amelyek biztosítják a különböző uniós finanszírozási források kezelésének egymást kiegészítő jellegét és koordinációját. Biztosítaniuk kell, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó támogatás kiegészítse a más uniós alapok és programok keretében nyújtott támogatást, és hogy az ilyen támogatás ne ugyanazokat a költségeket fedezze. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben továbbá meg kell határozni azokat a projekteket, amelyek esetében más uniós programokkal való társfinanszírozást terveznek, és meg kell jelölni, hogy az egyes finanszírozási források milyen költségekre terjednek ki.

A végrehajtási szakaszban a tagállamoknak nyomon kell követniük a helyzetet, és biztosítékot kell nyújtaniuk arra vonatkozóan, hogy nem áll fenn kettős finanszírozás. Kifizetési kérelmük benyújtásakor a tagállamok vezetői nyilatkozatot nyújtanak be, amely tartalmazza a kettős finanszírozás elkerülésére vonatkozó kötelezettségvállalást, valamint a meglévő nyomonkövetési és kontrollrendszerekre való hivatkozást. A féléves jelentés részeként a tagállamok továbbá tájékoztatást nyújtanak a jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatálya alá tartozó reformokra és beruházásokra irányuló egyéb uniós programok felhasználásáról, társfinanszírozás esetén ideértve az e programok által fedezett költségek részletes leírását is. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a tagállamok által szolgáltatott információk alapján megfelelő művelet- és rendszerellenőrzéseket végezzen.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek előkészítő szakaszában a Bizottság támogatást nyújtott a tagállamoknak ahhoz, hogy meghatározzák a megfelelő uniós szintű eszközöket a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében finanszírozott intézkedésekkel való szinergiák megteremtése érdekében. Kiemelkedő példa erre a technikai támogatási eszköz és elődje, a strukturálisreform-támogató program keretében nyújtott támogatás. Ez a tagállamokat különösen a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek

[52]SWD(2021)12 final.

előkészítésében és végrehajtásában fogja segíteni. A Horizont szakpolitika-támogató eszközén keresztül ágazati támogatás is elérhető lesz a tagállamok számára a K+I szakpolitikai reformok végrehajtásához. A „Rail Baltica” keretében például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó finanszírozást más típusú támogatásokkal, többek között az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2.0-val ötvözték. A vasúti infrastruktúrával kapcsolatos átfogó projektek változatlanok maradnak, és a különböző alapok különböző típusú kiadásokat támogatnak. Ami a jövőt illeti, az eszköz végrehajtásának időtartama alatt a Bizottság továbbra is arra fogja ösztönözni a tagállamokat, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet a más uniós programokkal való lehetséges szinergiákra.

Mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott támogatás 2026-ig tart, a Bizottság segítséget nyújt a projektek különböző időkereteit vagy szakaszait lefedő egyéb finanszírozási intézkedések meghatározásában. Ez garantálni fogja, hogy a finanszírozás a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jelenlegi, időben korlátozott életciklusa után is biztosított legyen. Ezen túlmenően a Bizottság segített azonosítani azokat az uniós alapokat és programokat, amelyek ugyanazt a célt szolgálják, de különböző típusú intézkedéseket fednek le. Például a szakképzés területén a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében hozott intézkedések a digitális infrastruktúra létrehozásához nyújtanának támogatást, míg a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politikai alapok keretében nyújtott finanszírozás a kiegészítő beruházásokra összpontosítanának, például a hátrányos helyzetű csoportoknak szóló szakképzési programok támogatására.

A Bizottság biztosítja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz kiegészítse a 2021–2027-es programozás keretében rendelkezésre álló kohéziós politikai alapokat. Bár a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz előkészítési időszaka majdnem lezárult, a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret programozása folyamatban van. A Bizottság különös figyelmet fordít a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a tagállamokkal kötött partnerségi megállapodások hatálya alá tartozó alapok közötti kapcsolatra, és a tárgyalások egymást átfedő időkerete miatt lehetséges volt szinergiákat kialakítani e különböző uniós eszközök között. A legtöbb tagállam ebben a szakaszban világos képpel rendelkezik a helyreállítási és rezilienciaépítési tervében foglalt intézkedésekről, és ezt figyelembe veheti a kohéziós politikai alapok programozása során. Ez biztosítani fogja az intézkedések egymást kiegészítő jellegét.

5. Következtetés

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt 2021 februárjában, a Covid19-válsággal összefüggésben hozták létre, hogy jelentős pénzügyi támogatást nyújtson a tagállamoknak a fenntartható reformok és beruházások végrehajtásának felgyorsításához, valamint az Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának előmozdításához. 2026-ig az eszköz 672,5 milliárd EUR összegű hitelt és vissza nem térítendő támogatást bocsát a tagállamok rendelkezésére a Covid19-világjárvány hatásainak enyhítésére irányuló reformjaik és beruházásaik támogatása érdekében, és hogy az európai gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá és reziliensebbé váljanak, valamint felkészültebbek legyenek a zöld és digitális átállás kihívásaira és lehetőségeire.

Egy évvel az eszköz létrehozása után jelentős előrelépések történtek, és a végrehajtás szilárd úton halad. A Tanács 22 helyreállítási és rezilienciaépítési tervet fogadott el, amelyek összesen 445 milliárd EUR-t tesznek ki (291 milliárd EUR vissza nem térítendő finanszírozás és 154 milliárd EUR hitel). A Bizottság 2021-ben 56,6 milliárd EUR összegű előfinanszírozást és 10 milliárd EUR összegű első kifizetést folyósított. Az eszköz végrehajtása mostanra szilárdan halad, és 2022-ben várhatóan mintegy 30 kifizetési kérelem érkezik be. A NextGenerationEU kötvény- és kincstárjegy-kibocsátás sikere szintén kulcsfontosságú mérföldkő az Unió számára, mivel hatékony eszközt biztosít az EU-nak a helyreállítás finanszírozásához és ahhoz, hogy a válságból reziliensebb, méltányosabb és környezetbarátabb módon lábaljon ki.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz innovatív eszköz: egyedi, keresletvezérelt, teljesítményalapú eszköz, amely eredmények eléréséhez kötve nyújt közvetlen pénzügyi támogatást a tagállamoknak. A forrásokat a tagállamok előtt álló kihívások kezelését célzó reformok és beruházások 2026-ig történő végrehajtása esetén folyósítják. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak folyósítása – a tagállamokkal előzetesen megállapodott – mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésétől függ, és azt a Tanács hagyja jóvá a tagállamok által a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikben javasolt intézkedések végrehajtására. A Spanyolország részére 2021 végén teljesített első kifizetés már bizonyítja, hogy az eszköz milyen hatást gyakorol a fontos reformok végrehajtásának támogatására. Amint az e jelentésben is szerepel, az eszköz által támogatott reformok és beruházások a tagállamok sajátos kihívásaira adnak választ, és hozzájárulnak az Unió jövője szempontjából kulcsfontosságú szakpolitikai területekhez (a hat pillér). Hozzájárulnak az Unió ambiciózus szakpolitikai menetrendjéhez, amelynek célja a fenntartható, méltányos és inkluzív helyreállítás irányítása, valamint az uniós gazdaság ellenállóbbá tétele a jövőbeli sokkhatásokkal szemben, és közben az uniós gazdaságok és társadalmak átalakítása a zöld és digitális kettős átállás és a szociális jogok európai pillérének ambíciójával összhangban.

Az eszköz hozzáadott értéke már most kézzelfogható. Az eszköz végrehajtása pozitív tovagyűrűző hatásokat is kivált az egész Unióban, és támogatja a gazdasági konvergenciát. Végül, de nem utolsósorban, az eszköz támogatja az Unió szempontjából kulcsfontosságú, több országra kiterjedő projektek végrehajtását, bizonyítva az uniós alapok „addicionalitását” is. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása terén elért eredményeket és az

eszköz kifizetését élőben nyomon lehet követni egy nyilvános online platformon, a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytáblán, amely az egyes mérföldkövek és célok tekintetében elért eredményeket mutatja be.

A Bizottság elkötelezett amellett, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása valamennyi európai polgár közös sikere legyen. E célból a Bizottság továbbra is minden tőle telhetőt megtesz, hogy a tervek sikeres végrehajtása érdekében bevonja az összes érdekelt felet, és az eszköz végrehajtása során továbbra is szorosan együttműködik az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal.

MELLÉKLET

Az aktuális helyzet áttekintése

	Hivatalos benyújtás	A Bizottság pozitív értékelése	Elfogadás a Tanács által	Első előfinanszírozás kifizetése	Operatív szabályok aláírása	Kifizetési kérelem benyújtása	Kifizetés
Ausztria	április 30.	június 21.	július 13.	szeptember 28. (450 millió EUR)			
Belgium	április 30.	június 23.	július 13.	augusztus 3. (770 millió EUR)			
Bulgária	október 15.						
Ciprus	május 17.	július 8.	július 28.	szeptember 9. (157 millió EUR)			
Cseh Köztársaság	június 1.	július 19.	szeptember 8.	szeptember 28. (915 millió EUR)			
Dánia	április 30.	június 17.	július 13.	szeptember 2. (201 millió EUR)			
Németország	április 28.	június 22.	július 13.	augusztus 26. (2,25 milliárd EUR)			
Észtország	június 18.	október 5.	október 29.	december 17. (126 millió EUR)			
Görögország	április 27.	június 17.	július 13.	augusztus 9. (4 milliárd EUR)	december 21.	december 29.	
Spanyolország	április 30.	június 16.	július 13.	augusztus 17. (9 milliárd EUR)	november 10.	november 11.	december 27. (10 milliárd EUR)
Finnország	május 27.	október 4.	október 29.	2022. január 21. (271 millió EUR)			
Franciaország	április 28.	június 23.	július 13.	augusztus 19. (5,1 milliárd EUR)	november 25.	november 26.	
Horvátország	május 14.	július 8.	július 28.	szeptember 28. (818 millió EUR)	február 9.		
Magyarország	május 11.						
Írország	május 28.	július 16.	szeptember 8.	Nem kért előfinanszírozást			
Olaszország	április 30.	június 22.	július 13.	augusztus 13. (24,9 milliárd EUR)	december 22.	december 30.	
Lettország	április 30.	június 22.	július 13.	szeptember 10. (237 millió EUR)	február 16.		
Litvánia	május 14.	július 2.	július 28.	augusztus 17. (289 millió EUR)			
Luxemburg	április 30.	június 18.	július 13.	augusztus 3.			

				(12,1 millió EUR)			
Málta	július 13.	szeptember 16.	október 5.	december 17. (41,1 millió EUR)			
Hollandia							
Lengyelország	május 3.						
Portugália	április 22.	június 16.	július 13.	augusztus 3. (2,2 milliárd EUR)	január 18.	január 25.	
Románia	május 31.	szeptember 28.	október 29.	december 2. (1,8 milliárd EUR)			
Szlovákia	április 29.	június 21.	július 13.	október 13. (823 millió EUR)	december 16.		
Szlovénia	április 30.	július 1.	július 28.	szeptember 17. (231 millió EUR)			
Svédország	május 28.						